לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

על המשמר

יום ג', ט"ו בטבת תשמ"ח, 5 בינואר 1988 / שנה מ"ח מס' 13539 / המחיר 1.10 ש"ח כולל מע"מ

בעקבות הפצצת צה"ל — נ"מ סורי הוצב לאורך החוף הלבנוני

סוכנות הידיעות של כווית מסרה אמש, כי סוריה תיגברה את כוחותיה לאורך כביש החוף של לבנון, בעקבות הפצצת חיל האוויר הישראלי שלשום. בידיעה נאמר כי באזור הוצבו יחידות נ.מ. ויחידות חיל רגלים נוספות.

(שעי"ה)

מקורות דיפלומטיים זרים ל"על המשמר":

הקמת ממשלה פלשתינית גולה קרובה משסבורים

הממשלה תוקם באביב לקראת פיסגת רייגן־גורבאצ'וב ● בריה"מ תומכת ביוזמה ● מקום מושב הממשלה יהיה בקהיר ● תורכב על בסיס ייצוג לסקטורים שונים ● ערפאת ל"וושינגטון פוסט": תיתכן הכרה בישראל בגבולות 67 — אם ישראל חוששת לבטחונה, נסכים להצבת כוחות או"ם בתחום המדינה הפלשתינית ● מועצת אש"ף מתכנסת בבגדד להחליט עקרונית על הממשלה הגולה

מאת פנחס ענברי, אורי הורביץ ודליה רסאל, כתבי "על המשמר"

"הקמת ממשלה פלשתינית בגולה, היא עניין הרבה יותר מעשי ממה שמקובל לחשוב בישראל," אמרו מקורות דיפלומטיים זרים בישראל לכתב "על המשמר". הם מסרו כי כבר כעת התחילו המגעים וההתייעצויות בעניין הרכבת הממשלה הזאת, ובמגעים האלו שותפים מדינות ערביות, ובעיקר מצרים. קהיר אמורה לארח את מושב הממשלה הזאת לכשתקום.

הממשלה תהיה מורכבת על־פי ייצוג של אזורים ושל סקטורים פלשתינאיים. יהיה ייצוג לגדה המערבית, לעזה, לפזורה הפלשתינאית, לחוגים איסלאמיים־דתיים וכדומה. לא נקבע מי יעמוד בראש הממשלה הזאת. בזמנו, העלה הנשיא סאדאת את מועמדותו של פרופ' אדוארד סעיד מארה"ב, המתגורר בארה"ב והוא חבר המועצה הלאומית הפלשתינית.

לקראת הפיסגה במוסקבה

"הממשלה הזאת תקום לקראת ועידת הפיסגה במוסקבה, בין רייגן

(סוף בעמוד 4)

מובארק: השלום לא ייכון כל עוד יימשך הכיבוש

קאהיר. — נשיא מצרים, חוסני מובארק, אמר אתמול, כי שפיכות־הדמים שהיתה באחרונה בגדה המערבית וברצועת־עזה מעידה, כי השלום לא ייכון כל עוד ממשיכה ישראל להחזיק בשטחים לאלה ולשלול מן הפלשתינים את זכויותיהם.

בדברו בסעודת־ערב לכבוד נשיא באנגלאדש, אמר מובארק: "האירועים מוכיחים, כי ישראל לא תוכל להמשיך להתעלם מזכות הפלשתינים להיאבק למען שחרור אדמותיהם ולמען הגדרה עצמית."

הגשם לא צינן את הרצועה

חיילי צה"ל במעילי גשם, מסיירים בעת שביתת מסחר בעזה. (צילום: אוסנדרייבר)

מפ"ם, ר"צ וחד"ש – יגישו אי־אמון ● עמ' 3
אל־באז: לא ננתק היחסים עם ישראל ● עמ' 5
הרופאים המרדימים שובתים היום ● עמ' 19

המגורשים מעזה פתחו בשביתת־רעב ● המגורשים מהגדה מסרבים להגיש ערר

צה"ל מעכב בינתיים את דילול הכוחות בשטחים

ימתין מספר ימים לראות אם "הסדר שב על כנו" ● הפגנות רבות היו אתמול בערי הגדה ● המגורשים מסרבים לערער לוועדה הצבאית — מוכנים להישפט ע"פ אמנת ג'נבה ● ועדי סולידאריות עם המגורשים מוקמים בגדה

מאת אבי בניהו כתבנו הצבאי ופנחס ענברי כתב "על המשמר"

במערכת הבטחון הוחלט לעכב את דילול כוחות צה"ל בשטחים וברצועת עזה בעוד מספר ימים, כדי לוודא שאכן שב הסדר על כנו. הגורמים העריכו כי בתוך מספר ימים יוכל צה"ל לחזור לסדר הכוחות הקבוע בשטחים כפי שהיה לפני תחילת חודש דצמבר, מסרו גורמים במערכת הבטחון.

במערכת הבטחון אמרו אתמול כי צה"ל הצליח להשתלט על כל הפרות הסדר שהיו אתמול. כן נמסר כי צה"ל הונחה ל"הסל" כל הפרת סדר או התארגנות אליהם, כדי בניקום, ולא לתת לארועים להתפתח.

(סוף בעמוד 2)

נשפט למאסר על סרוב לשרת בעזה

מאת פנחס ענברי, כתב "על המשמר"

חבר "יש גבול", סמל במילואים עופר כסיף, נשפט אתמול ל־28 ימי מחבוש בפועל על סרוב לשרת בעזה. עופר כסיף הוא הראשון, מתוחמי עצומת 160 חיילי המילואים, שנידון למאסר. הוא בן 23, סטודנט, יוצא קיבוץ שומריה ומשרת בגדוד צנחנים.

נעצר החייל שהרג הצעירה

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

בפיקוד המרכז מצטערים על הריגתה של הצעירה תושבת הכפר אידנא מיריות של חייל צה"ל, בעיקר בשל השלכה הגרועה על מגמת הרגיעה שהושגה בימים האחרונים בשטחים, ובשל הדימוי של ישראל בעולם. אתמול הוחלט לעצור את החייל שהרג את הצעירה. נמסר כי מדובר ביחידת צנחנים, וכי החייל הוא "חייל טוב מאוד".

שוקלים להכריז על מרי אזרחי

במיפגש של כתריסר עסקנים פלשתינים במלון "נשיונל" במזרח ירושלים, שנערך אתמול לפנות ערב, הוחלט לשקול הכרזה על צעדים במסגרת של מרי אזרחי, ובראש וראשונה הפסקה לפתוח כתמורה, של תשלומי מסים — על כך מסר אמש כתב הטלוויזיה לענייני ערבים אהוד יערי בתכנית "מבט".

עורך העיתון "אל פאג'ר" חנא סניורה עומד בראש התארגנות זו, ומכשיו עסקים בגיוס תמיכת אישים שונים בשטחים.

המאבק על הפתרון הנכון

אחת התוצאות הצפויות, והחיוביות במובן מסויים, של האירועים האחרונים הוא חידוש הדיון בפתרונות למצב. מזה עשרים שנה לא חל שינוי במצב המדיני־משפטי של השטחים, וזאת על אף הקביעה המשותפת לכל הצדדים ולכל הגושים הפוליטיים בישראל, שהמצב הקיים אינו יכול להימשך. הקיפאון הזה נבע מסיבות רבות, חלקן בינלאומיות, חלקן בשיתוק הפנימי בגושים הפוליטיים הגדולים בארץ, בתוכם וביניהם.

בינתיים נמנע עדיין הליכוד מהצעות מפורטות, אך מאמצי חוגי "התחיה", עולות הצעות, שעיקרן סיפוח והחלת הריבונות הישראלית בשטחים. מן הצד השני נשמעים במפלגת העבודה רעיונות חדשים אודות פירוז הרצועה כשלב לקונפדרציה ירדנית־פלסטינית, וכן הרעיון הישן שכבר נגנז ועלה מספר פעמים, בדמות תוכנית אלון.

עם הדיון המתחדש בפתרונות ראוי לברכה, מנהיגי ישראל נטו תמיד לדחות את בעיית השטחים עד שהגיעה אל סיפם. ואולם, בכל פעם בה מגיע הנושא לדיון, מסתבר שהימין הישראלי חסר פתרונות של ממש, מאחר שכל הצעה לסיפוח תושפת את השאלה הדמוגרפית ואת האיום על הרוב היהודי במדינה. מסיבה זו נמנע הליכוד מלהציע פתרונות, ואילו "התחיה" מתגלה כתומכת בטרנספר, במעשה. הרעיונות שהעלה אמש יובל נאמן מעוררים חלחלה אפילו יותר מרעיונותיו האלימים של כהנא, כיוון שהם עטופים באיצטלא אנאליטית. סיפוח ללא זכויות אזרחיות לערבים, בוא לדעת נאמן להגירה מרצון של "הפליטים" למדינות ערב. שוב ושוב מתגלה הימין, ברגע בו הוא נדרש לפתרונות מעשיים, בערוותו המוסרית.

הפתרונות המוצעים מגוש המערך מעידים לעומת זאת, שאין בו אפשרות להציג פתרון מתקבל על הדעת, אם לא תשולב בו הצעה לפשרה ולוויתור על שטחים. הצעות המערך, ובעיקר אמירותיו של פרס, נראות אפשרויות כבסיס למשא ומתן כלשהוא. יש לתאגו לחץ, ולעודד את הרוח הנושבת בתוך. עם זאת מלמד הנסיון המר, שמפלגת העבודה נמנעה פעמים רבות מלהאבק בעקביות על רעיונותיה, והיא נרתעה ונסוגה ברגעים קריטיים, משיקולים טקטיים או אלקטורליים. אם לא יגבש המערך את פתרונותיו היום, יכריע בין העמדות השונות והתוצאות בו ויפעל ליישום החלטותיו, הוא עלול — עם הליכוד ועם המדינה כולה — למצוא את עצמו במצב שבו נצרך להציג פתרון חפוז, בתנאים קשים בהרבה מאלה של היום.

סגן שר־בריטי בעזה: האלימות תימשך כל עוד יישארו הפלשתינים ללא מעמד

סגן השר דיוויד מלור אמר כי הזדעזע ממה שראה במחנות וכי המצב השורר שם הוא חרפה של המדיניות הישראלית ● בשיחה עם פרס הסכימו השניים כי יש להתקדם לשלום באמצעות ועידה בי"ל ● שמיר: המהומות בשטחים צורה חדשה של לוחמה נגדנו וחובתנו הראשונה לכונן שם סדר

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של "על המשמר" וסוכנויות הידיעות

סגן שר־החוץ הבריטי לענייני המזה"ת דיוויד מלור, הביע אתמול את דאגתו ואת [illegible] ממשלתו מן המצב בשטחים ומן הגירושים של תשעה איש מהגדה ומעזה לירדן.

מלור דיבר בפגישה עם שר־החוץ שמעון פרס. שר החוץ הסביר לו את הרקע לגירושים ואת המצב בשטחים המוחזקים.

יצויין כי בפגישה עם פרס לא התבטא מלור בחריפות כפי שהתבטא אתמול לאחר הסיור ברצועת עזה.

[illegible]

(סוף בעמוד 14)

"מדוע הם נעצרו, לא ראיתי אבנים?!" — נזף סגן השר הבריטי בקצין צה"ל בג'בליה

[illegible]

אל מנויי "על המשמר"

החי' אליהו גולדמן פרש מעבודתו בעתון. לצורך הסדר תשלום דמי־המנוי נא לפנות ישירות ל"על המשמר" בת"א טל: 379833. תלונות על אי־קבלת העתון נא להעביר אלינו או ישירות לסוכן המפיצה שלנו — טל: [illegible]

המנהלה

ספורטק/כדורגל

משחקים בעמידה

בשבוע שעבר נופץ עוד בלוף ישן נושן של הספורט הישראלי. לא רק הנבחרת הלאומית שלנו איננה יודעת לשחק כדורגל. גם נבחרת הנוער וגם נבחרות הנערים אינן יודעות לבעוט ולנגוח בכדור. לא הצבא הורס את הכדורגל ואת הכדורגלנים שלנו. פשוט

הכדור – לא ברגל

אין לנו ענף כזה בארץ. הפסדי נבחרות הנוער, נערים א' ונערים ב' בטורנירים הבין־לאומיים שהתקיימו בארץ, כולל למעצמת כדורגל אירלה, פתחו את העיניים למי שעוד היה זקוק לעדות נוספת. הרבה זמן, כסף ותשומת לב הוקדשו לדור העתיד והתוצאות מאכזבות מאד. לא נבחרת הנוער, לא נבחרת הנערים הגדולים, ולא נבחרת הנערים הצעירים יותר גירדו את המקום הראשון בטורנירים הבין־לאומיים שנערכו כאן אצלנו בבית.

מי שעדיין מגיע מידי יום שבת למגרשי הכדורגל הלאומי שלנו, רואה כמעט תמיד יציעים ריקים וכדורגל ממש עלוב. כל הקבוצות וכמעט כל הכוכבים, משחקים בעמידה. אין תנועה, אין לחימה, אין תחכום, אין יכולת. בקיצור אין כדורגל. בתנאים אלה אין זה מפליא כי רק כדורגלן ישראלי אחד מבין כל כוכבינו, הצליח למצוא לעצמו קבוצת כדורגל באירופה. זאת, בשעה שארצות כדורגל "מובהקות" כמו דרום קוריאה, אלג'יר, מרוקו, תורכיה, ניגריה וקונגו, מייצאות מזה שנים כדורגלנים — לא למכלן, ולא לבלגיה, אלא לקבוצות הכדורגל הטובות ביותר של היבשת הישנה.

מוטי בסוק

תמונת מצב/מחוץ לגביע

הרבה רעש עשתה הפועל תל־אביב כאשר ניצחה את מכבי תל־אביב 82:88 בשלב שמיניות גמר גביע המדינה לפני למעלה מחודש. אמש התארחה "הפועל" באולם "אליצור" נתניה בשלב רבע הגמר, ובסיום משחק מרתק ירדה בשן ועין — 90:91 ל"אליצור" נתניה בסיום. עכשיו בנוסף למכבי ת"א גם הפועל ת"א מחוץ למשחקי הגביע. בצילום פול לוקהאת מאליצור חוסם את לאוואן מרסר מהפועל ת"א. המבצע של לוקהאת זכה לעיניים משתאות מצד (מימין לשמאל) קארל איימוס, ליאונו טאונס וטרי פייר.

יצחק ויסבורד

מרגליות/נאמן

מרחק עצירה

ייתכן שיתוף־פעולה בין תנועת 'התחיה' לבין מפלגת־העבודה (יו"ר "התחיה", פרופ' יובל נאמן).

יובל נאמן – לא עוצר באדום

אלמנטרי, פרופסור, אלמנטרי.

לא צריך היגיון של מדען גרעין כדי להבין, שאם היום מיישם רבין את מדיניות הליכוד בשטחים, הרי שמחר יתקדם עד כדי שיתוף־פעולה עם "התחיה".

המשימה שעוד מוטלת עליך, מר נאמן, היא להבטיח שהעבודה תעצור אצלך ולא תגיע לכדי שיתוף־פעולה עם כהנא.

ארנון לפיד

ציורמצב

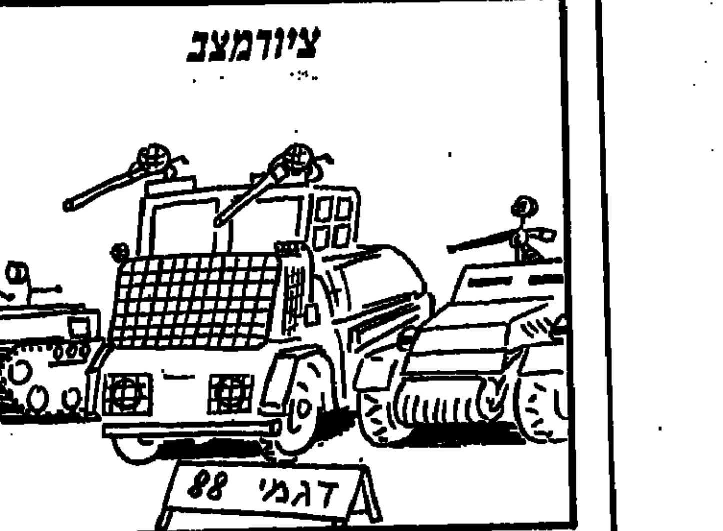

אזמל/טרנספריב

תודה למסביר הלאומי

אהרון יריב (אלוף מיל.): "טרנספר מתוך הסכמה אינו בושה. מדינות רבות במערב השתמשו באמצעי הזה לפתרון־בעיות בין אוכלוסיות ושטחן. (עיתון "צומת השרון" 1.1.88).

בכך נוסף לו מגדש נוסף. למיז — לא לאלוף יריב כמובן גם לא לגנדי, דקל, או ליוסקה שפירא. מגדש נוסף השתכנע שוב, שהמילה הזו אינה נוראה כל־כך ובסך הכל היא מורכבת ממספר אותיות שיש בהן גם מן החיוב, ועוד אי־אלה הרכבים מילוליים חביבים ועבריים, כמו למשל — פִיר, או טְרָנס, או סְפָר.

כשלב הבא יעוברת הטרנספר ל־טיול רב נאספים סביב פלשתין רבתי, ומשאיות מטיילים יצאו לעבור מעבר לירדן. העבודה משחררת, כידוע. איש לא יתייחס לכך ברצינות, ראש אמ"ן לשעבר ומסביר לאומי ידוע, שר בממשלה, סגן שר ומנהל מוזיאון, כבר הכשירו את הדעת לכך בעשרות ראיונות אינטליגנטיים.

ואנחנו הרי מפגינים 120 יום בשנה, עושים מילואים עוד 60 יום, ואין לנו כוח לצאת גם נגד ההיגיון הזה בשארית הזמן.

עיתון נפוץ ישווה את האירועים לקורה במדינות נאורות אחרות כדי להראות שההיסטוריה חוזרת. עיתון בוקר קטן יבכה במאמר מערכת אחד את הנעשה ועשרה סופרים יפגינו מול משרד הביטחון.

אהרון יריב — ובא לציון גואל

עם ישראל יישב בבית בוהה בערוץ 2. כיכר מלכי ישראל תהיה נוצצת ונקייה מגשמי־ברכה, והציבור שחונך בעבר על ברכי הטרנספר ההוא, יחונך על ברכי הטרנספר הזה — תודות למסבירים הלאומיים. ובא לציון גואל.

איתי לנדסברג

שטיפת־מוח/"טורינו"

חוויה אישית חבוטה

והרי לפניכם דוגמה למסע פרסום רע שלא רק שהוא לא מועיל למוצר, אלא אף עלול להזיק לו. לכאורה, יש לו את כל הנתונים להיהפך למסע פרסום מוצלח ואפקטיבי: למוצר הפרסום קוראים: "טורינו", שם נחמד; "טורינו" הוא חטיף חדש של "עלית", בשוק גמיש כו הנאמנות למוצר ספציפי היא נמוכה, אם בכלל. חפיסת שוקולד "טורינו", פורסמה לפני זמן קצר, כך שהוא לא הופיע בחלל ריק; כלומר, קיימת נכונות־מה לקלוט אותו. חובבי ממתקים מושבעים יוצאים כשבתון; מיוצר בהסכם ידע עם חברה שווייצרית, מה שקרוב לוודאי מבטיח מגע של אנינות; מחירו אינו יקר ביחס לשאר החטיפים הקיימים ועוד.

למעשה, לא נוצר אף לא אחד מהיתרונות הללו שהיו עשויים, בטיפול נכון, הן שיווקי והן קריאטיבי, להפוך את טורינו לחטיף־להיט. אילו אלמנטים כן נוצרו? האגרסיביות למשל, הבנאליות, המיניות, הרדידות היצירתית ועוד. אלה נוצלו ועוד איך.

מסע הפרסום של טורינו לא רק שהוא בנאלי להחריד — הכותרת המלווה את המסע, "חוויה אישית", היא כותרת חבוטה ומיותרת בהקשר הזה — הוא גם כוחני בצבעיו (אדום ושחור) בשימוש בהם וביחסיות שביניהם, ברעיון הגראפי, אם אפשר לכנות את מה שרואים שם רעיון (יד נשית, ספק־מושיטה־ספק־דוחפת, חטיף "טורינו", ואפילו במסר המיני החבוי בו (הושטת חטיף שוקולד מזכירה שליפתו של אבר־מין זכרי).

חבל. התחרות הגדולה והרמה הפרסומית הגבוהה בה מוצגים מוצרי החברה המתחרה — "ורד הגליל" — שמאז הופעתה בשוק, הועם באורח־פלא זוהרה של "עלית", ואף רמת הפרסום שלה ירדה, מחייבת את "עלית" — מונופול עד לפני זמן קצר — להערכות חדשה, לקביעת אסטרטגיה רלוונטית ולשיפור המוצרים והפרסום. לפי רוב מסעי הפרסום של השנה האחרונה, ניתן להסיק כי "עלית" לא מצאה עדיין את שביל החלב וכי היא עדיין מבולבלת והמומה מחדירתו החוצפנית של "ורד הגליל" לשוק. והדוגמה האחרונה, שהיא דוגמה טובה לפרסום רע, מעידה על כך יותר מכל טיעוניו המלומדים של החתום מטה.

דון כחלילי

עורך "עמוד־אחורי": אפי לנדאו

ארה"ב מורידה טון התגובה על הגירושים

קרייסקי דורש לגרש „העבודה" מהאינטרנציונל הסוציאליסטי ● „טיימס" מזהיר מפני שינוי בעמדת „השוק" כלפי היצוא הישראלי ●

מאת דליה רפאל ורפנה ורדי, כתבות „על המשמר" בארה"ב ובבריטניה, וכתבי סוכנויות הידיעות

ושינגטון. — דובר משרד החוץ האמריקני הסתפק אתמול בהתייחסות כללית ומושרת להחלטת ישראל לגרש תשעה פלשתינים ולהפצצה בלבנון. למרות שאלות חוזרות ונשנות, אמר הדובר, צ'ארלס רדמן, בנסיון ברור להנמיך את הטון ולהרגיע את הרוחות, כי „הבהרנו את השקפותינו על גירושים" מספר פעמים בשבועות האחרונים, „ומעבר לכך אין לי דבר להוסיף". הוא ציין, כי המימשל האמריקני נמצא בקשר תכוף עם ממשלת ישראל. מקורות ישראליים בוושינגטון מאשרים, כי נמשכים מגעים עם המימשל האמריקני, אשר החלו בסוף השבוע, „אך לא שום דבר בסגנון זימונים דחופים או ישיבות-חירום," אמר אחד המקורות.

הדובר הביע השתתפות בצער משפחות הנפגעים, אולם הדגיש מספר פעמים, כי כללית, מסתמנת רגיעה ברמת הפעילות האלימה ובמצב כולו.

„טיימס" מזהיר

בעתוני בריטניה שוב תפסה אתמול ישראל את הכותרות הראשיות. „טיימס" הלונדוני מזהיר, כי מעמדה הבינלאומי של ישראל נמצא עתה בשפל, נוכח האירועים האחרונים, וכי הפעולה בלבנון העמידה את בעלות-בריתה של ישראל במצב מאוד לא-נוח. העתון מוסיף, כי אחת ההשלכות האפשריות של המצב עלולה להיות שינוי במדיניות השוק המשותף האירופי בכל הנוגע למעמד המועדף של הייצוא הישראלי וההסכמים שהושגו בנושא זה בחודשים האחרונים.

אוסטריה מציעה את וינה

שר הפנים האוסטרי, קארל בלכה, אמר אתמול באבו-דאבי, כי ארצו מוכנה לארח ועידת שלום למזרח התיכון, אך ציין, כי תחילה יש צורך בשיפור היחסים בין אוסטריה לישראל. בלכה אמר לעתונאים, כי שר החוץ האוסטרי, אלויס מוק, הציע את וינה כמקום הוועידה, כאשר נפגש בחודש שעבר בקאהיר עם מנהיגים מצריים. אך הוא הוסיף: „אין כמעט אפשרות שישראל תסכים לקיום ועידה בווינה, אם לא תחול נורמליזציה ביחסים".

קרייסקי דורש לגרש

ברונו קרייסקי, שהיה קאנצלר אוסטריה ומשמש כיום סגן נשיא האינטרנציונל הסוציאליסטי, מחה על השתייכותה של מפלגת העבודה הישראלית לאינטרנציונל, במיברק ששלח למזכיר הכללי של הארגון, פנטי ואנאנן. במיברק ציין קרייסקי, כי „העמדה שבה נוקטת ממשלת ישראל עומדת בסתירה חדה לזכויות האדם." הוא ביקש ממוסדות האינטרנציונל הסוציאליסטי „לבחון" את המדיניות של ממשלת ישראל כלפי הפלשתינים ו„לנקוט עמדה ברורה".

שוודיה מגנה

הממשלה הסוציאל-דמוקראטית של שוודיה גינתה אתמול את ההפצצות שביצע חיל האוויר בדרום-לבנון. בהודעה שפירסמה הממשלה נאמר: „ממשלת שוודיה מגנה את ההפצצות הישראליות החדשות בלבנון. הפצצות אלה אינן אלא פעולות טירור. הן סותרות לחלוטין את המשפט הבינלאומי ומעידות יותר על רוח של נקמנות מאשר על רצון בשלום".

שמיר עם משלחת פרלמנטרית מחו"ל. (צילום: אילון / לע"מ)

המשכים

צה"ל מעכב בינתיים

(סוף מעמוד ראשון)

במפקדת חילות השדה משלימים הכנת תכנית הדרכה ואמונים לחילי צה"ל ביחידות הסדירות הנקראות למשימות שיטור בשטחים.

מסרבים להגיש ערר

המועמדים לגרוש מן הגדה המערבית מסרבים לערער לפני ועדת הערר הצבאית והם מוכנים להישפט על-פי אמנת ג'נבה, ולא על פי החוק הישראלי. היום תכנסה ועדה של עורכי דין לשכנע את המועמדים לגרוש לשנות את דעתם ולהופיע לפני ועדת הערר.

ועדי סולידריות

בגדה המערבית מקימים בעת ועדי סולידריות עם המועמדים לגרוש, והם יפתחו בפעולות משותפות עם חוגים ישראליים המתנגדים למדיניות בשטחים. בעזה פתחו המועמדים לגרוש בשביתת רעב. לכתבנו נודע כי מעזה יגרשו עוד פעילים; בנוסף לארבעה שעליהם הודיעו שלשום.

התחדשו ההפגנות

בגדה המערבית היו אתמול הפגנות בכמה מקומות, ובעיקר בכפר א-ראם שמצפון לירושלים שם נהרגה שלשום הצעירה הניה רזאונה. ההפגנה התחילה בתהלוכת אבל מבית הרוגה, שבה השתתפו רבים מתושבי הכפר. הם הניפו דגלי פלשתין, אבל כשפנו לכביש הראשי הפכה התהלוכה להפגנה והוצבו מחסומים בדרך הראשית. באוניברסיטת בירזית היתה תהלוכה שקטה של תלמידים. הצבא עקב אחר הצועדים אך לא התערב והם התפזרו בשלום.

שובר בקלקיליה

ברמאללה היתה שביתת מסחר מלווה בהפגנות. הפגנות גם היו במחנות הפליטים הסמוכים אמערי וקלנדיה. בקלקיליה ובמחנה הפליטים טול-כארם הוטל עוצר בגלל הפגנות. ההפגנה בקלקיליה התפתחה מצעדת נשים. הפגנות גם היו במחנות הפליטים שליד שכם. בשכם היתה שביתת מסחר. שביתת מסחר חלקית גם היתה במזרח ירושלים.

הפרות סדר היו אמש בכל רחבי רצועת עזה, אם כי לא נוצר כל חיכוך אלים בין כוחות הבטחון, שצימצמו את נוכחותם באזור, לבין האוכלוסיה האזרחית.

במחנה הפליטים ג'באליה הוסר העוצר משתי שכונות, והוא נמשך בשתי שכונות אחרות במחנה. העוצר הוסר בשכונות „בלוק 1" ו„בלוק 2" ונמשך ב„בלוק 6" ו„בלוק 7", בשל הפרות סדר שהיו שם ביום א' בערב ובלילה. לא ניקבע מועד לסיום העוצר וגורם צבאי מסר לכתב עתי"ם, שהעוצר יוסר, כשיווצרו תנאים מתאימים לכך.

הפרות סדר קלות ושביתות מסחר חלקיות היו בכל ערי רצועת עזה. נערים בעיקר המשיכו ביידוי אבנים ברחובות ובחסימה חלקית של כבישים במתרסים ובצמיגים בוערים. ברחובות הראשיים של הערים ברצועה אילצו חיילים ואנשי המינהל האזרחי סוחרים לפתוח את בתי העסק. אולם, לאחר שעזבו החיילים את המקום, שבו רבים מבעלי העסקים וסגרו את החנויות ואת בתי המלאכה. אזרחים ישראליים אינם נידאים ברחבי הרצועה, למעט כוחות הבטחון, עובדי המינהל האזרחי ועתונאים.

השר הירדני לענייני השטחים המוחזקים, מארוואן דאודין גינה אמש את כוונתה של ישראל לגרש 9 פלשתינים מן הגדה המערבית ורצועת עזה.

ירדן הודיעה כבר קודם לכן כי תנסה לסכל כל נסיון ישראלי לגרש פלשתינים לגבולה של ירדן. דאודין אמר כי „מה שאנו יכולים לעשות הוא לגלות לכל העולם עד כמה פעולותיה של ישראל הן בלתי הומניות ולא מוצדקות".

(עי"ר, עי"צ עתי"ם)

גנשר יבוא לביקור חטוף

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

שר החוץ של מערב-גרמניה הנס דיטריך גנשר יגיע במוצאי-שבת ה-23 בינואר לביקור חטוף בן 24 שעות בישראל, כאורחו של מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס.

גנשר יגיע לישראל לאחר ביקורים בסעודיה, עיראק, מצרים וסוריה בתוקף תפקידו כיו"ר הקהיליה האירופית, החל ב-1 בינואר. על רקע ביקוריו במדינות המוזכרות צפויות עם גנשר שיחות בעלות עניין של הלכי הרוחות במדינות ערב והאפשרויות לקדם את תהליך השלום.

גנשר ייפגש בישראל עם פרס ועם ראש הממשלה יצחק שמיר.

הלוויה בצידון ל-15 הרוגים

צידון. — הלוויותם של 15 מבין 18 הרוגי התקיפה של חיל-האוויר הישראלי בשבת נערכה אמש בצידון, בנוכחות המון רב.

צעירים הניפו את דגל פלשתין והשמיעו סיסמות בגנות ישראל.

ביקור שפירא בדרא"פ — ללא פגישות רשמיות

פרטוריה. — שר ישראלי, העומד לבקר בחודש הבא בדרום-אפריקה, לא ייפגש שם עם אנשי-רשות דרום-אפריקניים — הודיעו אתמול משרד החוץ של ממשלת פרטוריה ושגרירות ישראל בדרום-אפריקה.

המדובר בשר יוסף שפירא, שר בלי תיק, שביקורו בדרום-אפריקה יישא אופי פרטי ומטרתו תהיה פגישות עם מנהיגי הקהילה היהודית בארץ זו. משום כך לא יפר ביקורו את החלטת ממשלת ישראל בספטמבר, להימנע מביקורים רשמיים בדרום-אפריקה, נוכח מדיניות האפארטהייד של ממשלת פרטוריה.

„המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל-אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3-43360-4
המען למכתבים: שירות שקידואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR" (The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94632 רח' בן-יהודה 2, בניין סנטר חורים 102–121, טל' 02-233161. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

רמטכ"ל כוחות היבשה של ארגנטינה, תוזה סגינדי דנטה קרידי, ביקר אתמול אצל הרמטכ"ל, רב-אלוף שומרון. (צילום: דורץ)

ישראל תבהיר לדרוזים בלבנון: אין לנו עניין להחריף היחסים

מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

ישראל תעביר כנראה מסר למליציה הדרוזית, בראשותו של וליד ג'ונבלט, ובו הבהרה, כי לצה"ל ולמערכת הבטחון אין כל עניין להחריף את מערכת היחסים עם הדרוזים.

במערכת הבטחון אומרים, כי תקיפת הדרוזים על-ידי חיל-האוויר באה כתגובה, לאחר שאלה ירו אש נ"מ מן הקרקע לעבר מטוסים של חיל-האוויר. בין יעדי התקיפה לא היו יעדים דרוזיים, אמרו המקורות.

פרץ ושפירא נגד תחבורה לביקור חולים בשבת

השר הרב יצחק פרץ וח"כ אברהם שפירא התריעו אמש נגד המגמה להפעיל קו של תחבורה ציבורית, ללא תשלום, לצורך ביקורי-חולים בשבת בירושלים.

השר פרץ, שרואיין ביומן גלי צה"ל, אמר, כי יפנה היום לראש-הממשלה, החתום על הסכם ה„סטאטוס קוו", וכן לשר התחבורה, כדי „למנוע ולשנס מגמות לא-אחראיות של ציבור חסר-אחריות וחסר תחושה ציבורית".

הוא התייחס לדברים שהשמיע אברהם פריד, מהפעילים החילוניים בירושלים, כי תחבורה ציבורית תופעל בשבת בין ביה"ח „הדסה" בהר-הצופים לביה"ח „הדסה" בעין-כרם וחזרה, אחת לשעה, והאוטובוס יעבור במרכז העיר. המטרה היא לאפשר ביקורי-חולים בשבתות, והנסיעה תמומן מתרומות.

פרץ אמר, כי יש כאן נסיון של התגרות נוספת, מיותרת לחלוטין, בציבור הדתי בירושלים בפרט ובמדינה בכלל.

ח"כ שפירא אמר באותו שידור, כי אנשים מחפשים דרכים לחלל את השבת. הוא הדגיש, שיש תחבורה בשבת על-ידי רכב פרטי או מוניות, והדתיים אינם מתערבים כדי למנוע זאת.

● צוות התגובות של מפלגת העבודה אמר אתמול, כי ההתכחשות של חוי מילוא למשמעות דבריו בסוף השבוע, אינה עומדת במיבחן המציאות והראיה היא כי הליכוד יושב בקואליציה עם תנועת כך בקרית-ארבע, מי שיושב אתם בקואליציה עירונית לא יהסס, קרוב לודאי, לשבת אתם בקואליציה ממשלתית.

● במעמד ובחסות שר העבודה והרווחה משה קצב, פתחה אתמול ויצ"ו ישראל את מבצע ההתרמות לשנת 88, ליו"ר המגבית נבחר שלום זינגר, מנכ"ל הבנק הבינלאומי הראשון. מבצע ההתרמות נפתח בטקס חגיגי במשכן הכנסת בהשתתפות נשיאת ויצ"ו העולמית רעיה יגלום, יו"ר הנהלת ויצ"ו העולמית מיכל מודעי ויו"ר ויצ"ו ישראל רות תקוע.

אמש בקונצרט

אנסאמבל באך — דבר והיפוכו

במסגרת שבוע המוסיקה הקולית, הנערך בירושלים לרגל השנה החדשה, הופיע באולם הנרי קראון אנסאמבל באך החדש מפראנקפורט, בניצוחה של מלכה סברדלוב. שני הפכים משלו בערב זה: החלק הראשון היה ממתק ממושמע ומרובע. החלק השני היה תוסס ומרנין נפש. הקנטטה מספר 21 מאת באך, „לבי ונפשי כואבים עד מאוד", אמורה להיות דרמתית, שבה מתוארת הדרך של הנפש מן היסורים אל העושר שבאמונה. בקנטטה זאת מיזג באך את מסורת הקוראל הלותראני עם החיוניות של האופרה האיטלקית.

ברדישיה הענוג, שהתנהל בפרק הראשון של היצירה, בין האבוב לכינור, נהפך האבובן לגיבור הערב. נגינתו העשירה, רבת-הצבעים, העמידה בצל את צילו החיוור של הכנר ואת ארבעת הסולנים, הקורקטיים מדי.

לעניות דעתי, דרוש חוק, שיאסור על מנצחים להציב על הבמה זמרות יפהפיות כמו אצוקו סוסוקי. נשיותה העדינה הסיחה את הדעת מן המוסיקה. לאורך כל היצירה שמרה המנצחת על קצב זהה ובכך פגמה באופי הדרמטי של הקנטטה. אפילו בפרק האחרון, השופע שמחה עמוקה, שמרה המנצחת על זמרן נטולת צבעים בהירים.

במחצית השנייה, ביצע האנסאמבל את מיסת „נלסון" מאת היידן. זו התברכה בכל המעלות שנגרעו מן הקנטטה של באך. המיסה שפעה חיוניות, קצביות ושמחה. הזמרים נתנו דרור לקולם ולרגשותיהם. המקהלה והתזמורת פצחו ברינה. שיאה הדינמי של המיסה היה בשירת ה„סנקטוס" וגם שלושת החצוצרנים זכורים לטוב.

יצחק שור

לחברנו מאיר טל ומשפחתו
אתכם באבלכם במות האב
נחום טל ז"ל
ההלוויה תתקיים היום, יום שלישי, 5.1.88 בבית העלמין בכפר-סמיר חיפה, בשעה 13.00
תחבורה תצא מבית המנוח ב-12.30
קיבוץ ניר-דוד (תל-עמל)

אושר החוק ל„יהודי" הגליל

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

„חוק הגליל" שנועד להקים מערכת תמיכה שתסייע לישוב הגליל ופיתוחו במגמה להרחיב את אכלוסו ביהודים — אושר אתמול בכנסת בקריאה שניה ושלישית. במהלך ההצבעה התחלק הבית בין מחייבי החוק — חברי הקואליציה — לבין שולליו מהאופוזיציה.

אמנון רובינשטיין (שינוי) ציין כי תוספת זו מהווה ציטוט מדוייק ממגילת העצמאות, בה נאמר כי המדינה „תשקוד על פיתוח הארץ לטובת כל תושביה".

מוחמד ווהר (מפ"ם) גינה את הכוונות הלא-כשרות של המציעים המתעלמים מכלל האוכלוסיה. רן כהן (רצ) שלל את יישוב הגליל ביהודים (כדרך גזענית). כהצבעה נדחו ההסתייגויות והחוק אושר ברוב קולות הקואליציה.

אי אמון של מפ"ם ר"צ וחד"ש בשל מדיניות המכבש והגרושים המתוכננים

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

סיעות מפ"ם, ר"צ, חד"ש והמתקדמת יביעו מחר אי-אמון בממשלה, בשל מדיניות היד החזקה בשטחים, והכוונה לגרש מנהיגים מקומיים למדינות השכנות.

בנימוקים לאי-אמון של מפ"ם מודגש כי מול הקיפאון הנמשך בתחום המדיני, מנהיגה ישראל מדיניות של יד קשה נגד האוכלוסיה הערבית בשטחים. מפ"ם טוענת כי הגרושים לארצות שכנות נוגדים את החוק הבינ"ל.

הנהלת סיעת הליכוד בכנסת קיבלה אתמול החלטה המחזקת את ידיהם של כוחות הבטחון, בכל מעשיהם, בשטחים. הליכוד תומך גם בגרוש המסיתים. לדעת יו"ר הסיעה שרה דורון זהו צעד יעיל, הומני ומרתיע, המתבצע על פי החוק ובהתאם להחלטות הבג"צ. הליכוד קרא לממשלה לפתוח במסע הסברה מקיף, כדי שהציבור בעולם ובארץ ידע את האמת על הנעשה בשטחים.

לדעת הליכוד חלק מהביקורת המוטחת בממשלה מתבססת על בורות וחוסר הבנה. פנחס גולדשטיין העיר, כי צריך לזרז את ההליכים המשפטיים הכרוכים בגרוש. מיכאל איתן טען כי מול הר הציפיות שלו לגרושם של מאות מסיתים מגורשים רק בודדים. „ההר הוליד עכבר". עוזי לנדאו טען כי בתי המשפט הצבאיים מטילים עונשים מגוחכים על הערבים. עונשים כנ"ל מזמינים התפרעויות נוספות, והן גם לא יאחרו להגיע. מערכת הבטחון משתמטת ממאבק אפקטיבי ובלתי פוסק במחבלים.

גזר דין מוות

אתמול קרא הח"כ הדרוזי של שינוי, זידאן עטשי, לראש הממשלה שמיר לחדול ממדיניות הגרוש. לדעתו „זהו גזר-דין מוות". העם היהודי, דווקא הוא, חייב לגלות רגישות יותר לגרוש אנשים ממולדתם.

התנועה הציונית הדתית המתונה „עוז ושלום" קראה אתמול לממשלה שלא לגרש ערבים מהשטחים. הגברת השנאה והסכנתה, רק ירחיקו את הסיכוי לשלום ישראלי-פלשתינאי. יו"ר הוועדה המדינית במשמרת הצעירה של העבודה, אופיר פינס, קרא אתמול לשר הבטחון רבין, שלא לגרש מחבלים מהגדה ומרצועת עזה. במכתב לשר מזכיר פינס כי שלושה שרי בטחון מהליכוד, בגין, ארנס ושרון, לא גירשו מהשטחים ולו גם מחבל נודד. לדעתו מדיניות הגרושים, היא מדיניות של טרנספר בלי כסף. פינס מציין כי למרות „היד הקשה" של רבין בשטחים, מד האלימות שם נמצא דווקא בעליה תלולה".

ח"כ מגן „איבד השליטה" ותבע לפטר יו"ר סיעתו

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

תוך התפרצות יצרית חסרת תקדים, דרש אתמול ח"כ דוד מגן, את פיטורי הנהלת סיעת הליכוד בכנסת ובראש ובראשונה היו"ר שלה שרה דורון (ליברלים).

גם הוותיקים וקרי המזג שבין חברי הנהלת הליכוד סיפרו כי התנהגות אלימה וסוערת כזו, איננה זכורה להם מעולם. לדעתם איבד מגן את השליטה על עצמו.

מגן הניח בזמנו על שולחן הכנסת הצעת חוק פרטית, שמטרתה שיפור מצבם הכלכלי של תושבי עיירות הפיתוח. הנהלת הליכוד דחתה את הצעתו, בעצה אחת עם הנהלת המערך ושר האוצר, בטענה כי הוחלט שלא לאשר חוקים פרטיים שיעמיסו על קופת האוצר. מגן תקף את הנהלת הליכוד, ודרש להחליפה. אריאל וינשטיין: „למה אתה תוקף את הנהלת הסיעה? זה הדבר היחיד היעיל בליכוד". הוא הסתער בשצף קצף על השר ניסים ויו"ר הסיעה דורון. מגן האשימם בעשיית יד אחת, ואח"כ בקנוניה, נגדו.

מאוחר יותר, כשהנהלת הסיעה הנדהמת דחתה את הצעתו, פנה מגן לרה"מ יצחק שמיר וביקש את עזרתו. לנוכח סערת הרוחות שבה היה נתון, החליטה הנהלת הקואליציה לחרוג ממדיניותה. מחר יעלה מגן את הנושא בועדת הפנים של הכנסת, בנוכחות השרים ניסים ושרון.

● 22 אלף ק"ג דגים המיובאים מדרום אפריקה הושמדו לאחרונה על-ידי המחלקה הווטרינארית בעיריית תל-אביב-יפו לאחר שנמצאו בלתי ראויים למאכל אדם.

● תחום השיפוט של העיר עכו עשוי לגדול בכ-230 דונם שנחשבו כ„אבודים" ואשר נתגלו בצפון העיר, כשהם רשומים לזכות המועצה האזורית מטה אשר.

לשכת רה"מ מעדיפה שלא להאריך האשרות למשלחת הסובייטית

אלא אם תסכים בריה"מ לקבל משלחת ישראלית

מאת דליה שחורי, הכתבת המדינית של „על המשמר"

היום עומד להגיע לישראל הדיפלומט הסובייטי שיחליף את ראש המשלחת הקונסולרית של בריה"מ בישראל ולאדימיר פלאכין.

המחליף לראש המשלחת הסובייטית בא לישראל שבועיים לפני שיפוג תוקף אשרות הכניסה של חברי המשלחת הסובייטית בארץ, ב-14 בינואר. בירושלים מעריכים כי בקרוב תהיה פנייה סובייטית לישראל להאריך פעם נוספת (שלישית) את תוקף האשרות.

בירושלים, בעיקר בלשכת ראש הממשלה, קיימת אי שביעות רצון מקצב המגעים עם הסובייטים. לשכת ראש הממשלה וחוגים בליכוד מעדיפים שישראל לא תאריך את אשרות הכניסה של חברי המשלחת הסובייטית, אלא אם כן תסכים בריה"מ לאפשר צאתה של משלחת קונסולרית ישראלית למוסקווה.

חוגים במשרד החוץ מעריכים, כי בריה"מ מנסה, באמצעות המשלחת הקונסולרית שלה בישראל, להרגיל את דעת הקהל בבריה"מ לכך שהיא מיוצגת בישראל. במשרד החוץ סבורים עוד, כי במשך הזמן תסכים בריה"מ לעקרון ההדדיות בייצוג בין שתי המדינות. עם זאת, אם תבקש בריה"מ הארכת תוקף האשרות, תישקל הבקשה בכובד ראש.

יצוין, כי המגעים בין דיפלומטים ישראליים וסובייטיים נמשכים. ביום ו' שעבר ביקר ולאדימיר פלאכין במשרד החוץ ונפגש עם המנכ"ל המדיני ד"ר יוסי ביילין ועם מנהל מחלקת התביעות באגף המשפטי ויקטור הראל. פלאכין מסר להם את איחולי ממשלתו לקראת השנה האזרחית החדשה.

10 אלפים ביקשו טיפול גמילה מסמים; רק 700 נענו

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

מספר הנוהגים והמשתמשים בסמים בישראל מגיע למאתיים אלף. כחמש-עשרה עד שלושים אלף מתוכם הם נרקומנים. מסר אתמול לועדת הפנים של הכנסת תנ"צ עוזי ברנר, ראש מדור מודיעין במשטרה.

ברנר סיפר לועדה כי ב-1986 פתחה המשטרה חמשת אלפים תיקים על שימוש וסחר בסמים. לפי סטטיסטיקה שבידי המשטרה מוטלים עונשים קלים על העבירות הללו. כך למשל נשפטו 2250 עברייני סמים, בשנים 1981/4, לשלוש שנים בממוצע, רק שמונה אחוז נשפטו למאסר העולה על שלוש שנים.

ד"ר יואב סנטו ממשרד הבריאות סיפר כי עשרת אלפים איש פנו אשתקד למשרדו, מרצונם, כדי לעבור טיפול בגמילה מסמים. בשל מגבלות כספיות והעדר תקנים נותן משרד הבריאות טיפול ל-700 איש בלבד.

יו"ר ועדת הפנים דב שילנסקי קרא למערכת השיפוטית להחמיר את העונשים, נוכח העובדה שהמדינה נמצאת במצב הגובל כמעט אנוס במלחמתה בסמים. המשנה ליועץ המשפטי לממשלה יהודית קרפ הדגישה כי מדינת ישראל לא השכילה במשך השנים להערך למתן טיפול גמילה לנזקקים. היקף הקליטה של המוסדות הקיימים קטן, לעומת המספר ההולך וגדל של הזקוקים לגמילה. משרד המשפטים הכין שתי הצעות חוק, במסגרת המלחמה בסמים. בין היתר ממליצה המדינה להחרים את רכושו של סוחר סמים, שהורשע בדין, ואשר צבר אותו בשל העיסוק בפשע זה. בנוסף יהיה העבריין צפוי למאסר ולקנס.

שר האנרגיה משה שחל, על רקע באר הנפט החדשה שנתגלתה בשדה חלץ, ואשר מפיקה 100 חביות ביום (צילום: רחמים ישראלי)

מבצע!
10,000 צילומים חינם
כולל נייר A4
וגם 8 תשלומים שקליים!
18 דגמים של מכונות צילום ממכונה אישית ועד זום, צבע ורופלקס.
זאת השרות של מעתק אי-אפשר להעתיק...
מעתק maatak
נציגות בלעדית בירושלים:
צילומית
רח' שמאי 18, טל. 02-245862, 221189

„חוק השוויון בפני שלטונות המס — יהיה מבחנם של הגברים בבית המחוקקים"

מאת כתב „על המשמר" בירושלים

בהצעת חוק שהעלתה ח"כ חייקה גרוסמן לקריאה ראשונה מוצע — כי הכנסותיהם של בני זוג החיים ביחד, ייחשבו כהכנסתם המשותפת, והיא תחוייב על שם אחד מבני הזוג לפי בחירתם בכתב. כן ינוהלו ענייני המס של בני זוג החיים ביחד, לפי בקשתם או לפי החלטת הנציב, בתיק הנושא את שמות שניהם.

בישראל של היום, למרות המספר הגובר והולך של נשים העובדות כשכירות וכעצמאיות, עדיין קיימת הגישה האנכרוניסטית ש„הכנסתה של אשה נשואה, החיה עם בעלה — ייראו כהכנסתו של האיש והיא תחייב על שמו ולא על שמה". לדעתה, אישור תיקון זה יעמיד למבחן את יחסם האמיתי של יושבי בית המחוקקים — לנשים.

הוגשה הצעת החוק לזכות בגימלאות גם ידועים בציבור של נושאי משרות בכירות

מאת בצלאל עמיקם, כתב „על המשמר"

ח"כ יאיר צבן (מפ"ם) הניח על שולחן הכנסת את „חוק הגימלאות לנושאי משרה בכירים ברשויות שלטון" (תיקון — הידוע בציבור).

ח"כ צבן בא לתקן את החוק שלפיו קבע בית המשפט העליון ב-11.87, כי אין לפרש תקנות הגימלאות, שלפיהן ניתנו גימלאות ל„בן זוגו" או ל„אישתו" של נושא משרה שנפטר, כמתן הגימלאות גם למי שידועים בציבור כבן זוגו או כאשתו.

ח"כ צבן אומר שאם אדם לא נפסל בחייו לכהונה מחמת כך שהידוע בציבור כבן זוגו לא היה נשוי לו כדין, אין לשלול מהידוע בציבור זכות לגימלה המגיעה לבן זוג. תמכו בהצעתו: ערנה סולודר, אבירה סרטני, דדי צוקר, אמנון רובינשטיין, חיים רמון ורן תיכון.

„משפטי הפלשתינים העצורים בשטחים מתנהלים בדלתיים סגורות בניגוד למקובל"

ח"כ ויקי פלר מן הרשימה המתקדמת מאשים את שלטונות צה"ל כי הם מתאכזרים אל הוריהם של הפלשתינים הצעירים, העומדים למשפט בבתי הדין הצבאיים בשטחים הכבושים, ומונעים מהם את האפשרות להיות נוכחים במשפטים בהם נשלחים בניהם למאסר.

„שוחחתי עם דובר צה"ל והוא אמר לי במפורש, כי אין כל איסורים והגבלות וכי הכניסה לאולמות המשפט פתוחה לכל", אומר ח"כ פלר, „אולם המציאות שונה. בעיני ראיתי, כי לפני בתי הדין עומדות עשרות אמהות, זועקות ומתרפקות על השערים, אך החיילים אינם מאפשרים להן להיכנס לאולמות בהם עומדים בניהם לדין, למרות שיש בפנים שפע של מקומות פנויים".

„זוהי התעללות בזהובה באכזריותה ובמוסר תגובה", אומר ח"כ פלר, „מסתבר כי או שדובר צה"ל מוסר במתכוון אינפורמציה מטעה, או שהוא עצמו אינו יודע מה מתרחש בשטח. שתי האפשרויות כאחת הן חמורות ביותר". (שעיה)

„אירן אייר" לבריטניה למרות טומאת כלבי הסמים

מאת רפנה ורדי, כתבת „על המשמר" בבריטניה

לאחר הפסקה של שבועיים בטיסות חברת „איראן אייר", בין טהראן ללונדון, כמחאה על חיפושי סמים בעזרת כלבים, נכנעו שלטונות איראן וחידשו הטיסות.

המאבק החל, כאשר שלטונות איראן טענו, שהמטוסים משמשים גם כמקום-תפילה לנוסעים הטסים בהם, ולכן אסור להכניס אליהם כלבים, הנחשבים לבעלי-חיים טמאים. הם דרשו, שהבריטים יתייחסו אל המטוסים האיראניים כאל מקומות-תפילה לכל דבר.

אבל התעקשותם של השלטונות הבריטים, שסירבו להפסיק את החיפושים בעזרת כלבי-גישוש, הוכתרה בסופו של דבר, והאיראנים נכנעו והסכימו לחדש את הטיסות.

הקבה"א
המחלקה לכלכלה ומשק
אל רכזי המשק — גזברים
כנס א.ה.ל — אשראי מרוכז
יתקיים ביום רביעי 13.1.88
בשעה 12.30
באולם בית הקיבוץ הארצי
ולא כפי שפורסם בהודעות לקיבוצים

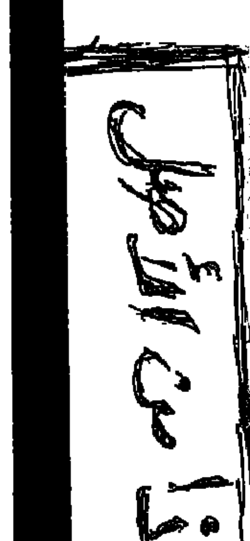

המשכים

סגן שר בריטי בעזה

(סוף מעמוד ראשון)

פיסגת עמאן. האורח עמד על חשיבות הוועידה הבין־לאומית כמסגרת שרק באמצעותה יהיה ניתן להגיע למו"מ ישיר בין ישראל ומשלחת ירדנית־פלשתינית. הוא הצביע על כך שלוועידה יהיה תפקיד מוגבל וגמיש. מלור ופרס היו תמימי דעים בדבר הצורך לקדם את תהליך השלום ולחדש את התנועה המדינית.

הזדעזע מאוד

סגן השר מלור שביקר אתמול בעזה ובמחנות הפליטים אמר לעיתונאים, כי "הזדעזע" מאד, מתנאי החיים במחנות. "כל אדם שיבוא הנה ללא ספק יזדעזע. התנאים כאן הרבה יותר גרועים מאשר בכל מקום אחר בשטחים הכבושים" הוסיף. מלור אמר כי יגיד לראש הממשלה יצחק שמיר ולשר החוץ שמעון פרס כי ישראל איננה יכולה להתעלם ממצב הפלשתינים בשטחים הכבושים. "כל עוד מקום זה קיים בצורתו הנוכחית, הוא יהיה בבחינת הוקעה של המדיניות של מדינה המושתתת על כוח מוסרי חזק מאד", אמר.

הוא מתח ביקורת על הצהרות שהושמעו לאחרונה בישראל, לפיהן התסיסה בשטחים היא תוצאה של לחצים מאורגנים מחו"ל, מצד אש"ף ואירגוני מחבלים אחרים.

בהמשך דבריו אמר כי הוא צופה שפיכות דמים נוספת, אם לא יורשו הפלשתינים למשול בעצמם. "יש הכרח בהגדרה עצמית משום שהאלימות שהיתה בשבועות האחרונים תימשך כל עוד איזור זה יישאר במצב של העדר־מעמד", אמר.

לבחור בין אש"ף לירדן

"אם הפלשתינים יראו שיש סיכוי להסדר באמצעות ירדן יעבירו את תמיכתם אליה. אם לא ייראה לפלשתינים שיש סיכוי להסדר כזה — יתמכו באש"ף." — אמר אתמול שר החוץ פרס לפרלמנטרים יהודיים מחו"ל.

"עלינו לפעול בשטחים על מנת להחזיר החיים לתקנם ובמקביל להמשיך בתהליך השלום. יש שני צדדים אתם נוכל להתדיין לכאורה אש"ף וירדן. הם עצמם אינם יכולים לפעול יחדיו ועלינו לבחור ביניהם. מחירו של אש"ף הוא התחלה פשוטה שתוצאתה טראגית ובלתי אפשרית. אש"ף אולי יהיה מוכן למו"מ ישיר אולם תוצאת המו"מ איתו אינה יכולה להיות אלא טרגית, מדינה פלשתינית וצבא פלשתיני." — אמר פרס.

שמיר: לחיות ביחד

ראש הממשלה, מר יצחק שמיר, אמר למשלחת הפרלמנטרים היהודים כי ישראל נחושה בדעתה להמשיך ולפעול למען השלום. הערבים אינם רוצים לחיות תחת שלטון ישראל וישראל לא תוכל לחיות בגבולות 67', ולכן עלינו למצוא פתרון לחיות ביחד אמר רה"מ.

צורה חדשה של טרור

שמיר אמר כי הוא מבין את הדאגות של ידידנו בארה"ב וכי גם אנו מודאגים ממה שקורה כאן. רה"מ ציין כי אנו עומדים בפני צורה חדשה של לוחמה נגדנו. לאחר שהערבים עשו מלחמות, הפעילו חרם כלכלי וטרור, ניסו ליצור דה־לגיטמציה בינלאומית וכל נסיונותיהם נכשלו — החליטו מנהיגי הטרור, בעזרת כמה מדינות ערביות לפעול בדרך של הפגנות, לגרום לשפיכת דם וקורבנות ולהשפיע בכך על דעת הקהל העולמית, הוסיף רה"מ. חובתנו הראשונה, אמר רה"מ, היא לכונן סדר ולאפשר לאוכלוסיה לחיות כרגיל, ולמרות הכל לא להתייאש כי מטרתנו היא שלום. מאז קמפ־דייוויד, אמר שמיר, לא הגיעה הצעה רצינית אחת לפתרון באיזורנו, לכן עלינו לחדש את המו"מ על אוטונומיה עד שנגיע לפתרון. עוד הוסיף רה"מ כי ישראל לעולם לא תשתתף בועידה בינלאומית, שכמוה כהתאבדות פוליטית.

ממשלה פלשתינית

(סוף מעמוד ראשון)

לגורבאצ'וב, שתיערך באביב. נראה כי בריה"מ יזמה את המהלך הזה. גורבאצ'וב הבטיח לערפאת, כי יעלה את הבעיה הפלשתינית בשיחותיו הבאות עם רייגן, ועל הפלשתינים להיערך לקראת זה.

כינוס המועצה

המועצה המרכזית של אש"ף אמורה להתכנס ביום חמישי הקרוב בבגדד לישיבת חירום, על מנת לדון במצב בשטחים ובאפשרות להקים ממשלה גולה. דובר מטעם אש"ף מסר שהמועצה תדון בדו"ח הוועדה המשפטית של האירגון בקשר להשלכות החוקיות והמדיניות של ההצעה להקים ממשלה גולה. כן מסר הדובר שהמועצה תדון בדרכים לתמוך "בהתקוממות ההמונית" בשטחים ובכוונת ישראל לגרש תשעה פלשתינים. יצויין שהמועצה המרכזית של אש"ף היא גוף ביניים בין הוועד הפועל לבין המועצה הלאומית הפלשתינית.

ערפאת: תיתכן הכרה בישראל

ערפאת איננו מוציא מכלל אפשרות הכרה רשמית בישראל, בגבולות 1967. כך אמר בתשובה לשאלות כתב ה"וושינגטון פוסט" ג'ונתן רנדל, ששוחח אתו ביום א' בכוויית.

ההכרה בישראל עשויה להיות חלק "ממהלך פוליטי חדש", שמטרתו הסרת התנגדותן של ישראל וארה"ב לשאת ולתת עם אש"ף. ערפאת שלדברי הכתב "ניכר עליו כבירור" שהיה מעודד מהשבועות של הפגנות אנטי־ישראליות בשטחים ובתוך ישראל עצמה, היה אופטימי. הוא רמז ברורות שבקרוב עשוי אש"ף לכונן ממשלה גולה. ויפתח ביוזמת שלום דיפלומטית מקיפה במזה"ת. "לדעתי ממשלה זו היא הכרחית עכשיו," אמר ערפאת.

מוכן לכוחות או"ם

בהתייחסו לדרישת אש"ף להקמת מדינה פלשתינית עצמאית אמר ערפאת כי "אם הישראלים חוששים ממדינה קטנה וחלשה אני מוכן להסכים, בשם עמי, לנוכחות של כוחות או"ם לכל תקופת זמן שתדרוש ישראל, בצד הפלשתיני של הגבול — "לא בצד שלהם, כי אינני רוצה לתת בידם כל תירוץ לסירוב".

הראיון נקטע פעמים רבות כשקיבל ערפאת דיווחים עדכניים על התקיפה הישראלית בלבנון.

תוכנית פרס מתה

בחיוך רחב תאר מנהיג אש"ף כ"מתה וקבורה" את תוכניתם של שר־החוץ פרס, ארה"ב ומדינות ערביות. שלא נקב בשמן, "לבטל את אש"ף כשותף מלא בשיחות שלום ולפעול לקידום הרעיון של שלטון ישראלי־ירדני משותף" בגדה ובעזה. "מזימות אלו חוסלו בהחלט תודות לגלי ההתקוממות הנמשכים של הפלשתינים בשטחים המוחזקים, שהגיעו לשיאם בהפגנות האחרונות בדצמבר," אמר.

ערפאת הדגיש את תמיכתו האישית בהקמת ממשלה גולה ואמר ש"רוב הפלשתינים" בשטחים המוחזקים סבורים כמוהו ואף העבירו אליו מסרים בעניין. להערכתו הדיונים בדבר הקמת ממשלה פלשתינית גולה יסתיימו בראשית פברואר. לאחר שישלים אש"ף התייעצויות בעולם הערבי, מערב אירופה, המדינות הבלתי מזדהות והגוש המזרחי.

אם עקרון הקמת הממשלה הגולה יתקבל ואף יאומץ ע"י רוב במועצה הפלשתינית הלאומית, הרי שאיננו צופה לפילוג חדש באש"ף, כפי שאירע ב־1982, אחרי מלחמת לבנון. למרות חילוקי הדעות באשר לרעיון עצמו.

נדחתה ועידת ירושלים

איפראן. — חסן השני מלך מרוקו חלה אתמול בשפעת, שעות בלבד לפני שעמד לשבת־ראש בישיבת חירום של "ועדת ירושלים" של המדינות המוסלמיות.

מחלת המלך תגרום, קרוב לוודאי, לדחיית הישיבה. שזומנה לדיון במתרחש בגדה המערבית וברצועת־עזה.

השר צור: הישיבה בממשלת האחדות סיכלה הסיכוי לממש "מסמך לונדון"

ב"מסמך לונדון" היו מרכיבים חדשים: חוסיין לא התנה השתתפותו במו"מ בהשגת הסכם ☐ לא היה תנאי שאש"ף ישתתף, והיתה הבנה שאין מדובר על החזרת כל השטחים

מאת דורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות

"אי־אפשר לברוח מהעובדה הפשוטה, שהמחיר של הישיבה בממשלת־האחדות היה שלא הבאנו לידי בחינה רצינית את הסיכוי להקדמת המהלך המדיני, ולא נבדקה אפשרות מימושו של "מסמך לונדון" — אמר אתמול השר יעקב צור, בפגישה עם הכתבים לענייני מפלגות.

לדבריו, ב"מסמך לונדון" ישנם שלושה מרכיבים חדשים: חוסיין לא התנה את השתתפותו בהשגת הסכם מראש, לא היה תנאי לשיתוף אש"ף, והיתה הבנה שלא מדובר על החזרת כל השטחים.

השר צור טען כי הטיפול והבדיקה של המסמך הזה נבלמו על־ידי הממשלה. לדבריו, המאבק בבחירות הקרובות יהיה על עתיד השטחים ועל כך יהיה צורך לשכנע את הציבור מול העמדות של הליכוד.

"עלינו לומר כי יש להסכים לפשרה, וכי בפתרון המדיני שיהיה, שום צד לא יוכל להשיג את כל תביעותיו. עוד אמר כי התפישה של הליכוד של אי־חלוקה של ארץ־ישראל, מונעת למעשה כל סיכוי להסדר שלום. על אפשרות של הקמת ממשלת אחדות לאחר הבחירות ועל הצורך לומר זאת ערב הבחירות אמר צור כי לדעתו יש להגיד לא לממשלת אחדות נוספת.

לא לממשלת אחדות

"יהיה זה משגה פוליטי אם תהיה תחושה שיוצאים לבחירות ובאופק עומדת ממשלת אחדות לאומית. אלו שאלות לאומיות שמחייבות היום שילוב ידיים, ובשאלות העיקריות שעומדות על הפרק אנחנו חלוקים.

"הויכוח בינינו הוא בכך שאנחנו מדברים על חלוקה מחדש של ארץ־ישראל, ומוכנים לקחת סיכונים מדיניים לטובת השלום. באשר להצעתו של מיכה גולדמן איש מחנה רבין, לספח את השטחים הכלולים בתכנית אלון אמר: מי שדוגל בעמדות הליכוד צריך למצוא את מקומו שם. הוא הזכיר אפילו שהליכוד לא סיפח את השטחים ולא הביא לשינוי מדיני בסטאטוס שלהם משום שהדבר נתון למו"מ מדיני. על הצעת גולדמן אמר, כי הוא לא מחשיב אותה אפילו לא ככדורי סרק ולא רואה בה טעם.

חוק ושוויון

בהתייחסו לאירועים האחרונים בגדה ובקרב ערביי ישראל אמר, כי אין לו ספק שככל שיימשך המצב ללא פתרון מדיני, תגבר הזיקה בין ערביי ישראל לערביי הגדה. הוא הזהיר מפני הפיכת ערביי ישראל לגורם חשוד ולא נאמן ואמר, כי אין מקום לתפישה של רוני מילוא של שיטת השוט והגזר. הערבים הם אזרחים ומה שצריך לקבוע כלפיהם זה החוק והשוויון. בהקשר אחר אמר כי על מפלגת־העבודה להגדיל את מספר נציגיה הערבים ברשימה לכנסת ה־12.

השייח' אמין טריף ביקש מרבין לא לתקוף מטרות דרוזיות בלבנון

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

השייח' אמין טאריף מנהיגם הרוחני של הדרוזים בישראל ביקש אתמול משר הבטחון יצחק רבין, בפגישה שהתקיימה בירושלים, להמנע מתקיפת מטרות של הדרוזים בלבנון, כמו שאירע השבוע, כאשר חיל האויר תקף מטרות דרוזיות בהרי השוף וגרם למותם ופציעתם של לוחמים של ג'ונבלט.

השייח' אמר שאם ההפצצה היתה מתוך טעות "יש להצטער עליה." במקביל פנה השייח' טאריף לוואליד ג'ונבלט וביקשו להמנע מכל שיתוף פעולה עם ארגוני מחבלים קיצוניים הפועלים נגד ישראל. גם בשיחתו עם שר החוץ שמעון פרס שהתקיימה אתמול, ביקש השייח' שישראל תמנע מליצור מתיחות בינה לבין הדרוזים. נודע, שלמנהיגים הדרוזים בישראל הוסבר ע"י גורמים ממלכתיים, שההתקפה של חיל האויר על המטרות הדרוזיות נבעה מטעות של שני הצדדים.

בזכור ערק טייס מסוק לבנוני לידי הדרוזים של ג'ונבלט, וכאשר אלה ראו חגים מעליהם מסוקי קרב ישראליים פתחו באש לעברם, משום שחשבו שמדובר במסוקים לבנוניים המתקיפים אותם.

אתמול סערו הרוחות בכפרים הדרוזיים בגליל. רבים מן האישים הדרוזים קבלו על כך שחיל האויר הישראלי "מוצא לנכון" לתקוף דווקא מטרות דרוזיות, כאשר מעולם לא יזמו ולא פגעו רחוק של ג'ונבלט בישראל. בכמה מקומות אף התכנסו צעירים דרוזיים משוחררי צה"ל והחלו לארגן עצמם כדי להגיש עצומה לשלטונות ישראל, ובה הם מבקשים שכוחות צה"ל יקפידו לא לפגוע בעתיד במטרות דרוזיות בדרום לבנון.

לרגל הוצאת תקליטו האחרון של הזמר חיים משה, אירח מועדון "קצת אחרת" את שר החוץ ומ"מ ראש הממשלה שמעון פרס ומזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר. השר פרס אמר שהוא אוהב לשמוע את חיים משה ויותר מהמוזיקה, הוא אוהב את שיר הערב. (צילום: חנניה הרמן)

יובל נאמן מאמץ רעיון הטרנספר: לעודד הפלשתינים להגר בעזרת "תמריצים"

מאת שלי יחימוביץ', כתבת "על המשמר" ועתי"ם

ח"כ גאולה כהן קראה אתמול לראש הממשלה ולשר החוץ להחזיר מיד את שגריר ישראל ממצרים, ארצה. "אם הם רוצים לדאוג לשלומו ואם הם רוצים שהוא יהיה גם שלם בגופו". כהן דיברה בפני סטודנטים באוניברסיטת בן־גוריון.

"אני חושבת שלנוכח המצב שם, וההתרבות של הפגיעות, שהתחילו ברגל, ונמשכו בגוף אין טעם להפגין מסירות נפש, זו לא חוית ששם יש דבקות במשימה. מבחינתי צריך מהר מהר לקרוא לו בחזרה, כל זמן שהוא עוד יכול ללכת על שתיים. זה חוסר אחריות לנהוג כאילו דבר לא קרה. קודם כל צריך לקרוא לו לכאן. אחר כך לבדוק מה לעשות הלאה".

ראש תנועת התחיה יובל נאמן תקף בכנס התחיה בבאר שבע את משרד החוץ וטען, שבהוראת יוסי ביילין נפסקה לחלוטין ההסברה הישראלית נגד אש"ף והטרור.

על הצעתו לפתרון הבעיה הדמוגראפית אמר, פרופ' נאמן, שיש להציג תביעה ישראלית ברורה לקליטת הפליטים הערביים במדינות ערב.

לדעתו, הפתרון הוא החלת ריבונות ישראלית על השטחים, אי מתן אזרחות ישראלית לפליטים הערביים. במצב כזה, לדעתו, הם יעדיפו הגירה למדינות ערב, תוך עידוד ותמריצים כספיים של ממשלת ישראל.

"כל מו"מ שלנו לשלום, חייב להיות מותנה במילוי תנאי זה, של החלת הריבונות על השטחים וקליטת הפליטים במדינות ערב".

הנשיא: לא נקבל עצות לנהוג באיפוק — ראו מה אירע... לשאה של איראן

נשיא המדינה חיים הרצוג אמר אתמול, כי על פי החוק הבינלאומי, מוטלת על ישראל האחריות להבטיח חוק וסדר בשטחים. "אם לא נבלום את המהומות בשטחים הכבושים, המצב עלול להידרדר למה שאירע בטהרן ובבירות", אמר הנשיא במפגש עם חברי פרלמנטים יהודים, ממספר ארצות, המבקרים בארץ.

בתשובה לשאלת חבר קונגרס אמריקני, בנושא הביקורת שהושמעה בארה"ב על מדיניות היד הקשה שנוקטת ישראל בשטחים אמר הנשיא: "עם כל הכבוד, רצוני להזכיר שעצות דומות ניתנו בשעתו לממשלת איראן — והתוצאה היתה עלייתו של חומייני".

הנשיא נמנע מלעסוק בשיחה עם אורחיו חברי הפרלמנטים בנושאים פוליטיים אך אמר כי לישראל ישנה בעיה קשה, המחייבת התייחסות ופתרון; בישראל מתנהל ויכוח עמוק על נושא השטחים, שהוא טרגדיה גדולה ואילו בצד השני לא מתנהל כל ויכוח והגורמים המתונים — משותקים בגלל הטרור, אמר הנשיא.

איש השנה

נשיא המדינה חיים הרצוג נבחר לאישיות הטלוויזיונית המרכזית לשנת 1987 ע"י כתב העת הגרמני לענייני רדיו־וטלוויזיה "הרצו", בעל תפוצה של כעשרה מיליון עותקים בשבוע. שבועון "הרצו", הינו המגזין המצולם והנפוץ ביותר מסוגו בגרמניה. בכל שנה, בוחר כתב העת אישיות שהיתה לה השפעה עמוקה ביותר על הצופים הגרמנים, ומעניק לה את פרס "מצלמת הזהב".

רייגן: איתנים במחויבות

ארצות הברית היתה המדינה הראשונה שהכירה בישראל בשנת 1948 ובאמצעות המחויבות המשותפות לעקרונות הדמוקרטיה יצרו ארה"ב וישראל שותפות יחידה במינה, כך כתב נשיא ארה"ב, רונלד רייגן באיגרת ששלח לנשיא המדינה חיים הרצוג, לרגל שנת הארבעים למדינת ישראל. באיגרתו מדגיש הנשיא רייגן את שיתוף הפעולה האסטרטגי הקיים בין ישראל לבין ארה"ב בהגנה על החרות. ארה"ב לדברי הנשיא רייגן, איתנה במחויבותה לבטחונה של ישראל ולהשגת שלום צודק ובר קיימא במזרח התיכון.

מצרים סירבה לקבל לשיחות שר ישראלי שביקש "להסביר"

אל־באז בעיתון כוויתי: היחסים עם ישראל לא ינותקו, כדי לשמור על אמצעי לחץ להניאה ממדיניותה

מאת אורי הורוביץ, כתבנו לענייני המזה"ת, וסוכנויות הידיעות

מצרים דחתה בקשה ישראלית, ששר בממשלת ישראל יבוא לקהיר לדון עם המנהיגים המצרים במהומות בשטחים — דיווח אתמול העיתון "אל־סיאסה" המופיע בכוויית.

העיתון מצטט את אוסאמה אל־באז, היועץ המדיני של נשיא מצרים, "מצרים סירבה להסכים לבואו של שר ישראלי, שביקש להסביר את המצב בשטחים הכבושים."

אל־באז לא מסר פרטים נוספים, אך גינה את הדרך שבה מתנהגת ישראל בגדה המערבית וברצועת עזה במלים "ישראל מתנהגת כמו דרום־אפריקה... אם היא רוצה בידידות העם המצרי, עליה להפסיק את איומיה המכוונים נגד העם הערבי. עליה להבין, שהיד עם עלה הזית לא תהיה כאן לנצח."

לא ינותקו היחסים

עם זאת אמר אל־באז, כי למצרים אין כוונה להוריד את דרג הנציגות הדיפלומטית שלה בישראל לנתק את קשריה הדיפלומטיים עם ישראל. הוא נימק זאת בצורך לשמור על קשר עם ישראל ועל אמצעי־לחץ, כדי להניא מדינה זו מלהמשיך במדיניות שהיא מנהלת בשטחים הכבושים". לדברי אל־באז, מבקשת מצרים "לנצל מצב זה, כדי לשרת את האינטרסים של העם הפלשתיני ואת השלום."

"פלשתין הכבושה" — בקאהיר

ביריעה ששידרה אתמול תחנת השידור "צות אל ערב" מקאהיר, בנושא העצורים מהשטחים, נמסר, שחלק מהעצורים אמורים להיות מועברים לבתי־כלא בעתלית ובבאר־שבע, בתוך "פלשתין הכבושה". "קול קאהיר" ו"צות אלערב" חדלו להשתמש בביטוי "פלשתין הכבושה" לגבי ישראל, מאז נחתם הסכם השלום.

הארכיבישוף הילריון קאפוצ'י, בסיומה של שביתת רעב בת 15 יום שערך, במחאה על יחסו הבלתי הומאני למפגינים הפלשתינים. התמונה צולמה במשרד הליגה הערבית ברומא. (צילום: אי.פי.)

יותר מ־8,000 יהודים היגרו מבריה"מ ב־1987

ג'נבה. — הגירת היהודים מבריה"מ גדלה מאוד ב־1987 — לפי הסיכומים האחרונים של הוועדה הבין־ממשלתית להגירה, בג'נבה.

הסיכומים מראים, כי ב־1987, היגרו מבריה"מ 8,011 יהודים, פי שמונה מאשר בשנה הקודמת. היה זה מספר האנשים הגדול ביותר שהורשה לעזוב את בריה"מ מאז 1981, שבה קיבלו 9,560 יהודים סוכיטים אשרות־יציאה.

רבע מן המהגרים היהודים ב־1987 עלו לישראל. (עיתי)

שפם השייח נגנב מבעליו יחד עם כל הראש

ניו־דלהי. — אזרח הודי, שזכה להרשם בספר השיאים של גינס כבעל השפם הארוך ביותר בעולם, (קרוב לשני מטרים) נרצח בסוף שבת במדינת רג'אסטאן, במערב הודו, שעה ששב לביתו — מסרה סוכנות הידיעות "יונייטד ניוז אוף אינדיה".

הרוצחים, שזהותם לא ידועה, כרתו את ראשו של ההודי, קארני בהיל, והשאירו במקום גופה ללא ראש.

קארני בהיל, שזכה בפרסום רב ותמונתו התנוססה על גלויות ברג'אסטאן, החל לטפח את השפם שלו בבית־הסוהר, כשנידון למאסר־עולם באשמת רצח. הוא זכה לחנינה ויצא והשתחרר מהכלא. (עיתי)

יו"ר ועדת איראנגייט הקציב 8 מיליון ד' לבי"ס דתי יהודי בפאריס

סנאטור אינויה מהוואי הצהיר בעבר, אני יהודי כמעט מושלם ● ההקצבה החריגה מעוררת סערה

מאת דליה רפאל, כתבת "על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — סנאטור דניאל אינויה מהוואי הוא מידידיה הנאמנים ביותר של ישראל בסנאט, מהסנאטורים ה"נקיים" ביותר, ענייני, ישר והגון. המפלגה הדמוקרטית בחרה בו בשל תכונות אלה, לכהן כיו"ר ועדת החקירה המשותפת לשני בתי־הקונגרס בפרשת איראנגייט. בקרוב יתמודד על משרת מנהיג הדמוקרטים בסנאט. עניינו בישראל וביהדות רחב ועמוק הרבה מעבר לשיקולים פוליטיים וחישובים אינטרסנטיים. כבר לפני שנים רבות נהגתי לספק לו, על־פי בקשתו, "קטעי קריאה נבחרים" על המדינה: חבלי־לידתה, ההשקפות של הוויה והתשתית היהודית־חלוצית שבתפיסת החלוצים שהקימוה.

לאחרונה, במשרדו, הציג בגאווה אוסף יודאיקה מובחר והכריז בגאווה: "אני כמעט יהודי מושלם".

גירוד אחד יותר מדי

אינויה, פוליטיקאי ותיק ומשופשף, מכהן בתפקידים משמעותיים במיוחד למדינת ישראל. הבולט ביניהם הוא משרת יו"ר תת ועדת הקצבות לפעולות־חוץ של הסנאט, זו הוועדה המאשרת (או לא) את הסיוע האמריקני השנתי לישראל ותכניות רבות נוספות החיוניות לה.

בימים האחרונים הוכתם שמו הטוב של הסנאטור מהוואי כתוצאה ממעשה שנבצר להבינו או להצדיקו. "בדיקות הסיום" (לאחר הארכה) של חקיקת חוק התקציב האמריקני, ב־22 דצמבר ביקש אינויה לאשר סעיף, שיאפשר הקצבת 8 מיליון דולר להקמת בית־ספר דתי לנערים יהודים ממוצא צפון־אפריקני בפאריס. כך בפירוש. עמיתיו בוועדה אישרו את ההקצבה.

מקובל שחברי קונגרס לוחצים (ומשיגים) הקצבות לפרויקטים שבהם יש להם עניין מיוחד, גשרים, סכרים, מוסדות ובניינים, בסכומים גבוהים. הם מקבלים איש את דרישות עמיתו, בידיעה, שבבוא היום ירצו ויזכו בתמיכתו. כדברי הפתגם האמריקני, "גרד לי ואגרד לך".

טובה יקרה

המדהים בתקציב המיוחד ש"קבל" אינויה הוא בחוסר הקשר המוחלט בינו לבין כל עניין אמריקני ובוודאי לבוחריו במדינת הוואי. מעבר לכך, יש במעשה הפרה של אחד העקרונות היסודיים ביותר של החוקה האמריקנית — ההפרדה בין דת למדינה — האוסר על הכרינה לתמוך, לעודד או לממן דת כלשהי. סעיף הסיוע לפליטים (מתוכו הוקצו המיליונים) איננו יכול לכלול בשום דרך או אופן, את הנערים היהודים בצרפת.

עמיתו של סנטור אינויה בוועדה, וויליאם להמן (דמוקרט מפלורידה) הסביר, כי לא היה לכך כל הגיון. "פרט לעובדה, שדן אינויה רצה בזה מאוד מאוד".

נראה שאינויה פשוט עשה טובה לאחד התורמים החשובים למסע הבחירות שלו, איש עסקי הנכסי־דלא־ניידי בניו־יורק, זאב ולפסון, היושב במועצת המנהלים של "אוצר התורה", — ארגון שהוקם לתמיכה ביהודים־ספרדיים מצפון־אפריקה. ולפסון עצמו אמר, כי תרומתו הסתכמה ב־1,000 דולרים, הסכום הגבוה ביותר המותר לאזרח אמריקני.

"בזבוז נוראי של הון אנושי"

אישים בקונגרס ובחוגים המקורבים לסנאטור ולישראל, רואים את המקרה בחומרה, דווקא משום שמדובר באדם נקי־כפיים והגון אשר פעל בתום לב, אולי אף מתוך תמימות, ולא חשב על ההשלכות שעלולות להיות למעשהו. ביקשו ממנו לעשות טובה — והוא נענה.

האירוניה היא בכך, שדניאל אינויה איננו מהסנאטורים הזקוקים לכספי תרומות כדי לשמור על מושבם. "אזרחי הוואי ימשיכו להצביע בעדו מהיום ועד עולם, כל עוד ירצה בכך," ביטא מקור אחד הערכתם של רבים.

"בזבוז נוראי של הון אנושי ופוליטי" — אמר יועץ לשעבר לוועדת המשפט של הסנאט המכהן כיום בעמדה בכירה במערכת בית־המשפט.

הביקורת מוצאת ביטוי בכל עיתוניה הראשיים של ארה"ב. מאמר מערכת של "וושינגטון פוסט" בעניין התפרסם תחת הכותרת "התשלום השערורייתי מכולם". הסברים ותירוצים אינם יכולים לתקן את הנזק שנגרם לאיש, לתדמיתו, לשמו הטוב, ולא ייפלא אם גם ליכולתו לסייע לישראל.

ידיעת מין העובר מראש מנוצלת להריגת בנות ברחם

מאת דפנה ורדי כתבתנו בבריטניה

לונדון. — בעוד שמרנים בבריטניה מנסים להחמיר את ההגבלות בהפלות מלאכותיות, מבצעים רופאים הפלות לנשים שאינן רוצות ללדת בנות.

בשידור ה"בי.בי.סי" נמסר, כי רופאים בבריטניה מבצעים בצורה לא־חוקית בדיקות מוקדמות לגילוי מינו של העובר, וכאשר מסתבר שזו בת, הם מבצעים הפלות לנשים הנתונות ללחץ חברתי ללדת בנים. ברוב המקרים, מדובר במשפחות ממוצא אסיאתי, המעדיפות בנים, בעיקר בשל המעמסה הכלכלית הצפויה, מנוכה הנדוניה שיצטרכו לשלם כדי להשיא את בנותיהם.

ד"ר ראשמי וורמה, גינקולוג בכיר, שרואיין בתוכנית, סיפר, כי נשים פנו אליו והציעו לו שוחד בסכומים גבוהים, כדי שיסכים לבצע את הבדיקה ואת ההפלה, אם יסתבר שהעובר הוא ממין נקבה.

העד הפר שתיקתו: ראיתי חייל שירה בבנינו אקינו

מאנילה. — עדות מפתיעה הושמעה אתמול בבית־משפט במאנילה, כאשר העד ג'סי ברצלונה אמר, כי ראה חייל שירה בראשו של מנהיג האופוזיציה בפיליפינים, בנינו אקינו, כאשר חזר מגלות בארה"ב, ב־1983.

עד זה הפסיק שתיקה שנמשכה ארבע שנים, ותיאר את רציחתו של אקינו, שהביאה בעקבותיה להדחת הנשיא פרדיננד מארקוס ולבחירת אלמנתו של המנהיג שנרצח לנשיאת המדינה, ב־1986.

העדות של ברצלונה, שנמשכה שעתיים, הופסקה כשהודעה שמסר התובע הראשי, ראול גונזלס, כי אנשי צוותו גילו רימון־יד זה במשרדו, ליד אולם בית־המשפט, בצירוף איום, כי יירצח אם ימשיך בניהול משפט זה.

גונזלס אמר לכתבים, שהעדים שאותו ראה ברצלונה מכוון את רובהו ויורה בראשו של אקינו, הוא כנראה רוג'ליו מורנו, איש־אבטחה של חיל האויר. (עיצ, עיתי)

דיפלומט מערב־גרמני נרצח בפאריס כנראה בידי ארגון טרור של כורדים

מאת ארנון יפה, כתב "על המשמר" בצרפת

פאריס. — דיפלומט גרמני נרצח אתמול לפנות בוקר ביריות על גשר ז'ורז' מעל נהר הסיינה, ברובע ה־16 בפאריס. המשטרה הצרפתית אינה מוציאה מחשבון גם אפשרויות, שהרקע לרצח הוא פלילי או רומנטי.

בכיסו של הדיפלומט הצעיר, זיגפריד ווילפנר (32), מצאו מכתב חתום על־ידי "החזית לשחרור לאומי של כורדיסטן" אך אין ודאות אם הרוצחים תחבו את המכתב לכיסו או שהוא עצמו החזיק בו. ארגון הכורדיסטני־מרקסיסטי הזה מנהל פעולות טרור נגד תורכים באירופה. במשרד החוץ הגרמני מסרו כי נתקבלו איומים מהארגון. מקור מערב־גרמני בבון גילה כי במכתב, נאמר, שהכורדים תובעים עצמאות והחזרת 700,000 מארק (443,000 דולר), שנתפסו על־ידי משטרת גרמניה המערבית בפשיטות על מוקדי טרוריסטים כורדים במקומות שונים בגרמניה, בקיץ שעבר. [illegible]

חברת החשמל לישראל בע"מ

אגף האספקה והאחסנה · מח' חקר שווקים ומכרזים ת.ד. 10, חיפה 31000

מכרזים

החברה מזמינה בזה הצעות לייצור / אספקה / שרות כמפורט להלן:

מס' המכרז	הנושא	מס' המכרז	הנושא
14080	ווי צנור 8 מ"א	14118	ברגי מכונה ויגולים
14113	סוללות למכונות [illegible]	14130	[illegible]
14116	דיסקיות מאוחסנות	14132	[illegible]
14116	[illegible]	14123	[illegible]
14117	[illegible]		[illegible]
14118	[illegible]	14125	[illegible]

[illegible]

על היום 5.1.88

מאת רוביק רוזנטל

במשך עשרים שנה השתנה הכל, ולא השתנה דבר, בכל הקשור למעמד השטחים. קם דור חדש בארץ שלא ידע את גבולות הקו הירוק. קם דור חדש בשטחים, שלא ידע את ידו המרכאת של המלך, והוא מכיר רק את ידו הנאורה של הכובש הישראלי. ההנהגה הפוליטית הוותיקה והמבוגרת הקשורה בירדן דעכה, והנהגה אש"פית עלתה תחתיה. הגשרים נסגרו ונפתחו, ועוד בהנה. דבר אחד לא השתנה: מעמדם הפוליטי-משפטי של השטחים.

הפתרונות המרחפים בחלל האוויר הפוליטי רבים ומגוונים, מסיפוח מלא ועד נסיגה חד-צדדית, תוכנית אלון, תוכניות פונקציונליות ופירוזים, וכמובן, תוכנית האוטונומיה המנמנמת בשלווה בחיקו המרושן של בורג. כל הפתרונות רחוקים היום ממימוש כמרחק שהיו רחוקים ממנו לפני עשרים שנה.

ומכאן, כמה פאראדוקסים.

האחד — אף אחד איננו מרוצה מהמצב הקיים; אף אחד אינו עושה דבר לשנותו.

השני — אלה האמורים לעסוק רוב הזמן בחיפוש פתרונות ובמימושם, קרי, הפוליטיקאים, עסוקים בזמן היקר הזה בניטרול הפתרונות המועלים על-ידי הצד שכנגד. עקרון זה הועלה לדרגת אמנות בעת כהונת ממשלת האחדות הלאומית.

מכאן מתפצלים הפאראדוקסים.

לממשלת המערך היו עשר שנים להתקדם לפתרון כלשהו. השנים האלה היו אחוזות באחיות הברזל של גולדה. אחר-כך החל עידן השיתוק הפנימי בתוך מפלגת העבודה, בין מחנה רבין ומחנה פרס, וגם העולם הערבי והבינלאומי היה קשוב פחות לפתרונות.

הפאראדוקס החשוב, המכריע, שאינו מאפשר לתגיע לפתרון, הוא זה של הליכוד. מאז המהפך אין אפשרות להתקדם מפני שיש סתירה פנימית בעמדת הליכוד. עובדה היא, שהליכוד לא בא בהצעה כלשהי, להוציא תוכנית האוטונומיה, שהפכה במהרה לתוכנית מגירה. הליכוד אינו יכול להציע ויתור על שטחים, מפני שהדבר מנוגד לאתוס שלו, וישמיט את הקרקע הציבורית עליה הוא יושב; ואינו מסוגל להציע סיפוח מפני שהוא מכניס באחת מיליון ורבע אזרחים ערבים למדינת ישראל, ובעיקרון, את נציגיהם לכנסת ולממשלה, ושוב יפעל בניגוד לאתוס שלו. הליכוד אינו יכול להציע הצעה כלשהי לפתרון, ועל כן הוא סועל בקו אחד ויחיד — שמירת המצב הקיים. לצורך זה עומד בראשו הטוב שבשומרים — יצחק שמיר.

ממשלת האחדות הלאומית איננה יכולה, כמובן, אלא לנטרל עצמה ללא הרף, בנושא השנוי כל-כך במחלוקת, וכפי שמסתמן עתה, חוזרת אף מפלגת העבודה ומנטרלת עצמה ואת פתרונותיה האפשריים במאבק המחנות בתוכה.

איזה איזון עדין מופלא, מורכב כל-כך, משמר את המצב הקיים והופך כל פתרון אפשרי לבועת מלים. זה יכול להימשך כך עוד חמש ועשר ועשרים שנה, עד שהמציאות — הפנימית והבינלאומית — תגיע אל עברי פי האסון. או אולי נזכה לשינוי כלשהי, שהרי גם זה בחוקת כלל גדול: פוליטיקאי לא יעשה באמת ובתמים לשינוי המצב, אלא אם כן נשקפת סכנה ממשית לקיומו — הפיזי או הפוליטי.

אמנות הניטרול העצמי

איזה איזון עדין מופלא, מורכב כל-כך, משמר את המצב הקיים והופך כל פתרון אפשרי לבועת מלים. עד אשר תישקף סכנה ממשית לקיומו של הפוליטיקאי

כובשים ונכבשים במצב בלתי-נסבל

(עזה, צילום: בועז לניר)

שמעון פרז

רצף יבשתי בין הגדה לרצועה, מינהל עצמאי בעזה, הבטחון המקומי בידי צה"ל והשב"כ, כוח רב-לאומי ברצועה □ הפירוז הסודי נוסח פרס

מאת לוי מורב

דבר מוזר קורה לשמעון פרס. לאט-לאט אבל בבטחון הוא, תלמידו של האקטיביסט דוויד בן-גוריון, ידידו של הבטחוניסט משה דיין, הולך ונדחק שמאלה, שמאלה.

בימין המסורתי הבין-מפלגתי עומדים שמיר ומרעיו למפלגה. אבל בביתו פנימה, בתוך מפלגת העבודה, תופס יצחק רבין שר הבטחון את האגף הימני, מר (אורון) „יותר" גרשת-יותר, פוצצתי-יותר.

לצידו מככבים יו"ר הכנסת שלמה הלל, ואנשי הזרם המרכזי". כאשר ניצי העבודה הם הזרם „המרכזי", מה הפלא שפרס מקבל תווית שמאלית?

לא רק התדמית הבלתי-נלאית של ממלא-מקום ראש הממשלה ושר-החוץ לוועידה הבינלאומית מורידה אותו, גם תוכנית עזה-תחילה שהפכה לתוכנית לפירוז עזה, מעניקים לפרס סומק עז. הצרה עם התוכנית הללו שהן סודיות. בקושי רב, ואחרי עבודת בילוש מאומצת, השגנו את התוכנית לפירוז רצועת-עזה. לתוכנית אלמנטים מורכבים, אבל ניתן למקום אותה בהוראות באותו תחום המוגדר כפשרה, הן טריטוריאלית והן פונקציונאלית.

נקודת-המוצא לתוכנית של פרס היא היותה חלק מהסדר מו"מ עם ירדן ההאשמית. בהקשר זה ברור שתוכנית פרס מהווה המשך ישיר לתוכניות ולכוונות של מפלגת העבודה לוויתור על שטחים (ולא השטחים); תוך מניעת הקמתה של מדינה פלשתינית (שלישית) עצמאית בין הים לנהר (הירדן).

כדי לחזק את הכיוון הירדני (ולמנוע שיתוף אש"ף בפתרון), תשולב, על-פי הצעת פרס, רצועת-עזה בקונפדרציה ישראלית-ירדנית-פלשתינית.

● יוקם רצף יבשתי שגודלו לא נקבע בין הגדה לרצועה.

● יוקם מינהל עצמאי ברצועת עזה לניהול העיריות, ולמילוי הפונקציות האזרחיות: חינוך, בריאות וסעד.

● תוקם משטרה מקומית שתטפל בהסדרת התנועה ופלילים.

● האחריות לבטחון, כולל בטחון פנים, תישאר בידי צה"ל והשב"כ (שין בית, כף — כפי שפרס קורא להם). אבל מחנות צה"ל יוצאו מחוץ ללב הרצועה.

● תיבדק האפשרות להצבת כוח רב-לאומי ברצועה עם ערבויות מתאימות בנוסח שנקבע בחצי-האי סיני.

● ישראל תפעל להכנת תוכנית-מרשל במימון בינלאומי כפרויקט משותף לישראל ולמדינות-ערב, להקמת ממעל פיתוח אזורי ליצירת מקורות תעסוקה ברצועה, להקטנת צפיפות המגורים ושיפור תנאי החיים של התושבים המקומיים במיוחד הפליטים תושבי המחנות.

● עד הצלחת הפרויקט ימשיכו תושבי הרצועה לעבוד בישראל.

● ההתנחלויות היהודיות יועברו מן הרצועה לאיזור אחר. — אין כאן פרט כיצד יבוצע הדבר ולאן יועברו. ואולי יקראו לה לפיתחת-שלום. ואולי יקראו להתיישבות החדש פיתחת...

על הפרק

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אונר

אז מה אם הם לא ירצו?

„אוטונומיה מוניציפאלית" לתושבי יו"ש; מדינות ערב יקלטו פליטים ערבים; החלת הריבונות הישראלית על השטחים □ התוכנית של „התחיה"

מאת מוטי בסוק

„התחיה" גורסת החלת הריבונות של מדינת ישראל על יהודה, שומרון וחבל עזה, כמו שהחילו ב-1967 את הריבונות על ירושלים ובזמן ממשלת בגין — על רמת-הגולן.

גרשון שפט, מזכ"ל „התחיה" מאז הפילוג „מצומת", טוען כי למפלגתו יש זמן, היא אינה דוחקת להחלת הריבונות כרגע, אף כי היתה מעוניינת, כמובן, שהסיפוח היה נעשה כבר לפני עשרים, עשר או חמש שנים. „התחיה" ודוברה שפט „נדיבים" מאוד כלפי ערביי השטחים. „היושבים ביהודה ושומרון יוכלו להמשיך להחזיק באזרחות הירדנית כפי שעשו עד כה. לא ניקח אותם מהם. בתנאי שלום הם יוכלו לבחור את ראשי הערים בישובים שלהם, למשל בשכם ובחברון. אנחנו בעד אוטונומיה מוניציפאלית". לשפט יש בעיה עם ערביי רצועת עזה. „אין להם נתינות ירדנית". אולם המישנה של „התחיה" סדורה. במסגרת המו"מ עם ירדן, מו"מ לשלום, ניתן לפתור בעיה זו בקלות. למשל, ישראל תיתן לחוסיין גישה לנמל ביס-התיכון, ותמורת זאת הוא יתן לתושבי הרצועה אזרחות ירדנית. ירדן ומדינות ערב יצטרכו, במסגרת השלום, לקלוט תחת חסותן פליטים ערבים. שפט מדבר על חצי מיליון אשה ואיש. „הם רוצים לחזור ליפו, ללוד, לירושלים. הם לא השתקמו עד היום, מנימוקים שונים, כולל מניעים פוליטיים שלהם, מדינות ערב, והפת"ח. מקומם אינו במדינת ישראל, מדינות ערב ישקמו אותם. ישראל תעזור מעט כלכלית, — כי אנחנו לא עשירים. ארה"ב, כשותפתה ראשית לתהליך השלום, תעזור לשובם מחדש של הפליטים, בצורה מאסיבית".

ואם הפליטים לא יאהבו את תוכנית „התחיה"? ואם תושבי בלאטה והדהיישה לא ירצו לעזוב את ביתם? שפט איננו מוטרד. „אז מה אם הם לא ירצו? הרבה דברים הם לא רוצים. אנחנו, בתחיה, מדברים על שלום. זו אחת הדרישות שלנו. לא נוותר עליה".

שפט מסביר, כי מי שאינם פליטים, יוכלו להישאר ביו"ש ובעזה, בתנאי שיקפידו לשמור על חוקי המדינה היהודית, כולל כמובן שמירה על הסדר הציבורי. „מי שזורק אבנים אין לו מקום בארץ".

„התחיה" גורסת כי החלת הריבונות על כל השטחים, תעשה אך טוב לערבים שישארו בהם. הם יידעו כי השטחים הללו שייכים לישראל לעולם. הלבטים יסתיימו. תתחיל תקופת הוראות, וחיי הערבים יהיו נורמליים יותר. „התחיה" אינה מסיבית בנושא החלת החוק. בגין הבטיח לה, כשהיה ראש-ממשלה, כי אחרי חמש שנות קמפ-דיוויד, הוא יחיל את החוק גם אם בשטחים לא תתבצע האוטונומיה. מזכ"ל „התחיה" סבור, כי אם בגין היה נשאר, ייתכן שהיום החוק היה מוחל על הגדה והרצועה. „התחיה" תדרוש מכל ממשלה בישראל את החלת החוק, והחוק יוחל, בסופו של דבר. שפט מוכן לחטוף בשתי ידיים את הצעתו של מיכה גולדמן, חבר מזכירות „העבודה", לספח לישראל את השטחים שבתחום תוכנית אלון. „ירושלים, רמת-הגולן, תוכנית אלון, הכיוון נראים לנו. אחר-כך יבואו שאר השטחים".

ראה את הנולד

כבר בראשית שנות השבעים אמר יגאל אלון: „המשך השליטה שלנו יוצר מצב, המוליד... אשליית נפל, כאילו ניתן יהיה לעכל את הגדה והרצועה, תוך השארת תושביהם נטולי זכויות" □ ח"כ יעקב צור על העקרונות והרלוונטיות של תוכנית אלון

מאת דורית גפן

מנחם בגין נהג ללגלג על תוכנית-אלון בצטטו את תגובת המלך חוסיין, שאמר עליה בשעתו כי היא „בלתי קבילה לחלוטין". אלא שתוכנית-אלון לפתרון מדיני בגבולנו המזרחי עדיין קיימת. הגם שאף פעם, כך נדמה, לא נדונה במלואה במוסדות מפלגת העבודה, הרי חלקים רבים ממנה, ובעיקר העקרונות המנחים אותה, מצויים במצע מפלגת העבודה לכנסת ה-11.

השר יעקב צור מדגיש את חמשת העקרונות שעומדים ביסוד תוכנית-אלון. האחד, הרצון במדינה יהודית ודמוקרטית; השני, שאנו זקוקים לגבולות בני הגנה, שאינם גבולות ה-4 ביוני 67'. משמעות שני עקרונות אלה, אומר השר צור היא, שחייבת להיות חלוקה מחדש של ארץ ישראל, או במלים אחרות: פשרה טריטוריאלית. העקרון השלישי: להפריד את מרבית השטח, שבו מצוייה אוכלוסיה פלשתינית מריבונות ישראלית; הרביעית, הפתרון צריך להיות פתרון ירדני-פלשתיני; והחמישי, שבאזורי הביטחון תהיה התיישבות יהודית, ואילו באזורים המאוכלסים בפלשתינים, כל עוד אין פתרון קבע, יש להעמיק את האוטונומיה.

לדעת צור, העקרונות הללו עומדים וקיימים. הוא מציין את האיום המוחשי הקיים היום על דמותה המוסרית של ישראל. וזו עובדה. הכל גם מסכימים, כי הפתרון חייב להיות ירדני-פלשתיני.

„סטרטר" למו"מ

על השאלה האם תוכנית-אלון יכולה לשמש היום בסיס למשא ומתן לשלום, משיב צור, כי בניגוד לימים שבהם עיצב יגאל אלון את תוכניתו ב-68', כאשר היתה תחושה, שעצם הצגת התוכנית תהיה „סטרטר" למשא ומתן, הרי השאלה היום אינה הדיוק של הפתרונות השונים, אלא מה יכול להביא להתחלת משא ומתן. בהקשר זה הוא מביא כדוגמה את מסמך לונדון, שבו הסכים המלך חוסיין בפעם הראשונה, בניגוד לכל השנים שבהם נוהלו איתו מגעים, כי כדי להגיע למשא ומתן לא חייב להיות הסכם מוקדם לגבי סיומו, ולא היתנה את שיתוף אש"ף. לדבריו, יותר מאשר בעבר ברור כיום לכל הצדדים, שבמשא ומתן עם ירדן והפלשתינים יהיה שלב ביניים, וכשאומרים הסדר ביניים, לא קובעים גבולות קבע. אגב, יגאל אלון לא דחה הסכם ביניים, אומר צור.

את הוויכוח המתנהל היום במפלגת העבודה בין נצים ליונים הוא רואה כהחמצת העיקר, שכן השאלה המדינית האקטואלית אינה קווי הגבולות, אלא איך מביאים לפתיחת המשא ומתן, ועל כן

(סוף בעמוד 10)

תוכנית אלון — העקרונות

להלן מובאים ראשי הפרקים והעקרונות של „תוכנית אלון", כפי שהושמעו בחוג סנור, בסמוך להנחת התוכנית על שולחן הממשלה:

„א. - - - אני מציע שישראל תעמוד על כך שהגבול המזרחי שלה חייב להיות נהר הירדן וקו חוצה את ים-המלח באמצעו לכל ארכו וכי הגבול המנדטורי לאורך הערבה יישאר כמות שהיה לפני מלחמת ששת הימים.

ב. כדי לכונן מערך הגנתי איתן מצד אחד ולכונן ולהבטיח את שלימותה של הארץ מבחינה גיאוסטרטגית מצד שני, עלינו לחבר למדינה, כחלק בלתי נפרד מריבונותה את השטחים הבאים:

1. רצועה ברוחב אשר ינוע בין 10-15 ק"מ לערך, לאורך בקעת הירדן, מבקעת בית-שאן עד צפון ים-המלח, תוך הכללת מינימום של אוכלוסיה ערבית.

2. לחבר רצועה ברוחב של כמה ק"מ, אשר אותם יש לבחון בשטח מצפון לציר התנועה בין ירושלים לים-המלח אשר יתחבר אי-שם עם השטח שמצפון לכביש עטרות-בית-חורון-לטרון, לרבות איזור לטרון.

3. באשר להר חברון ומדבר יהודה יש לשקול שתי אפשרויות: חיבור הר חברון על אוכלוסייתו או לפחות את מדבר יהודה, ממבואותיה המזרחיים של חברון עד ים-המלח והנגב.

4. כדי להימנע מלהכליל אוכלוסייה ערבית גדולה, יש לשקול אפשרות להסתפק בחיבור מדבר יהודה בלבד ובתוספת תיקוני גבול קטנים יותר, כמו גוש עציון ובדרום הר חברון.

5. בשטחים שציינתי לעיל יש להקים בהקדם היאחזויות התיישבותיות כפריות ועירוניות ובסיסים צבאיים קבועים לפי צרכי הבטחון.

ד. יש להקים במזרח ירושלים שכונות עירוניות מאוכלסות יהודים בנוסף לשיקום ואיכלוס מהירים של הרובע היהודי בעיר העתיקה.

ה. עלינו ליזום קשרים עם מנהיגים ואישים מתושבי הגדה המערבית על מנת לעניין על נכונותם ולעודדם להקים מסגרת אוטונומית בשטחים, שלא יהיו תחת ריבונות ישראלית. המסגרת האוטונומית תוכל להיות קשורה בישראל קשר כזה יוכל להתבטא באמצעות קיום מסגרת כלכלית משותפת, הגנה משותפת, שיתוף פעולה טכני ומדעי, הסכמי תרבות ומציאת פתרון משותף ליישוב פליטי רצועת עזה בגדה.

ו. ברור שעל הממשלה יהיה להכין ביוזמתה תכנית כוללת, מקיפה וארוכת טווח לפתרון בעיית הפליטים שהיא בעיה כאובה וניתנת לפתרון מלא רק על בסיס של שיתוף פעולה אזורי הנהנה מסיוע בינלאומי. עד להשגת שיתוף הפעולה המלא צריכה ממשלת ישראל לגשת להקמת ישובים מספר לדוגמא של הפליטים בגדה המערבית.

ז. ישראל צריכה לחבר לעצמה את רצועת עזה על תושביה המקוריים, כלומר, אלה שחיו בה לפני 1948. אשר לפליטים שלא נקלטו ברצועת עזה מסיבות כלכליות, חברתיות ואחרות, את אלה יש, לדעתי, ליישב, כפי שאמרתי, בגדה המערבית ובאיזור אל-עריש לפי בחירתם. האו"ם צריך להמשיך ולדאוג לפליטים ואילו ישראל תטפל טיפול מלא באוכלוסיה הקבועה. מובן שביצוע תכנית כזאת יצריך זמן ולכן, בינתיים, לא תחובר הרצועה באופן משפטי למדינה.

ח. התוויות קווי הגבול המדוייקים תיעשה כמובן, לאחר שמיעת חוות דעתו של הרמטכ"ל.

ט. כמו כן, צריך, לדעתי, להקים בהקדם רשות עליונה לטיפול בבעיות השטחים המוחזקים והפליטים במסגרת משרד ראש הממשלה.

• מתוך הספר תוכנית-אלון, מאת ירוחם כהן

תסריט בדוק למהומות

הפתרון לשטחים ולבעיה הפלשתינית הוא מדיני ולא כוחני לא יהיה שלום בלי הבעיה הפלשתינית ■ ח"כ חייקה גרוסמן על עמדת מפ"ם

מאת מוטי בסוק

„אחרי מלחמת ששת-הימים היה במעט קונסנסוס לאומי בנושא השטחים", מזכירה היום יו"ר סיעת מפ"ם בכנסת, חייקה גרוסמן. „היה מקובל אז שהשטחים הם בבחינת פיקדון בידי ישראל, למו"מ על שלום. מפ"ם אף הכינה ב-1967 תוכנית לפתרון בעיית השטחים ואוכלוסייתם הפלשתינית."

גרוסמן מרגישה, כי „החלטה של ממשל ישראל ראו, בהשתתפותם הפעילה של יגאל אלון וישראל גלילי המנוחים, ושמעון פרס — פתחה את השער ל„גוש-אמונים" וגרמה להידרדרות לאומנית גזענית של הציבור הישראלי. בהמשך, הוקצנו העמדות עד מתן לגיטימציה בתוכניות „טראנספר" למיניהן ולהפעלת כוח, ירי וגירושים, כנגד ההתנגדות הגוברת לכיבוש.

מפ"ם אימצה את נוסחת שם-טוב-יריב, שעיקרה הכרה בזכות ההגדרה העצמית של העם הפלשתיני ונכונות לנהל מו"מ עם כל גורם פלשתיני המסתייג מן הטרור ומוכן להכיר בזכות קיומה של מדינת-ישראל. מפ"ם התנגדה ומתנגדת להמשך הכיבוש ולהמשך הסטטוס-קוו בשטחים. המצב היה והינו, בעצם מהווה, תסריט בדוק להתפרצות ההתנגדות של תושבי השטחים. התושבים החיים בתת-תנאים, העובדים כפועלים שחורים אצל יהודים, החסרים זכויות אזרחיות - כמהים לביטוי לאומי. בנוסף, המצב מעמיד את חיילי צה"ל בשטחים במצבים בלתי-נסבלים מעוות את מדינת-ישראל כמדינה דמוקרטית ומערער את הצידוק המוסרי לקיומה.

„מפ"ם טוענת" — מרגישה חייקה גרוסמן — „כי הפתרון לשטחים ולבעיה הפלשתינית הוא מדיני ולא כוחני. לא יהיה שלום בלי פתרון הבעיה הפלשתינית. כל פתרון יצטרך לתת גם תשובה לבעיותיה הבטחוניות של ישראל בגבולה המזרחי. שליטה על מיליון וחצי ערבים פלשתינים היא גורם אנטי-בטחוני לישראל. הבטחת גבולות בטחון לישראל תהיה מבוססת על הסכמי-שלום, והסדרי-בטחון, כולל פירוז.

פתרון הבעיה הפלשתינית חייב להיות טריטוריאלי ולא פונקציונאלי. (הפתרון הפונקציונאלי הוא בבחינת כיסוי לשליטתנו על עם אחר). במו"מ לשלום ייקבעו תיקוני-גבול בלתי-משמעותיים, מתוך שיקולי בטחון ולא על מנת להרחיב את גבולותיה של ישראל. מפ"ם סבורה כי הפתרון יימצא בהקשר לירדן, אך הפלשתינים עצמם יחליטו על מהות הקשרים בינם לבין ירדן. בכל שיוקים המו"מ על שלום ועל פתרון הבעיה הפלשתינית, כך יישב.

„אין לקבוע כי קיומם של עשרות-אלפי התושבים הישראלים החיים בשטחים, הוא מצב בלתי-הפיך. בתנאי שלום, ביחסים נורמליים בין שני עמים לאומית שכנות, אין למנוע אפשרות של מגורים בארץ שכנה. יש להשאיר את הנושא לדינאמיקה של חיי שלום. הישובים של הקיבוץ הארצי (שניים) ברמת הגולן, הכרויו חשכם והערב כי הימצאותם קרוב לקו-הירוק בעמק הירדן לא תהווה מכשול לשלום.

„נושא ירושלים לא יהיה הסעיף הראשון במו"מ על שלום בשל היותו רגיש וסבוך מאוד. כל פתרון יביא בחשבון את שלמותה של העיר כבירת-ישראל. כן תובא בחשבון זיקתם של המאמינים בדתות שונות לעיר ולמקומות הקדושים, וכמובן המצאותו של מיעוט ערבי גדול בירושלים."

גם הפלשתינים חוששים

מאת רונית מורגנשטרן

„להיב מתי פלד מ„הרשימה המתקדמת לשלום" יש פתרונות ברורים לבעיה הישראלית-פלשתינית. מלות המפתח הן — הכל יוסדר במשא ומתן, אי-אפשר להכתיב את תוצאותיו מראש.

— ובכל זאת, איזה פתרון מציעה „רשימתך"?

פלד: „ראשית, להכנס למשא ומתן במסגרת ועידה בינלאומית, כפי שהיא מוגדרת בהחלטת האו"ם מ-1983, בהשתתפות חמש המעצמות הגדולות במועצת הביטחון, ישראל, אש"ף והמדינות הנוגעות בסכסוך. שנית, להסכים למימוש זכות ההגדרה העצמית של הפלשתינים בגדה המערבית וברצועה, במסגרת הסכם כולל. בהסכם ינקטו כל המשתתפים הכרה בכוונתה של ישראל להתקיים ובפתרון בעיית הפליטים, בהתבסס על החלטות האו"ם. הרקע של ההחלטות מתנה בהסכמת הצדדים. לאחר שכל זה מוסכם — פינוי השטחים והחזרתם לפלשתינים".

— כשמדובר בפינוי השטחים, יש מקום לתיקוני גבול?

„תיקוני גבול מוסכמים תמיד אפשריים בתנאי, כאמור, כזה מוסכם במשא ומתן בין הצדדים".

— כמה לגבי ירושלים?

„יש לקיים את העיר המאוחדת כרמה המוניציפלית, אך עליה להיות מחולקת בין שתי המדינות מבחינת הסוברניות הפוליטית, כך שהחלק המזרחי יוכל לשמש בירה פלשתינית. כמובן, יש להעניק מעמד מיוחד למקומות הקדושים".

— מה הכוונה למאוחדת מבחינה מוניציפאלית? מי ינהל את העניינים ברשות המוניציפאלית המאוחדת הזו?

„זאת תהיה עירייה שתיבחר על-ידי האוכלוסיה כולה, משני צידי העיר. לטדי קולק יש הרי הצעה לחלק את העיר לרובעים, שנציגיהם ירכיבו יחד את עיריית הגג. יש עוד ערים בעולם שמחולקות לשניים, ושם פתרו את הבעיות. ברור שאת ניקוי הזבל ואת השירותים העירוניים האחרים תעשה רשות אחת, פוליטית — בצד אחד תשב ממשלת ישראל ובצד האחר — הממשלה הפלשתינית. העקרון הוא ברור, הפרטים והיישום נתונים למשא ומתן.

— האם „רשימתך" לוקחת בחשבון את היום שאחרי ההכרזה? כלומר, האם היא לוקחת בחשבון ערובות לביטחונה של ישראל? למשל, מגבלות על גודל צבא או אם בכלל יוקם צבא במדינה הפלשתינית?

„זאת הסיבה שיש צורך בוועידה בינלאומית, בהשתתפות המעצמות. כל מה שיוסכם יצטרך לקבל גיבוי בינלאומי, שהוא הערובה הגבוהה ביותר. באיזורים עצמם, צריך להגיע למקסימום ביטחון בשני הצדדים. גם לפלשתינים בוודאי יש חששות, ישראל תפר יום אחד את ההסכם ותשוב ותכבוש את השטחים. אם אני הייתי יושב בממשלה הישראלית, גם אני בוודאי הייתי מעלה את השאלה מה יהיה גודל הצבא, אם בכלל יהיה צבא במדינה הפלשתינית. בכל מקרה, לא מכתיבים את זה לפני משא ומתן. אנחנו לא יכולים להכתיב מראש את תוצאותיו.

„יש הרבה שאלות — אם יהיו גבולות פתוחים, אם יהיה מכס, אם יצטרכו ויזות — על הפרטים האלה צריך להגיע להסדרים. מה יהיה כתוב במסמכים הנבאים, זה לא עניין למצע פוליטי. אנחנו לא דוגלים שמה אשר יהיה מפורט, אבל על הפרטים ידונו במשא ומתן. הדוגמא המצרית מעודדת מאוד — בקמפ-דיוויד ישבו יותר זמן על הנוסח מאשר על הפרינר והגיעו להסכם שמספק את שני הצדדים".

— ביצד ובטוח הפתרון הזה, שלאחר הקמת המדינה פלשתינית לא יקומו בה גורמים קיצוניים, שתתחילו להשחיר את ישראל בהתבצרויות, שלא לדבר על מעבר לקו?

„איש לא יכול להבטיח שזה לא יקרה, אבל אם תקום ממשלה פלשתינית עם כל המנגנון השומר לרשותה, והיא תהיה מחוייבת כלפי ישראל בביצוע ההסכמים שייחתמו בינה לבין ישראל, היא לא תרצה לקלקל לה את ההישג. מה שהממשלה בישראל לא נתנה לבנין ולהבולתו לשבש את הקמת המדינה, כך אני מאמין שהמנהגה הפלשתינית, עם אמצעים ממלכתיים תעשה הכל ותדאג לשמור על קיום הקריעה שלה".

שביל הבריחה

יצחק שור

מורים הנוטשים את מערכת החינוך אינם חיזיון נדיר ● הם הופכים לנורמה ● למשכורת הנמוכה ותנאי העבודה הקשים מצטרפים תסכולים הנובעים מעצם היות בית־הספר — בית־חרושת לציונים

מורים בורחים מן המקצוע. המשכורות נמוכות. הכיתות גדושות. התקנים מקוצצים. כבר במהלך עבודתם מתכננים מורים את הסבתם המקצועית. הם לומדים משפטים, יחסי ציבור וביטוח. איש מהם לא חיפש את מזלו בשוק הציבורי. כל הנושרים מן ההוראה פנו לשוק הפרטי. מורים מנוסים יותר מסרבים לנטול על עצמם אחריות נוספת ולכן חסרים מועמדים למשרות של מנהלים ומפקחים.

בפגישה שקיימה השבוע יו"ר ארגון המורים העל־יסודיים, שושנה בייר, עם חברי הסניף הירושלמי, היא ציירה את המצב בצבעים אובייקטיביים, פרי סקר שערך ארגונה בקרב מורים שפרשו. מורים ומנהלים הוסיפו צבעים שחורים לתיאורה של שושנה בייר. מנהל התיכון העל־יסודי ע"ש רנה קאסין, יחזקאל גבאי, השווה את מערכת החינוך לגיבור של מערכון, ש"חטף" יריה בחזה. הוא צועד שלושה צעדים ולאחר מכן צונח. מערכת החינוך הפכה לשמרטף. המורים מחזיקים באותה כיתה 60־65 אחוזים תלמידים מבוססים ו־35־40 אחוזים תלמידים חלשים. החלשים זקוקים לתגבור לימודי ולעבודה בקבוצות קטנות, אך אין שעות. למעשה לומדים כולם באותה מסגרת "אינטגרטיבית", ובזה נגמר הסיפור. ההורים לוחצים על המנהל כי יארגן לילדיהם שיעורים נוספים, אחר הצהריים, על חשבון ההורים, במיוחד באנגלית ובמתמטיקה. שיעור פרטי יקר ואילו שיעור קבוצתי בפיקוח בית־הספר הינו זול במידה ניכרת.

מורה מקבל תמורת שעת עבודה בכיתה 9 שקלים ברוטו. תמורת שעה של חינוך אפור הוא מבקש 40 שקלים נטו, בלי שותפות של מס הכנסה. יחזקאל גבאי מודה, כי הוא נקלע בין פטיש ההורים וסדן המורים ולפיכך הוא נרתע מארגון שיעורים קבוצתיים אחר הצהריים.

אפילו בירושלים, המשופעת בכוח אדם אקדמי, קשה למצוא מורה לאנגלית, מספר יחזקאל גבאי. שלושה חודשים חיפש ולא מצא. בתוך לבו "שמח", כיוון שהצליח "לחסוך" שלושה חודשי משכורת ולהקטין את החריגה התקציבית.

המשכורת הנמוכה ותנאי העבודה הקשים אינם הסיבה היחידה לפרישת מורים. המורים בבתי־הספר העל־יסודיים חשים כי הם הופכים למכונות בתוך בית־חרושת גדול המייצר מועמדים לתעודות בגרות. יו"ר ועדת החינוך והתרבות בכנסת, נחמן רז, אמר באסיפת המורים, כי לדעתו התיכון הישראלי כבר בגר די הצורך כדי להיות עצמאי יותר ותלוי פחות במערכות המרכזיות. התיכון הישראלי צריך להתנהל על־פי רצון עובדיו והקהילה — מורים, הורים ותלמידים.

שושנה בייר מספרת, שאת כל זמנה בכיתה כבית־הספר היא מקדישה להכנה לבחינות הבגרות, על־פי תכניות לימודים וספרי לימוד מוכתבים. אם המורה חורג מן התכנית הוא מקבל "מנה" מן המפקח. לדעתה, צריכים משרד החינוך והאוניברסיטאות להסתפק בדרישה לבחינות בשלוש שפות: שפת האם, שפה זרה ושפת המספרים.

יותר תכנית הלימודים תיקבע בידי צוות המורים של כל בית־ספר, והוא יהיה אחראי לביצועה. רק כאשר המורים עצמם יבחרו באורח חופשי את תכנית הלימוד, שיטות ההוראה ודרכי החינוך, הם יוכלו לבטא את עצמאותם הפדגוגית ולהיות, באמת, בעלי מקצוע חופשי. כיום הם מבטאים את עצמאותם בתחום החינוך החברתי בלבד. המורים יוצאים עם תלמידיהם ליום תיאטרון ארוך, יום מחול ארוך ויום תזמורת ארוך. בתחום התמחותו המקצועית אין למורה מה לומר.

יחזקאל גבאי חושב שהמנהלים נהנים כיום מעצמאות פדגוגית וחינוכית מרחיקי לכת. משרד החינוך והבעלות על בית־הספר העל־יסודי אינם מפריעים למנהלים לפעול בבית־הספר על־פי דרכם. הם הקטינו את הפיקוח כדי לחסוך ולא מתוך שיקולים חינוכיים. מה זאת עצמאות פדגוגית? האם כל בית־ספר מסוגל לכתוב תכניות לימודים וספרי לימוד?

מנהל התיכון ע"ש שייכר בבית־שמש, אריה רוגל, סבור שקיצוצים הסבו את האוטונומיה החינוכית של בית־הספר לבלתי אפשרית. כאשר המנהל מקצץ באורח "אוטונומי" הוא נאלץ לקצץ בספורט ובאמנות ולא באנגלית ומתמטיקה. זה מה שהחברה דורשת. המנהל נמדד על־פי הצלחתו להכין את תלמידיו לבגרות.

אבל מי מדבר היום על עצמאות פדגוגית. כדי להגיע לעצמאות בית־ספרית כזאת דרוש צוות מורים מנוסה ויציב. רבים בורחים. את מקומם תופסים בלתי מנוסים ולעתים גם בלתי מוסמכים. עם אלה אי־אפשר לעשות אוטונומיה.

איזה מין נוער

קיי דלינגס: מין ראשון, אהבה ראשונה. עורך מדעי של המהדורה העברית: ד"ר אורי ורניק. "כתר" ירושלים, 1987, 174 עמודים.

עשיתי זאת רק כדי לחשוויץ בפני החברים

במקורו האנגלי נקרא הספר "אהבה ראשונה, מין ראשון" ואילו הוצאת "כתר" הפכה את הסדר והקדימה מין לאהבה. בכך חטאה ההוצאה למסר העיקרי של הספר, כשלעצמו שמין איננו אישי ואילו "אהבה בלתי אישית" טומנת בחובה סתירה מיניה וביה. מין נטול אהבה משעמם ומתסכל כמו סרט פורנו. האתגר האמיתי הניצב לפני צעירים איננו לרוץ ממיטה למיטה, אלא לעצב יחסים ארוכי טווח, שיש עימם אחריות ונאמנות, אהבה וסבלנות.

המחברת, מומחית של האגודה הבריטית לתכנון המשפחה, איננה רואה במין כשלעצמו אפילו כריך טעים. במקרה הטוב זהו תפריט של מזנון מהיר, מוגש במכלים פלסטיים. סעודת חיים אמיתית ניתנת להשגה רק בידי אלה הטורחים לתת לזולתם את הכול. בבן זוגם אין הם רואים אובייקט מיני אלא שותף לחיים.

בשלון פשוטה ובהירה, מלווה בתמונות שופעות עירנות וחן, מציבה המחברת לצעירים ולצעירות שאלות: איך תציגו את עצמכם? מהי שפת הגוף? האם מה שמתרחש ביניכם הינו אהבה או תאווה? מה קרה בפעם הראשונה? כיצד להימנע מהריון בלתי רצוי? האם אני נורמלי? מהם קנאה, אשמה, דיכאון? מאילו מחלות עלי להישמר וכיצד?

היא היתה בשבילי רק מין

הספר כמעט שאיננו עוסק במה שקרוי "הסברה מינית", אלא בשאלות חברתיות ופסיכולוגיות הקשורות בחיי אהבה ומין של מתבגרים וצעירים. באירוניה דקה מלגלגת המחברת על אלה ההופכים את חיי המין שלהם לזירה של התמודדות, שבה כל צד צריך להפגין את כוחו. במצב כזה התחיל המין להידמות לעבודה ולא להנאה. התבטאויות כמו "שכבנו שלוש פעמים" נשמעות בערך כמו "קלעתי שלושה סלים רצופים".

הטלוויזיה, הקולנוע וכתבי העת מעמידים לפני צעירים דגמים בלתי מציאותיים, שקשה מאוד להשתוות להם. לעתים מתקיים המגע המיני כתוצאה מלחץ חברתי: "עשיתי זאת כדי להשוויץ לפני החברים", מספר בן 15. "אמרתי להם שעשיתי את זה, וזה היה נהדר. לאמיתו של דבר זה היה נורא. הכול היה מתוכנן מראש. רציתי לאבד את בתוליי משום שכל החברים שלי אמרו שהם עשו את זה. כשהכול נגמר אמרתי לעצמי: אלוהים אדירים, זה הכול? על זה כל הרעש? סיפרתי לחברים עוד באותו יום עצמו. לא הרגשתי כלפיה שום דבר. פשוט רציתי לשכב. לא חשבתי על הבחורה. היא היתה בשבילי רק מין".

ברוח דומה סיפרה גם נערה: "אני זוכרת מתי עשיתי את זה בפעם הראשונה. זה היה סתם מישהו, לא מישהו שחיבבתי במיוחד. טוב. הוא די מצא חן בעיני. אבל פשוט רציתי לעשות את זה. אני זוכרת שאחרי כן רצתי מהר וסיפרתי לכולם".

דת וחינוך במיון

חרף שלילתה את יחסי המין המזדמנים אין המחברת מייפה את חיי האהבה ואינה מתעלמת מיחסים לא סימטריים ומכישלונות: האם יש מקום לאהבה אחת בין גברים הצעירים מן הנשים? מהן הבעיות העולות בעת היווצרות יחסים בין פנויים לנשואים? כיצד משפיע שוני תרבותי?

השוני הדתי הוא בעייה, מסביר מי שהתאים את הספר למציאות הישראלית: אם אורח החיים בבית חייב להיות דתי קיצוני, עלול בן הזוג החופשי לראות בכך כפייה והטרדה. כך גם בנושא המין, כאשר ישנה הימנעות מיחסים כשבועיים בחודש, או כאשר קיים איסור על השימוש באמצעי מניעה. המסקנה מכך היא, שבמקרים שבהם שונים אורח החיים והמנהגים של בני הזוג הצעיר, מוטב כי ינתקו מגע.

התמונות והאיורים הרבים שבספר ממחישים את מצבי החיים המתוארים: חיזור, בדידות, התחלות קשות, התאהבות, אהבה חד־מינית, רגשות, שמירת הגיינה. בסופו של הספר מצוי עמוד ובו כתובות מועילות של מרכזים לייעוץ לאמצעי מניעה, מרכז לסיוע לקרבנות אונס, מרפאות לטיפול ולייעוץ מיני, מוקדי מידע טלפוני בקשר לאיידס.

התרגום העברי של רפנה לוי הוא בהיר וקולח. ספרה של קיי ולינגס "מין ראשון, אהבה ראשונה" איננו רק "מדריך שימושי לצעירים", כפי שמבטיח העמוד הראשון. זהו ספר אנושי ולבבי, בעל גישה הומניסטית רחבת אופקים, שאיננו מתחמק מהתמודדות עם שאלות קשות. מומלץ לגילאי 15 ומעלה.

טיב ה־T.V

מאת עמירה הגני

עכשיו, ששביתת הטלוויזיה והרדיו בישראל הסתיימה, ואין חשש שהכתבה הזאת תהיה כמלח על פצעי קוראיה, הגיע הזמן לספר גם על הטלוויזיה של אמריקה. הטלוויזיה.

קודם כול: הטלוויזיה הזאת — מה היא לאו?

היא לא כתובה. היא לא מוסד וודאי שלא מימסד. היא איננה כלל בגדר ישות. אין רשות ממשלתית וועד מנהל ומועצות למיניהן וצנזורים — מטעם ושלא מטעם. כל הסיפור מתחלק כאן לשני סוגים שונים של שידורים: התחנות הגדולות — ותחנות הכבלים. ומי שיש לו מכשיר תקין דיו לקלוט את אלה ואת אלה גם יחד — נחשף לכל החיים. הרשתות השונות, המתחרות ביניהן על אהדת הצופים, משדרות 24 שעות ביממה, שבעה ימים בשבוע, כל מה שיעלה ברצונו לראות: לכל גיל, לכל מצב־אוויר, לכל טעם (כמעט).

כאן אין גם אגרה. אם די לך ברשתות הגדולות — הכל בא לך בחינם. אלא שהחינם הזה עולה בהחלט ביוקר: אתה משלם עבורו בזמן פירסומות (קומרשל, בשפת המקום), והפירסומות הללו הרי זו רעה חולה שקשה לדמיין (מי שנחלץ מתשדירי־שירות למיניהם כדאי שיידע, כי ההבדל בין אלה לבין הפרסומות הנהוגות כאן, ברובן, גדול כהבדל המשותף לאלה ולאלה...). אין תוכנית שהיא קדושה מדי, או חשובה מדי, או לוהטת מדי שלא תיקטע מפעם לפעם בפירסומות — וכמובן, ברגעים המותחים ביותר. אפילו תחרויות־הגמר הגדולות בענפי הספורט המועדפים כאן (בייסבול, פוטבול, בסקטבול — לפי הסדר הנ"ל) מופסקות מדי פעם, והמפרסמים חוגגים.

ואילו, לפחות, היו אלה פירסומות שבאמת מעוררות בך חשק לנסות את המוצר... חוסר־הטעם וחוסר־התיחכום שבהן עשוי לפעמים להדהים, מה גם שכל רגע שידור שלהן הון תועפות. קשה להאמין כמה מעטות מהן שנונות באמת, או מבדרות, או נחמדות ממש.

מה הפלא, איפוא, שכה רבים מתעייפים מהשידורים המייגעים האלה ופונים אל תחנות הכבלים. גם בכבלים יש תחנות המפרסמות מוצרים, אך יש גם כמה רשתות המוקדשות להקרנת סרטים נטו. וזו באמת חגיגה: כאן מוקרנים הסרטים החדשים והטובים ביותר, אלה שהביקורות עליהם מתפרסמות ממש כעת בעיתוני ישראל... וכל זאת ללא פירסומת כלשהי. רוב הסרטים זוכים להקרנה מלאה, רצופה — בדרך כלל שעה וחצי עד שעתיים — ואם החמצת סרט שרצית מאוד — תוכל לראותו שוב, ביום אחר השבוע או לכל המאוחר בשבוע הבא — ברשת אחרת. יש כנראה הסכם חילופי סרטים בין הרשתות — למרבית שמחתו של הציבור המעוניין.

אבל לא רק סרטים. רשת MTV למשל (M = מוזיקה) משדרת נון־סטופ וידאו־קליפס של הזמרים והלהקות הלוהטים ביותר, וכאן אתה באמת יכול להיות מעודכן לגמרי גם בשירים ובמוסיקה החדישה ביותר, וגם באלילים הנוצצים המבצעים אותם. רשתות אחרות מביאות לך, במשך כל ימי השבוע, כמעט כל משחק הנערך בליגות העיליות (הלאומיות), בשלושת הענפים שהוזכרו לעיל. לא צריך עיתון: בערב כל יום מובא יומן־ספורט ובו כל העידכונים המבוקשים לאוהדים השרופים, כולל טבלות ותוצאות שונות, ציוני משחקים ושחקנים והצטיינויות שבועיות, חודשיות ועונתיות.

דיינסטי עדיין רצה ושפע של סדרות משפחתיות

מלובשים טיפ־טופ

בעיני, הדבר המעניין ביותר בטלוויזיה כאן הם שידורי החדשות, ובעניין זה, אולי יותר מאשר בכל תחום אחר, ניכר ההבדל הגדול בינינו לבינם — לא בכמות בלבד.

החדשות משודרות כאן בשעות קבועות, פעמים אחרות במשך היום. בדרך־כלל מראה המצלמה את ה"דסק" לכל אורכו, על רקע אולם גדוש שולחנות עבודה ושלטים, שלידם יושבים העיתונאים המקבלים את החדשות ומכינים אותן לשידור. ליד הדסק מסבים, בדרך־כלל, שלושה קריינים — אשה אחת לפחות תמיד ביניהם. (מה שמפתיע הוא — שבשידורי החדשות הגברים תמיד מלובשים טיפ־טופ, הדורים ממש, גם הנשים מופיעות ללא כל כתם, רובן גם לא צעירות במיוחד, ללא תסרוקות מסודרות וודאי שלא נוצצות. וזאת בניגוד מוחלט לכל המגישות של תוכניות השעשועים, למשל, שהופעתן מזכירה לגמרי את הברק ההוליוודי מהסרטים.

כשהם מוסרים את החדשות (והם באמת מוסרים אותן, לא קוראים, לא מקלקלים ולא מציגים) באווירה על יד השולחן חופשית לגמרי, הם משוחחים ביניהם (לעיתים גם על תוכן החדשות שהושמע זה עתה), מתבדחים (באיפוק רב) ואפילו משמיעים, לפעמים, הערות אישיות. תכופות מועבר השידור אל כתבי־שדה (הרבה מאוד נשים בשטח הזה) ואז נמסר הדיווח בקיצור, בתמציתיות ובמהירות. לא רק הגשת החדשות עצמה — גם הכתבות המשודרות במהלכן נעשות באינטנסיביות רבה, וגם אם אין בהן עניין רב — אתה פשוט לא מספיק להשתעמם. שום דבר לא חגיגי שם (אלא אם כן יש סיבה לחגיגה), והכל מכוון לגרום לצופה את הרגשה — שהוא אכן בעניינים.

לכל הרשתות החשובות מהדורות חדשות משלהן, המגישים קבועים. מכיוון שבדרך כלל החדשות חוזרות על עצמן — אתה יכול לבחור לך את המגישים החביבים עליך, או את הפרשנים שאתה סומך עליהם. מעטים מאוד המקרים שלרשת אחת יש "סקופ" אמיתי, כזה שהרשתות האחרות לא השיגו. מה גם שהרשתות הגדולות נוהגות לשלב מבזקי חדשות באמצע שידוריהן — וכך אתה מתבשר בעוד מועד מה צפוי לך במהדורה הבאה.

סקרים גורליים

ולבסוף, דעת הקהל: כאן אין זה מושג סוציולוגי, אלא גזר־דינן של התוכניות. אחת לשבוע ואחת לחודש נערכים הסקרים הגורליים, הקובעים מי למעלה ומי למטה בסקלות ההאזנה והצפייה. מי שלמעלה — מעלים את שכרו, מרחיבים את זמנו, ותמונותיו מתפרסמות בשער ה"טי.וי. גאייד" — הלא הוא שבועון תוכניות הטלוויזיה, חוברת עבת כרס (200 עמודים, בדרך־כלל) ושופעת תוכן. מי שלמטה — לפעמים מסיים שם את הקריירה שלו, ועל כך סיפור קטן לדוגמה:

כשהיינו בהוליווד וטיילנו שם, עצר אותנו בחור צעיר אחד, שעמד ברחוב וחיפש אנשים לעלות למלון הוליוודי מפורסם ולצפות שם בשידור־ניסיון של סידרה חדשה בהפקת סי.בי.אס — מהחברות המובילות בענף. עלינו, התיישבנו באולם מול טלוויזיה וכל אחד מאיתנו קיבל שני כפתורים (מחוברים לחוטים, כמובן...). אחד ירוק — ללחוץ כשהמצב לפנינו ימצא חן בעינינו, ואחד אדום — ללחוץ כשלא ימצא חן. עשינו את זה במשך שעה כמעט, ובעיקר לחצנו אדום. היה משעמם מוות... סי.בי.אס, כך נאמר לנו, מודה לנו מאוד על הזמן שהקדשנו לה (וגם נתנה לכל אחד מאיתנו עט, לאות תודה) ותיקח בחשבון את תגובותינו.

היא לקחה — לא די, בכל אופן: כי הנה החלה הסידרה על המסכים, וכבר הועידו לה זמן שידור שבועי, ואז בא סקר הצפייה ומוטט את כל התיכנון והתקווה. סי.בי.אס לא התעקשה יותר (הלקוחות צודקים תמיד), כיוון, בעיקר אם אי־אפשר להחזיר את ההשקעה, והורידה את הסידרה, בעודה באיבה, מן המסך. במקום זה זכינו (או נענשנו) בהקרנה שבועית של כל סרטי אגאתה כריסטי בכיכובו של פיטר יוסטינוב, עמוס בסיום והומור, שכל הופעתו על המסך כמו אומרת לך, בקריצה בלתי־מוסתרת: תיהנה, שום דבר לא רציני כאן באמת: כולל הרצח התורן.

דמוקרטיה בוסרית

מאת ראובן עשור

מאז ראשית שנות השמונים חל שינוי יסודי בנוף המפלגתי של גרמניה המערבית. בנוסף לשתי המפלגות הגדולות, הדמו־נוצרים והסוציאליסטים, אשר אף אחת מהם לא השיגה רוב בפרלמנט, ונוסף למפלגת לשון המאזניים הקטנה, המפלגה הליבראלית, נוספה מפלגת "הירוקים".

הישגיה, של האחרונה, בבחירות מרשימים. היא אף הצליחה לעבור את הליבראלים, בעלי הניסיון הקרוב ל־40 שנה והמאורגנים היטב. היא תופסת עתה את המקום השלישי בין סיעות הבונדסטאג. בין שכבות הצעירים הישגיה מרשימים במיוחד, כיוון שלמעלה מ־15% של כלל הבוחרים הצעירים הצביעו עבורה, בשעה שחלקם בכלל הבוחרים מגיע רק ל־9%. ב־4 שנים, בין הבחירות האחרונות של 1987 לקודמות, היא זכתה בתוספת של 400,000 קולות. המפלגה מהווה אתגר ברור למפלגות הוותיקות. ההשפעה של ה"ירוקים" מורגשת היום בשטחים רבים בתוך הפרלמנט ומחוצה לו.

סדר העדיפויות של בוחרי ה"ירוקים" שונה בהרבה מזה של בוחרי המפלגות האחרות. בשעה שבסדר העדיפויות של הבוחרים הסוציאליסטים והשמרנים עומדים הביטחון הסוציאלי, הצמיחה הכלכלית והדאגה לגימלאים ולקשישים, הרי אלה נדחקים הצידה אצל הירוקים לטובת שמירת איכות הסביבה, מדיניות השלום, זכויות האישה ומדיניות גרעינית. כל הנושאים הללו, של הירוקים, נמצאים בתחתית העדיפויות של המפלגות המסורתיות.

נראה, כי צמיחת מפלגת הירוקים היא סימן מובהק לתהליך דמוקרטי מקורי על אדמת גרמניה, בשעה שתהליך זה התעכב עד כה ומבחינות רבות נשאר תלוי, בדרך כל אותם אידיאלים שאבד עליהם הכלח או שאף הכתבו, לפחות בראשית דרכן של המפלגות האחרות, ועקב המפלה המוחצת, במלחמת העולם. והנה, קמה תנועה אותנטית, מקורית, אידיאליסטית בהרבה מובנים, המפיחה תקווה אמיתית, שהניתוק מן העבר נקלט סוף סוף בקרב חלק מצעירי גרמניה.

דרכם הפוליטית של הירוקים לא היתה סוגה בשושנים. כל המפלגות הוותיקות התחרו ביניהן בדחייתם, בשימתם ללעג, בהשמצות ובפרשנות עויינת. סייעו לכך אף ה"ירוקים" עצמם על־ידי גילוי חולשותיהם: חוסר סדר וארגון, חוסר אחדות, ויכוחים ללא קץ, מלחמות אגפים ביניהם לבין עצמם. למרבה הפלא, כל החולשות הבולטות הללו לא רק שלא הזיקו להם, הן הפכו אולי, באורח פראדוקסאלי, לגורם משיכה לצעירים רבים.

בצמרת המפלגה הצעירה התאספו אנשים חדשים, מוכשרים, בעלי ביטוי ודוגמה אישית, נדירה שבגרמניה, ואף במשטרים דמוקרטיים אחרים, קשה למצוא כדוגמתם. היום יש ל"ירוקים" 46 צירים בפרלמנט (מתוך 521). אין ספק שבצמרת זו התאסף חבר אנשים שאין להשוותו עם צמרת פוליטית אחרת. אגב, מרבית הפעילים והנבחרים הן נשים. כדוגמה למקוריותם ולחוסר השגרה של המנהיגים כדאי לסקר בקצרה את דיוקנותיהן של כמה מהדמויות הבולטות.

פטרה קלי

פטרה קלי נולדה ב־1947 כבת לחייל אמריקני ולאם גרמניה. היום היא נחשבת כבר ל"ותיקה" ולמייסדת התנועה. איבדה הרבה מהשפעתה הדומיננטית.

בראשית דרכה למדה באוניברסיטת ברקלי ועסקה בהוראה בארה"ב. בהולנד הוענקה לה דיפלומה של מאסטר. היתה גם פקידה במנגנון השוק האירופי בבריסל, ויסדה קרן מיוחדת לילדים חולי סרטן. קלי נבחרה

מעבר לרעננות ולמקוריות שבמצעה, מפלגת ה"ירוקים" בגרמניה היא סימן מובהק לדמוקרטיה ראשונית ■ דיוקנאות הצמרת

לחברה לפרלמנט האירופי וזכתה בפרס נובל האלטרנטיבי. היא חיברה שורה של ספרים בנושאים סוציאלים, שבחלקם תורגמו לאנגלית, צרפתית ויפאנית. בעקבות מרד הסטודנטים יצרה קשר עם אחד ממנהיגיו הבולטים, רודי דוטשקה, במגמה להתאים את הרעיונות של הסוציאליזם לתקופת ההווה. ממשרד בן־חדר אחד ומכונת כתיבה ישנה החלה לארגן את מה שהפך מאוחר יותר למפלגת ה"ירוקים".

קלי ניהלה דברים קטנים כגדולים לבדה. מהדבקת בולים וכתיבת כתובות ועד להופעות באסיפות, בטלוויזיה, מו"מ עם פוליטיקאים ואיסוף כספים למען התנועה. חייה הפרטיים נדחקו לגמרי הצידה.

אחרי ההצלחות הראשונות בבחירות ואחרי שקמו מאות פעילים צעירים, היא הפכה לאחת המבקרות החריפות של התנועה, אם כי היא ממשיכה לפעול בה ואת ביקורתה היא מכוונת פנימה. על הנונ־קונפורמיזם שלה מעידה העובדה, שהעזה לגרום הלם לקהל השמרני ביותר בגרמניה — איכרי באווריה — על־ידי הצגת צעיר הומוסקסואלי באסיפת בחירות כפרית, בה סיפר על בעיותיו והסבל הנגרם לו על־ידי החברה.

יושקה פישר

מן הדמויות הבולטות. אחד המעטים שלא זכה להשכלה פורמאלית, אך גם היחיד, שהספיק להתמנות לתפקיד כשר (במדינת הסן). פישר היה פועל בבית־חרושת, נהג מונית, ועבר שורה של "ג'ובים" מסוג דומה, עד שנכנס לפוליטיקה. כושרו הרטורי הוא דבר בולט בגלל בהירותו והצורה הסרקאסטית, בה הוא מתנסח, מעוררת תשומת לב ומושכת קהל מעריצים. כאשר השתתף בטקס השבעתו כשר, הקפיד להופיע בצורה מרושלת, "אנטי־ממסדית" ולשם כך התייצב לאירוע בנעלי התעמלות.

לדעת הכל מילא פישר את תפקידו כשר לאקולוגיה בהצלחה רבה, בעיקר לאור העובדה שמשרדו היה הראשון שנוהל באופן עצמאי, ללא לחץ ומתן כספים של התעשייה האינטרסנטית, אשר בדרך־כלל מכתיבה למשרדים דומים את רצונה. אחרי שנתיים בתפקיד לא מצאו עוד הולגר ברנר, ראש ממשלת הסן הסוציאליסטי, ופישר שפה משותפת ופישר נאלץ להתפטר. ברם, דווקא צעדו זה חיזק את מעמדו בציבור הבוחרים.

יוטה דיטפורט

ילידת 1951. אביה בעל תואר אצילות "פון", אך היא החליטה להתכחש, כי "הוא סימן לעבר הברתי קהלף". דיטפורט סיימה לימודים בסוציולוגיה, תולדות האמנות ומדעי המדינה. עסקה כיום היתר בעיתונאות והקדישה את כתבותיה בעיקר למוצרים מזיקים לבריאות. היא כבעונית, מרבה להשתמש בתאוזניים. לספרים, כי ויכוח אתה הוא "תענוג אינטלקטואלי". היא נחשבת למנהיגת האגף האידאולוגי הרצוף וה"טהור", ללא פשרות בניגוד לקו של יושקה פישר, כעין פונדמנטאליזם ירוק.

כמו כן פעילים ב"ירוקים" ואלטראוד שופפה, הכהוספת להגשים שוויון חברתי, ואוטו שילי ה"קשיש" שבצמרת המפלגה.

"התייעצות ירוקה" – מדע שהמפלגות הוותיקות כבר שכחו ממנו, כמו אקולוגיה למשל

משיח טכנולוגי זוהר

כוכב בממשלו של גאנדי הוא "סאם", מומחה לטלקומוניקציה המבקש להצעיד את הודו אל המאה ה־21, בהסתמכותו על צעירי המדינה

מאת ד.ק. ג'ושי, הודו

סאטיין גאנגאראם פיטרודה — הידוע יותר כ"סאם" — הוא איש בעל שער ארוך עם זקן מקציץ וחיוך ידידותי, אשר נעשה הכוכב הזוהר ביותר במימסדו של ראש הממשלה, ראג'יב גאנדי. הוא משיח ההייטק של גאנדי, איש המטפח בחלומו להוביל את הודו אל המאה ה־21.

ראש־הממשלה כה התרשם מכך שסאם הספיק להשלים פיתוח הודי עצמי של תקשורת אלקטרונית דיגיטאלית תוך שלוש שנים בלבד, ובהוצאה של 24 מיליוני דולרים (לעומת אומדן של 28 מיליונים), עד כי ב־2 באוקטובר מינהו ליועצו הרשמי בענייני טכנולוגיה בדרגה של תת־שר.

סאם יפעל לביצוע חמש המשימות הטכנולוגיות, שעליהן הודיעה הממשלה: חיסון, מי שתיה בכפרים, ביעור הבערות, פיתוח גרעיני שמן וטלקומוניקציה. יש לו כבר ניסיון ראשוני מארבע המשימות הטכנולוגיות, ורחוק מעיני הציבור קיים דיונים עם ראש־הממשלה ועמיתיו, עם פקידים ועם חברי ועדת התיכנון.

סאם הוא טכנוקראט הודי טיפוסי, שקיבל את הכשרתו בארה"ב. הוא בעל ביטחון עצמי רב, אך הצלחתו לא "עלתה לו לראש". הוא מצטיין גם בשיטתיות וקפדנות רבה, עדות לכך היא היומן השחור שבו התוכניות לעבודתו לשנתיים הקרובות, ועוד יומן, עבה מאוד, שבו רשומה עבודתו ב־20 השנים האחרונות.

אין הוא מתבייש לדבר על מוצאו העני, אדרבא, הוא מספר בגאווה על אביו, נגר בעל השכלה מועטה, שעורר את שאיפתו לפיסגה ועודדו לבקש לעצמו יתר הצלחה.

שלושה מסרי יסוד

מדוע החליט סאם לשוב למולדתו, אם יכול היה לחיות בשקט וברווחה מפירות עבודתו הקשה ויוזמותיו בארה"ב (החברות שלו מכניסות לו 500,000 דולר בשנה...)? האם הוא שואף לקנות לעצמו שם בהיסטוריה של הודו? היש לו אמביציות פוליטיות?

בשיחה בלתי־רשמית הכחיש בכל התוקף את הדברים הללו, שיריביו מייחסים לו. הוא אמר, כי חזר כדי למלא שליחות, לראות שהודו תבצע זינוק אל מהפכת הטכנולוגיה המתקדמת.

שאיפתו הגדולה של סאם היא לשנות את תרבותה המסגרת של הודו. בפיו שלושה מסרי יסוד: הסתמכות ההודים על עצמם בלבד, תקשורת בכפרים ואי־אפשר להנהיג מודרניזציה בכפרים בלא תקשורת, ואימון בצעירים ובצעירות, שלמרוב במכונים הטכניים של הודו. "יש לשנות את סביבת העבודה שלהם — מהנהלה היירארכית להנהלה שוויונית".

סדר יומו נוקשה: 13 שעות עבודה ביממה — 10 שעות ברציפות במשרדו, השוכן במלון של חמישה כוכבים במובלעת הדיפלומטית של ניו־דלהי — ושעתיים בבית. הוא כה בוטח בעצמו עד שהגיש לגאנדי הצעה לבנות מחשב־על בסכום המגוחך של שלושה מיליוני דולרים. הוא גם כותב שני ספרים, המראים כיצד ניתן להכניס מודרניזציה במשקים נחשלים באמצעות טלקומוניקציה. הוא מאמין, שהודו וארצות אחרות של העולם השלישי זקוקות לשיטה הניתנת לגישה נרחבת והמסוגלת לטפל בעומס רב של רשת הטלפונים, באקלים בעל שינויים גדולים, ואבק המצוי לכול.

מי הוא אותו ילד פלא, כוכב עליון במינהל, שבקסמיו פילס את דרכו אל המגע הפנימי של גאנדי, והשפעתו שם גוברת מדי יום ביומו, כעוד שאחרים נושרים? פיטרודה נולד ב־16 בנובמבר 1942 באוריסה נוראבוד, במשפחה של מהגרים עניים מגוג'ראט. לארה"ב נסע ב־1964, ועשה את המ.א. שלו בהנדסת חשמל ואלקטרוניקה במכון טכנולוגי בשיקאגו. עבודתו הראשונה היתה בחברה קטנה. אחרי נישואיו הצטרף אל החברה "ג'נרל טלפון אנד אלקטרוניקס" (ג'י.טי.אי), ועשר שנים אחר־כך הביאוהו נסיבות מוצלחות אל הטלקומוניקציה.

והיה זה אביו שליבה את יצרי היזמות שלו, ודחפו לנטוש את מקום עבודתו. לא היה לו ממון משלו להשקעות, אלא רק המוניטין שלו וכשרונותיו בתקשורת סמויות. הוא הצליח לשכנע שני אמריקנים שישקיעו בפרוייקט שלו ונעשה שותפם ב־10 אחוזים בחברה בשם "וסקום סוויצ'ינג". את החברה נהג בעבודה קשה ותוך שמונה שנים הגיע להיקף מכירות של מאה מיליוני דולרים, ואחרי כן, ב־1982, מכרה ב־30 מיליוני דולרים ל"רוקוול אינטרנשנל". חלקו של פיטרודה הגיע ל־4 מיליוני דולרים.

כעת שעבד אצל "רוקוול" הורשה להקים חברות משלו — את "מיקרו טכנולוגיה" במילווקי, המייצרת רכיבים אלקטרוניים, ומפעל לתוכנת אוטומאציה בשיקאגו. באותו שלב כבר היה מומחה מוכר בענייני טלקומוניקציה במדינות מתפתחות, ועבודות המחקר שלו הביאו לו הזמנות ממקומות רחוקים ושונים זה מזה כברזיל וסין. ואכן, במסגרת תוכניות בסיוע או"ם נסע לברזיל, סין, יוגוסלוויה וחלקי עולם אחרים, כדי לייעץ בענייני טלקומוניקציה, אך למרבה האירוניה לא זכה אף לא להזמנה אחת מהודו. ואולם הדחף לעזור למולדתו, הודו, במומחיותו בתקשורת גבר עליו, והוא שב אליה.

תחילה לא זכה להצלחה רבה. לא עלה בידו להיפגש עם ראש־הממשלה אינדירה גאנדי. הביורוקראטים לא התרשמו מדיבוריו הנלהבים על הסתמכות עצמית, תקשורת בכפרים — כתנאי בל־יעבור למודרניזציה — ועל הצורך לשנות את סביבת העבודה של הטכנאים והמדענים שקיבלו את השכלתם בהודו, אשר לדבריו, כאוזני האקדים, אינם נופלים מאלה שגמרו את אוקספורד.

שני אנשים, שהיו אז מקורבים לגאנדי — ארון נהרו וארון סינג — סידרו לפיטרודה פגישה עם אינדירה ועם עמיתיה לממשלה. הוא לא עשה עליה רושם רב, אך בנה, ראג'יב גאנדי, שואהרן לפניקה, התאהב ממבט ראשון בתפיסותיו. במיוחד התרשם גאנדי מרעיונו להנהיג טכנולוגיה חדשה שתאפשר התקנת טלפונים רבים יותר. בקץ שנתיים אושרה תוכניתו והוקם המרכז לפיתוח טלמאטיקה, הממומן על־ידי הממשלה. נערכו צוות של 425 מהנדסים בעלי מוטיבציה גבוהה, העובדים באווירת רעננה ודינאמית. פיטרודה כמעט אינו מקבל תמורה, והוא כבר הוציא רבע מיליון דולר משלו על פעולתו ונסיעותיו למען המרכז.

סאם בא בכך שהוכיח, כי הודו מסוגלת לשפר את מערכת הטלקומוניקציה הלאומית שלה בלי עזרת חברות רב־לאומיות זרות. לדעתו, יש להודו התבונה והבינהלית הדרושה, ובמדרגה מתאימה במישור הפוליטי והעסקי יש לאל־ידה לצעוד ברגל בטוחה אל המאה ה־21.

רשות הקורא

לא לגרש!

נוכח הצהרת שר הביטחון, גובר חששנו מפני גירוש קרוב של אישים פלסתינים רבים מהגדה ומהרצועה.

גירוש אדם ממולדתו הוא עונש שאין הדעת סובלת, והאסור על־פי משפט העמים והאמנות הבינלאומיות המתייחסות לשטחים כבושים.

אנו, מרצים במוסדות להשכלה גבוהה, קוראים לשר הביטחון ולממשלה כולה: שלומה ובטחונה של ישראל יובטחו לא בגירושים, אלא בהידברות עם הפלסתינים.

ד"ר מג'ד אל־חאג, אונ' חיפה, פרופ' קלמן אלטמן, הטכניון, חיפה, ד"ר עדי אופיר, אונ' ת"א, פרופ' יהושע אריאלי, האונ' העברית י-ם, ד"ר בני ארבל, אונ' ת"א, פרופ' אלי בר־נביא, אונ' ת"א, פרופ' משה גלונר, אונ' ת"א, פרופ' רני דינר, אונ' ת"א, ד"ר שלמה ונר, אונ' ת"א, פרופ' דוד טנהאוזר, הטכניון, חיפה, פרופ' וולפי טראוב, מכון וייצמן, רחובות, ד"ר צפורה כגן, אונ' ת"א, פרופ' סטנלי כהן, האונ' העברית י-ם, ד"ר יוברט לו יון, הטכניון, חיפה, פרופ' הלינה ליס, מכון וייצמן רחובות, ד"ר ישראל לף, האונ' העברית, י-ם, פרופ' שלו לפין, אונ' חיפה, ד"ר בן־ציון מוניץ, אונ' ת"א, ד"ר יואש מייזלר, האונ' העברית י-ם, ד"ר כילי מלמן, אונ' ת"א, פרופ' אבישי מרגלית, האונ' העברית, י-ם, ד"ר רוחמה מרטון, אונ' ת"א, פרופ' מיכל סובול, אונ' חיפה, פרופ' מיכאל סולטמן, אונ' חיפה, ד"ר אבי עוז, אונ' ת"א, פרופ' דניאל עמית, האונ' העברית י-ם, פרופ' עמוס פונקנשטיין, אונ' ת"א, פרופ' משה פיניך, הטכניון, חיפה, ד"ר איתמר פיטובסקי, האונ' העברית י-ם, ד"ר נעם פלינקר, אונ' חיפה, פרופ' ויליאם פרידמן, אונ' חיפה, פרופ' סטיבן קחליס, מכון וייצמן רחובות, פרופ' דבורה קלקין, אונ' חיפה, פרופ' זאב רובין, אונ' ת"א, פרופ' הנרי רוזנפלד, אונ' חיפה, פרופ' צבי רזי, אונ' ת"א, פרופ' אברהם רינת, מכון וייצמן רחובות.

רק מו"מ

אנו, חברי גרעיני השומר הצעיר, לאחר סיום מסלולנו החינוכי בתנועה, הולכים כיום להגשים את הערכים בהם אנו מאמינים. היום, ערב גיוסנו לצה"ל, אנו מוחים נגד הכיבוש והדיכוי המתמשכים בשטחים, בהם ניטול חלק במהלך שירותנו הצבאי.

אנו דורשים מממשלת ישראל לפעול לאלתר לקידום תהליך השלום במזרח התיכון בכלל ועם העם הפלסתיני בפרט, באמצעות משא־ומתן מדיני על בסיס פשרה טריטוריאלית.

בעקבות ההתפתחויות הפוליטיות והמאורעות האחרונים בשטחים, אנו מוחים נמרצות על מדיניות היד הקשה בשטחים, הגוררת בהכרח פגיעות בחיי אדם משני הצדדים.

רק ישיבה מיידית לשולחן המשא־ומתן תביא לפתרון הסכסוך.

75 חניכים מגרעיני "עוגרין", "זמורה" ו"פאריף"

המנדאט הבריטי

בשנת 1946 פרצו מהומות בכל היישובים היהודיים בארץ־ישראל. צעירים יהודיים מאסו בחיים תחת שלטון הכיבוש הבריטי, ויצאו להיאבק למען הקמת מדינה יהודית עצמאית. החיילים הבריטיים פתחו באש והרגו מפגינים, ולמרות זאת נמשכו ההפגנות והמהומות.

ממשלת בריטניה הודיעה, כי תוכנה לשמור על השקט והסדר בארץ־ישראל, וכי ההפגנות נגרמו ע"י מסיתים וטרוריסטים. לכותו, צבא גדולים נשלח. מאות יהודים נעצרו ע"י שירותי הביטחון הבריטיים ונכלאו במחנות מעצר שהוקמו במיוחד. ראשי המסיתים נשפטו בבית המשפט הצבאי הבריטי.

כידוע, זכו אמצעים אלה להצלחה מלאה, היהודים הבינו, כי אין להם כל סיכוי להתמודד עם כוחם של הבריטים, ויתרו על שאיפתם להקים את מדינת ישראל, והמנדט הבריטי נמשך עד היום.

מאיה, מרכבהגנג, גבעת שמואל

המתנגדים בטאו

בידיעה שפורסמה ב"על המשמר" ב־31.12, על דחיית הרוב בוועד הפועל של ההסתדרות את שתי ההצעות של חה"כ יוסי ורן בהתקוממות בשטחים, ועל אימוץ הרוב של החלטת הוועדה המרכזת בנושא, נכתב גם שבעת הדיון בוועדה המרכזת התנגדו מספר חברי מפ"ם בוועדה לנוסח ההחלטה שהוצעה שם. יש להניח שחברי מפ"ם אלה עשו זאת משום שראו בנוסח שהוצע בוועדה המרכזת נוסח סתמי, בלתי ברור, ולדעתי, אף מתחמק.

אם כך הדבר, הרי חברי מפ"ם אלה, ולא חברי מפ"ם שהתנגדו בהצעה, הם אשר ביטאו את הרגש, לדעתי, את עמדתה הנכונה והאמיתית של מפ"ם בנושא ההתרחשויות האחרונות והטראגיות בשטחים הכבושים. חבל רק שהדבר לא בא לביטוי מוסבר בישיבת הוועד הפועל.

נחום מנחן, באר־שבע

תסמונת הזהות המוכחשת

"ההתחפשות" של יוצר ליוצר אחר, ההסתרה ההופעה תחת שם שונה — מגלה טפח מן המבוכה והטראגיות הסמויה, הכרוכות בהתבוללות היהודית ומלוות כצל את יצירתם של רבים מטובי הסופרים "ממוצא יהודי" גם בדורנו

מאת דניאל בן־נחום

הופעתו של המשורר שמעון צמרת באיצטלה של משוררת ערבית, פאטמה נאסרי, "שלא היתה ולא נבראה", מעוררת תהיות ותרעומות גם מצד אנשים המזוהים בדרך־כלל עם תוכנו של השיר. אין ספק, שיש בזה טעם לפגם. כדי להזדהות עם דמות מסוימת, אין משורר צריך להסתיר את זהותו העצמית, המזדקרת מכל שורה ביצירתו. כך נהג ביירון ב"אלגיות העבריות" והיטיב לעשות זאת ברכט בשיריו ל"אם פרולטארית".

כדי להצדיק את "התחפושת" הזו, מביאה עורכת "הדף לספרות" יעל לוטן במאמרה "תסמונת של תומאס צ'אטרטון", דוגמאות של כמה זיופים ספרותיים מפורסמים, שעוררו בשעתם התרגשות רבה, כגון "האפוס הגלי העתיק" שיוחס למשורר הקדום אוסיאן על־ידי מחברו האמיתי, הפאטריוט הסקוטי מקפרסון. דוגמה שניה היא יצירתו של תומאס צ'אטרטון, בן אותה תקופה, שמצא לנכון לתלותה בנזיר ימי־בינייני בשם תומאס ראולי. אך גם "שירי הסלאבים המערביים", שנתפרסמו על־ידי פושקין (1835) לא היו, למעשה, אלא תרגומים מן המשורר הצרפתי מרימה, שקשריו למקור היוגוסלבי — לפי עדות עצמו — היו מפוקפקים ביותר. השירים נועדו לחזק את האהדה לעמים הסלאבים שהתלו במלחמתם נגד השיעבוד התורכי.

הנטייה "להיתלות באילן גדול" כדי לתת מהלכים ולהקנות השפעה ליצירה חדשה היתה נפוצה מאוד בספרות העברית מתקופת המקרא ואילך, כמו גם בספרויות ה"קלאסיות" האחרות. רק בימינו הוכח סופית כי ספר היסוד של הקבלה, "הזוהר", נכתב על־ידי מקובל ספרדי מן המאה ה־13, משה די־ליאון, שייחסו לרבי שמעון בר־יוחאי. ההזדהות עם הקדמונים, עד כדי כתיבה בשמם ומכוחם, כביכול, באה לא לשם טשטוש זהותם העצמית של המחברים, אלא למען הגברת כוחן של תנועות דתיות או לאומיות חדשות, היונקות את חיותן מהשראתם ומדוגמתם — האמיתית או המדומה — של ה"ראשונים".

שונים לגמרי הם המניעים של סופר בן זמננו כרומן גארי, שיעל לוטן מביאה את "המקרה הידוע" שלו כטיפוסי. כאן ההופעה במסיכה זרה היא תוצאת השאיפה — המודעת או הבלתי־מודעת — לטשטוש הזהות העצמית עד להכחשתה והמרתה. אכן, זו תסמונת יהודית טיפוסית. יעל לוטן, הבקיאה ביצירתו של רומן גארי, מגדירה אותו כטיפוס אריסטוקראטי, קצין צרפתי, דיפלומאט ואיש העולם הגדול". כנראה אין היא יודעת כלל, כי אותו "אריסטוקראט צרפתי" היה בן אשה יהודיה מווילנה, שנולד מחוץ־לנישואים — ככל הידוע לשחקן רוסי מפורסם. אמו, המתוארת בכמה מספריו ("הבטחה עם שחר" ועוד) בחיבה רבה, אך גם ברגשות אמביוואלנטיים, מופיעה כ"אידישע מאמע", שאינה חוסכת שום מאמצים כדי להעלות את בנה לשיאי ההצלחה. אך בהגיעו אליהם מתגלות גם מגבלותיו, וכדברי יעל לוטן "מבקרי הספרות כבר חרצו את דינו כסופר מודרן ומיושן, שמיצה את עצמו". ואולי היה מצבו זה פרי מאמציו הבלתי־נלאים להיות לא מה שהוא באמת אלא "איש העולם הגדול", שלו נועד ברצון אמו השאפתנית? מקרה זה, הוא מזכיר גיבורי כמה מסיפוריהם של סופרים יהודים־אמריקנים כפורטנוי, מלמוד וסול בלו.

אמנם, בגלגולו החדש, כ"אמיל אז'אר", קוצר רומן גארי הצלחה שלא תיאמן. גיבורת ספרו "כל החיים לפניו" היא זונה יהודיה פאריסאית מודקנה מארץ מוצאו, בעלת תבונת־חיים, חוש הומור ו"לב זהב", העוררת לכל נצרך ובעיקר לילדיהן המסכנים של חברותיה למקצוע. בצוק החברה אחרי־כן המחבר על המבקרים הצרפתים, שלא עמדו על סודו ויכלו לייחס את ספרי "אז'אר" עלום־השם למספר אלג'יראי או יוגוסלאבי, הכל לפי ה"ברווזים" שהפריח. כל קורא נבון היה יכול לעמוד על ההומור היהודי הספציפי, עם נופך של פולקלור טיפוסי ליהדות מזרח־אירופה — המבצבצים מהם. אופייני הוא לגלוגו הסארקאסטי על "הפאטריוט" הערבי המתאכזר לאחר שנודע לו, כי בנו אינו אלא — ילד יהודי"... אך מה גלין על המבקרים הצרפתים ה"מטומטמים", כאשר גם מבקרת ישראלית מוצאת בספרים אלה רק "חוויות והתבטאויות שלא יכלו לבוא אלא משוליה המפוקפקים ביותר של החברה הפאריסאית".

כנראה, גם בגלגולו החדש, שבו זכה להצלחה מזהירה, לא הצליח גארי־אז'אר להתגבר על פיצול האישיות תוך התוודעות לזהותו האמיתית. וסופו הטראגי מעיד על כך. אכן צודקת יעל לוטן במסקנה: "פרשה זו היתה חייבת להדריך מאוד את מנוחתם של מבקרי הספרות וחוקריה", אשר "העדיפו להתעלם ממנה". הלצה יהודית מספרת על נוסע שנבדק בגבול, כשבידו תעודה מזויפת, וכשנשאל לשמו, השיב במבוכה: "בכל אופן — לא רבינוביץ".

תסמונת רמן גארי — הכחשת הזהות העצמית — מגלה טפח מן המבוכה והטראגיות הסמויה, הכרוכות בהתבוללות היהודית, ומלוות כצל את יצירתם של רבים מטובי הסופרים "ממוצא יהודי", גם בדורנו.

יעל לוטן משיבה:

תיארתי את רומן גארי כ"טיפוס אריסטוקראטי" — לא כ"אריסטוקראט צרפתי". הוא היה קצין צרפתי, בוגר מכללת סן־סיר המהוללה, בעל עיטור לגיון הכבוד, ותתן פרס גונקור לספרות, דיפלומט ואיש החברה והגבוהה. היות אימו יהודיה מזרח־אירופית (והרי הוא עצמו תיאר אותה כחן רב בספרו "הבטחה עם שחר") אינו משנה את העובדות הנ"ל. הפסיכואנליזה הלאומית שדניאל בן־נחום מבצע באישיותו ויצירתו של רומן גארי אינה בהכרח תקפה, ובוודאי שאינה מעלה ואינה מורידה בכל הנוגע לפרשת "אמיל אז'אר", כפי שתיארתי אותה במאמרי.

שלב נוסף במלחמת השליטה ב"דובק"

מסק הזמן במאבק השליטה בחברת "דובק", שהושג ביום ראשון השבוע, עשוי להסתיים לפני ה־6 במארס, המועד בו אמורה להתכנס אסיפת בעלי המניות בחברה. נציגי עזבונות שנור ופוליקנסקי ממשיכים לנהל מגעים עם דוד מושביץ ודוד יגלום, כדי להבטיח שיצליחו להדיח את משפחת גהל מניהול החברה. השתוללות עובדי "דובק" ביום ראשון נועדה לשלוח רמז עבה נוסף לנציגי האופוזיציה בדירקטוריון, כי העובדים ממשיכים לעמוד לצידה של משפחת גהל ויגיבו בתקיפות אם השליטה תועבר לגורמים אחרים.

מלחמת השליטה ב"דובק" פרצה התוצה לפני למעלה משנה, לאחר מעצרו של מנכ"ל החברה, זרח גהל, בחשד כי ניפח את חשבונות הטבק שרכשה החברה והעביר הפרשים בהיקף של מיליוני דולרים לחו"ל. באותה תקופה עמד בראש מועצת המנהלים מרטין גהל, אביו של זרח, ובני המשפחה נהנו מתמיכת החברה השווייצית "סרווין", שהחזיקה כ־14 אחוז מזכויות ההצבעה. בידי משפחת שנור מארה"ב היו כ־8 אחוזים, בידי משפחת חכמי 3.5 אחוזים ו־23 אחוז הוחזקו בידי מנהלי העזבונות של משפחת פוליקנסקי.

המשקיעים החדשים יכריעו

כשנעצר גהל, פנו מנהלי העזבונות למשפחת שנור בארה"ב ושיכנעו אותם להסיר את תמיכתם במשפחת גהל, על רקע החשדות הכבדים להונאות בחברה. כתוצאה מכך שונו יחסי הכוחות בחברה — קבוצת שנור הצטרפה לבעלי מניות המיעוט ובין שתי הקבוצות הכמעט שוות בכוחן עמדה חברת "לאומי־פיא". בעקבות שינוי יחסי הכוחות הוקמה מועצת מנהלים חדשה, שבראשה הוצב השר לשעבר יצחק ברמן. ברמן אמור היה לסייע ביצירת פשרה בין הקבוצות היריבות, אבל התקשה מאוד במלאכתו והודיע כי יפרוש מתפקידו כיו"ר בעוד כחודשיים, ביום כינוסה של אסיפת בעלי המניות.

לפני מספר חודשים ביקשה קבוצת האופוזיציה לכנס אסיפה של בעלי המניות ולכבוש את "דובק" בעזרת "לאומי־פיא" שהחזיקה כ־16 אחוז מזכויות ההצבעה. אבל ב"לאומי־פיא" ביקשו לצאת מהמשחק, כדי לא לשמש לשון מאזניים, ולפני כחודש מכרה החברה 14 אחוז מהזכויות שהיו ברשותה — 12 אחוז נמכרו לקבוצת מושביץ־יגלום ו־2 לאיש העסקים גיורא אקרשטיין. למשקיעים החדשים מובטחים שלושה מקומות בדירקטוריון של "דובק" ובידיהם נמצאת כיום ההכרעה בדבר עתידה של החברה. הם יכולים לתמוך בנציגי שנור ופוליקנסקי כדי להשיג רוב נגד משפחת גהל, או לרכוש את מניותיהם של נציגי העזבונות ולהשתלט על החברה.

האנשים המרכזיים בקבוצת המשקיעים שרכשה את מניות "לאומי־פיא" הם משה מושביץ, שהיה יו"ר "עלית" ונשיא התאחדות התעשיינים, ובנו דוד, המכהן כיו"ר "עלית" כיום. לשניים שותף בהשקעה, המיליונר דוד יגלום, שרוב עסקיו מרוכזים בבריטניה. כמו כן הקים יגלום לפני מספר שבועות חברת השקעות בשם "אוסיף" ורכישת מניות "דובק" היתה אחת הפעולות הראשונות שביצעה החברה. את "אוסיף" מנהל דאק אלער, העשוי לשמש נציגו של יגלום בדירקטוריון "דובק".

עם גהל באש ובמים

עם התפתחות מאבק השליטה נחצה הבהיר ועד העובדים שיילך עם משפחת גהל באש ובמים. האהדה הזאת מצאה את ביטויה גם השבוע, בהתקהלות העובדים שפרצו לאסיפת בעלי המניות. זרח גהל לא היה שם, אבל בואו של אחיו, חיים, די היה בו כדי לשלהב את הרוחות. העובדים טוענים, שעמה לרכוש את המניות שהוחזקו בידי "לאומי־פיא". יו"ר הוועד דוד שאשא מציג מסמך, לפיו הסכים בנק לאומי (סניף אחוזת בית ברק) להעמיד לעובדים מסגרת כוללת של כ־4 מיליון ש"ח כהלוואות אישיות לשם רכישת חלק מהמניות. הסכמה זו עמדה בתוקף עד סוף דצמבר. בפועל, הוזמנו נציגי העובדים לראשי "לאומי־פיא" לשיחה, אך לאחר מספר ימים נמסר כי נחתמה העיסקה למכירת המניות למושביץ ויגלום. העובדים הגיבו בזעם והכריזו מלחמה על הרוכשים החדשים. "גם עם "לאומי־פיא" לא סגרנו עוד את החשבון", אמר שאשא.

עם הרכישה הודיעו מושביץ ויגלום כי תמיכתם אינה נתונה מראש לאף אחת מהקבוצות היריבות בדירקטוריון. אבל היה ברור שאין להם כוונה לסייע למשפחת גהל להשתלט על החברה. השאלה שנותרה היא, אם יסייעו לנציגי האופוזיציה או ש"יעשו לעצמם" וירכשו את חלקה של האופוזיציה בדרך להשתלטות על "דובק". המגעים על כך עשויים להסתיים עוד לפני מועד כינוסה של האסיפה, ב־6 במארס, והיא שוב תהפוך לאחת ההצגות הטובות בעיר.

אורי נחשון

נדנדת מחירי הסיגריות

ביום חמישי שעבר הפסיקו עובדי "דובק" את ייצור הסיגריות ואתמול כבר הורגש מחסור בשוק. העובדים אומרים, כי לא יחדשו את הייצור עד שמשרד התעשייה והמסחר לא ייענה לדרישות החברה להעלות את מחיר הסיגריות. טענתם היא, כי אי־העלאת המחיר מונעת מהם לקבל תוספות שכר, כיוון שהנהלת החברה מתרצת את אי־היענותה לדרישות אלה במצבה של החברה.

ב־86 רשמה החברה רווח נקי של 2.2 מיליון דולר ובמחצית הראשונה של 87 עברה להפסד — 200 אלף דולר בסוף יוני 87. בחברה אומרים, כי ההפסדים גדלו במחצית השנייה של השנה. נראה כי צעדי העובדים הם חלק ממאבקם הכולל נגד קבוצת האופוזיציה במועצת המנהלים, המבקשת להדיח את משפחת גהל מניהול "דובק".

במקביל למלחמת השליטה בחברה החל ב־1986 ויכוח על הצורך להוריד או להעלות את מחירי הסיגריות. במשרד התעשייה והמסחר פקחו עיניים בעקבות חקירת המכס, וביקשו לבדוק אם מחירי הסיגריות אינם גבוהים מדי. הבדיקה נמסרה למשרד רואי החשבון "גולדברג ושות'" וזה קבע על־פי נתוני החברה ל־85, כי יש להוריד את המחיר הבסיסי של הסיגריות ב־30 אחוז (בדו"ח נכתב 29.98 אחוז) — על מנת לאפשר לחברה שיעור תשואה של 9 אחוזים על ההון המפעיל שלה בשנה. שיעור זה הוא מקסימלי, על־פי נהלים שנקבעו בשיטת להב (שיטה לבדיקת מחירי מוצרים המיוצרים על־ידי מונופולים במשק). כלכלני התמ"ס חפכו בנושא והמכו, עד שהחליטו — יש להוריד את מחיר הסיגריות ב־13 אחוז. המלצתם עקרה את מנכ"ל המשרד והגיעה לשר אריאל שרון.

ראשי "דובק", בסיועם הצמוד של ראשי ועד העובדים, החלו להפעיל לחץ כבד ביותר על שרון. שרון הוזמן לביקור ב"דובק", ואחר־כך עלו אנשי המפעל ללשכתו, ומכבש הלחצים עבד. שרון החליט להקפיא את הצו להורדת המחירים והודיע כי תיערך בדיקה נוספת, של גורם חיצוני בלתי תלוי.

בדיקת המחירים נמסרה לרואה החשבון סער רסולי, וב־10 בדצמבר 87 הוא שלח את תוצאות הבדיקה. "תוצאות הבדיקה מצביעות על הצורך בהפחתת המחיר הבסיסי של הסיגריות, בשיעור של 3 אחוזים", כתב רסולי למנכ"ל התמ"ס, יורם בליזובסקי. הוא ציין, כי תוצאות בדיקתו מבוססות בעיקר על שיטת להב, הגורמת עיוותים ו"מספר עניינים השנויים במחלוקת ביישום השיטה גדל והולך משנה לשנה, עד כי רווחותיה של "דובק" עלולה להישחק בעתיד ללא הצדקה".

בליזובסקי ביקש השלמות נוספות לבדיקה, ובקרוב צפויה החלטה בנושא זה. הנהלת "דובק" דורשת מהתמ"ס אישור לייקר את הסיגריות ב־17 אחוז ומכבש הלחצים על לשכתו של שרון ממשיך לפעול.

א.נ.

מבזקים כלכליים

השום החריף

■ בעקבות פירסומים באחרונה מודיע איגוד משווקי הפירות והירקות, כי השום המיובא מחו"ל נמכר בשווקים הסיטונאיים במחיר שבין 8־9 שקל לק"ג בלבד, לכן רמת המחירים הקיימים בשווקים הקמעונאים, לרבות רשתות השיווק הגדולות, המגיעה ל־20־22 שקל לק"ג היא מופרזת ללא שום הצדקה. הכמות הכוללת שאושרה ליבוא ע"י משרד התעשייה והמסחר היא 500 טון, ויתכן כי היה צורך להחליט על יבוא של לפחות 700 טון כדי להוריד מתח המחירים.

בחירות ב"עבודה"

■ 3 מיליון דולר יושקעו לפי המשוער על־ידי מועמדי מפלגת העבודה לכנסת הבאה במסע הבחירות הפנים מפלגתי לקראת הרכבת רשימת מועמדי המפלגה לכנסת — מעריך המכון הישראלי לטיפוח מנהיגות חברתית וכלכלית. בראש ועד המנהלים הציבורי של המכון עומד רב תבורי, יו"ר מרכז השלטון המקומי. המכון שבע, כי הקושי העיקרי במפלגת העבודה בבחירות הקרובות יהיה באיתור ובזיהוי 1400 איש, שהם המוסד שיבחר את רשימת מועמדי המפלגה (הרשימה המרכזית) ויקבע את מיקומם של כל המועמדים.

"דגון" מתרחבת

■ ממגורות דגון ומשרד התחבורה החלו במגעים להארכת חוזה דגון לפריקת גרעיני תבואה בתפזורת בנמל חיפה עד שנת 2016, אף שמועד פקיעת החוזה הנוכחי יהיה רק בשנת 2003 — הודיע ד"ר הכט ראובן, יו"ר מועצת המנהלים, באסיפה הכללית של חברת דגון. במהלך האסיפה נאמר, שכ־0.5 מיליון טון גרעיני תבואה, המהווים כ־40 אחוז מחיבוא היבש שעבר דרך נמל חיפה, יפורקו במשך שנת 1987 על־ידי דגון בחיפה. גם החברה הבת, ממגורות אשדוד, קלטה באשדוד למעלה מ־0.5 מיליון טון. הכמות הכוללת של קבוצת דגון הגיעה ליותר מ־2 מיליון טון, שהם למעלה מ־26 אחוז מסך היבוא ארצה, לא כולל נוזלים ופחם בנמל חדרה. באסיפה נמסר עוד, כי העמקת רציף דגון בנמל חיפה, בה הוחל השנה, תסתיים באמצע שנת 1988 וכי ביצועה של ההעמקה נדחה, משום שחלפו מספר השנים עד שמשרד התעשייה והמסחר הסכים לאשר את ביצועה לרשות הנמלים. לדברי ד"ר הכט, דחייה זו גרמה למדינה עלויות בלתי נחוצות נוספות. ממגורות דגון מצויות כיום בתהליך מודרניזציה בו הוחל לפני 8 שנים. (י. א.)

העורך הכלכלי: צבי טימור

ראה את הנולד

(סוף מעמוד 7)

חשוב להסכים על המהלכים לגבי תחילת המו"מ, וכן עצם ההסכמה לפשרה טריטוריאלית.

צור, הרואה בתוכנית־אלון יעד שאליו יש לחתור, מצטט את יגאל אלון אשר ראה לדבריו את הנולד, כבר בראשית שנות השבעים, כאשר אמר: "המשך השליטה שלנו יוצר מצב, המוליד מעצם טבעו פתרונות חזקים גם לתופעות משחיתות והרות־סכנות, וגם לאשליית־הנפל, כאילו ניתן יהיה לעכל את הגדה והרצועה תוך השארת תושביהם נטולי זכויות."

חלק מהמצע

צור מדגיש, כי מפלגת העבודה אימצה את רוב תוכנית־אלון, והפכה אותה לחלק מהמצע, יותר מאשר בחייו.

— האם תוכנית אלון היא תוכנית מינימום, או תוכנית מקסימום — דאם ראוי להגיע עם שולחן המשא ומתן?

לדברי צור, אם ייפתח משא ומתן, הוא רואה בתוכנית יעד עיקרי. אך הוא חוזר על התזה שלו, כי במציאות הפוליטית באזור ובתוך ישראל, הסיכוי הריאלי הוא להגיע קודם כל להסדרי־ביניים, שאין בו גבולות סופיים, אך כשהפנים לתוכנית־אלון, הוא מוסיף.

להערכתו, לא תהיה הכרעה חד־פעמית, ובכלל, יהיה זה חסרון לחתור במהלך אחד להחלטות על גבולות קבע, הן בגלל הסיכונים שטמונים בצעד כזה, והן בגלל המציאות הפוליטית בישראל, שבה העם חצוי בשאלות אלה. יחד עם זאת הוא סבור, כי עצם פתיחת משא ומתן תביא לשינוי עמדות בציבור הישראלי. הסטאטוס קוו, והקיפאון המדיני מחזקים את תומכי הליכוד.

האם תוכנית־אלון עומדת במבחן הזמן שחלף, מאז עוצבה, ובעיקר בשינויים שחלו הן בתוך ישראל והן בשטחים עצמם?

צור סבור שכן, ושהיא עדיין תקפה כיום. "הטופוגרפיה של ארץ ישראל לא השתנתה, ולא הצורך הביטחוני שהירדן יהיה הגבול של ישראל, ושצבא זר לא יחצה אותו. לב התוכנית הוא בקעת הירדן, ואיני מתעלם מגוש־עציון וירושלים כאיזור ביטחון. מה גם, שלא השתנתה בבקעה הרכב האוכלוסיה, שהיה תמיד דליל ביותר. התוכנית גם תקפה ועומדת במבחן הזמן בעקרונותיה, שאותם כבר ציינתי", הוא אומר.

תקציב בלי רגליים

מאת שלמה פרנקל

ובכן, תמה המערכה הראשונה בהצגת התקציב. הממשלה אישרה. בכל שנה אני מהרהר מחדש על העניין הזה. כמה עשרות אנשים, מכובדים לכל הדעות, שרים, סגני שרים, מנכ"לים, כולם בחליפות ועניבות, עם מכוניות שרד ונהגים, לשכות ומזכירות — מעסיקים את עצמם במשך כמה שבועות בקרבות המתנהלים סביב טורים ארוכים של מספרים. וכולם יודעים שאין למספרים האלה ידיים, וספק גדול אם יש להם רגליים.

נתחיל ברגליים. הצעת התקציב מבוססת על נתוני השנה שעברה, אך נתוני השנה שעברה מבוססים כמעט כולם על חישוב עליית המדד. והמדד — למרבה הצער יש לשוב ולהזכיר זאת — מבוסס בינתיים על סקר הוצאות המשפחה משנת 1979/80, לפני אלפי אחוזי אינפלציה ושינויים בהרכב הוצאות המשפחה הממוצעת. אז מה אם נאמר שהשכר עלה ב־8 אחוזים והתוצר עלה ב־4 אחוזים. אבל כל זה הוא בניכוי המדד. כאילו אם עלו המחירים ב־23%, נניח, ולא ב־16%, כי אז לא היתה עלייה בשכר, והיתה [illegible] בתוצר.

ואם התחלנו ברגליים, נמשיך בפלג הגוף התחתון. בעצם הימים האלה, שבהם מאשרת הממשלה תקציב אמיץ ומקצץ להפליא, היא באה אל הכנסת ומבקשת תקציב נוסף. כמה חודשים טובים לפני שתמה תקופת התקציב שאישרה אותה ממשלה אשתקד, ולמרבה הפלא מתברר, כי התקציב הנוסף גדול פי שניים ויותר מן הקיצוץ שעליו החליטו בעלי החליפות והעניבות לפני שנה. התקציב קוצץ אז ב־486 מיליון שקלים, עכשיו נחוצים לאוצר 1.25 מיליארד שקלים כדי לגמור את השנה, וזה יותר מפי שניים מהקיצוץ, גם כשמביאים בחשבון אינפלציה של 23%.

[illegible]

משיח לא בא

"זהו. יש תקציב", בישר אתמול הקריין ברדיו. האומנם?

אין ספק. חמש הישיבות החריגות באורכן של הממשלה הזאת, שהוקדשו לתקציב המדינה לשנת 1988, ושבסופן באה שלשום ההצבעה, תחמו אומנם פרק בלידתו של התקציב החדש, אך להכריז "יש תקציב" — עדיין מוקדם. מוקדם מאוד.

"עכשיו אנחנו הולכים לעבור בימים ובלילות", התבטא אתמול ראש אגף התקציבים באוצר, דוד בועז. הוא ידע מה שהוא אומר. רק עכשיו, אחרי שגובשה "הצעת המסגרת", מתחיל הדיון הממשי בפרטים הקטנים. קטנים, אמרנו? אולי קטנים, אבל שיכריעו את גורל אלפי הפרוייקטים, הפעולות וההשקעות בפיתוח ובתשתית של הממשלה בשנה הבאה. עכשיו בוודאי עוד אין תקציב. יהיה כזה קרוב לוודאי רק ב־31 במארס, סמוך מאוד לחצות, כאשר יסתיים מן הסתם דיון מארתוני מתיש בבית המחוקקים שלנו.

יש בשורה?

יצחק מודעי אומר על התקציב הזה: "אין בו בשורה". שר האוצר משה נסים אומר. "יש בו ועוד איך". מי צודק?

בשורות לא מעטות אולי היו בו בתקציב, כאשר "התבשל" בבניין האוצר שבקרית הממשלה בירושלים. אולם, מן הרגע שהדיונים בעניינו התגלגלו אל הבניינים האחרים, אלה של משרדי הבריאות, העבודה והרווחה, החינוך והתרבות, החקלאות, התעשייה והמסחר וגם ללשכתו של ממלא־מקום ראש הממשלה — נדמה שהבשורות התמעטו והלכו. המשיח לא יבוא עם התקציב הזה.

ננסה רגע לשחזר את ההיסטוריה הקצרה של תקציב 1988: מה היה בו בראשונה ומה עלה באחריתו, עם אישורו שלשום לפנות ערב באולם הישיבות של ממשלת ישראל:

● אגרות בריאות: תשלום עבור ביקור אצל רופא (4 שקלים) ותשלום ליום אישפוז (10 שקלים) — היו ואינם עוד.

● רווחה: המשך ביטול תשלום קיצבת הילד הראשון — התבטל. היינו, יש קיצבה.

● חינוך: שכר לימוד מדורג לא יופעל בבתי הספר התיכוניים. למעשה, רק מי שהיה נאיבי יכול היה להאמין שבשנת בחירות יהיה מי שיאשר נטל כזה על הציבור.

● שיכון: קיצוץ 15 מיליון שקלים הפך לקיצוץ של 10 מיליון בלבד.

● תעשייה ומסחר: חוסר נכונות התחלתי לתת משהו לתעשיינים־יצואנים נהפך לקרן הלוואות, סיוע מיידי, עידוד השקעות והותרת הקיצוץ בתקציב משרד התמ"ס על סכום לא משמעותי של 3־4 מיליון שקלים.

היה קיצוץ כולל של 755 מיליון שקלים. "טעה השר נסים כאשר החליט שזהו מספר מקודש", אמר יצחק מודעי. ואכן, המספר איננו מקודש, כי עובדה שהקיצוץ הסופי יהיה "רק" כ־742 מיליון שקלים. אבל, ההישג בהחלט כולו של שר האוצר: הוא "איבד" בדרך רק 13 מיליוני שקלים.

האמת היא שבשורות של ממש קשה למצוא בתקציב הזה. אבל הוא גם איננו גרוע כפי שמתארו השר מודעי. ההיפך הוא אולי נכון: הוא נוח לכל. מסגרתו נשמרה. הקיצוץ איננו קטן יותר, הציבור ייהנה מאי־קיום הגזירות המתוכננות בתחומי הבריאות והחינוך ואף יזכה בשתי מתנות: ביטול מס היסף (לעשירון העליון) וחידוש תשלום קיצבת הילד הראשון (לעשירונים התחתונים).

בקיצור, כולם יכולים להיות מרוצים.

יש בעיות?

יש בעיות? ועוד איך.

קשה, למשל, לתאר מהיכן יקחו את 32.5 מיליון השקלים החסרים בקיצוצי משרד הבריאות, לאחר ביטול רעיונות האגרות למיניהן.

קשה גם לתאר מצב בו יסכימו לפתע שני ה"משה" שבממשלה, שר האוצר נסים ושר הרווחה קצב, יחד עם מזכיר ההסתדרות ישראל קיסר, מהיכן ליטול את 50 מיליון השקלים שיחסרו עם הנהגת תשלום קיצבת הילד הראשון. לפי המוסכם בממשלה, על שלישיה זו למצוא את הפיתרון לסכום החסר. יש למישהו איזה רעיון טוב לשלישיה הזאת?

והבעיות עוד רבות ומסובכות. מה שברור הוא, שהן תתעוררנה כבר בדיונים בכנסת, החל ב־1 בפברואר ועד לליל הסדר, הנופל השנה בדיוק ב־1 באפריל...

לדבר אפשר הרבה. להחליט אפשר בלא כל קושי. השאלה היא, כמובן, אם ייושמו רוב ההחלטות שקיבלה הממשלה במסגרת אישור מסגרת תקציב שנת (ולא לשכוח — הבחירות) 1988.

האם באמת יאוחדו גביית מס הכנסה והביטוח הלאומי? האם יקצץ משרד התקשורת ב־10 מיליון שקלים את פעילותו ומה עם ההבטחות לחסל את התור לטלפונים? האם אכן יימכרו דירות רשות הפיתוח ויכניסו למינהל מקרקעי ישראל 20 מיליון שקל כבר בשנה הקרובה?

סדרת "בועות" לא היתה מתביישת בתעלומות הללו.

וזהו בעצם מבחנו האמיתי של תקציב 1988.

גל אגם

ההוצאה לפי סיווג כלכלי בשנים 1988 — 1987 (באלפי ש"ח)

	תקציב מקורי 1987	שינויים במעבר מ־87 לבסיס 88	בסיס תקציב 1988 לפני הפחתות
הוצאה נטו	37,111,991	8,464,545	45,576,536
הוצאה מותנית	2,273,873	-44,128	2,229,745
סה"כ תקציב ברוטו	39,385,864	8,420,417	47,806,281
סה"כ הוצאות ומתן אשראי	30,777,864	594,417	31,372,281
צריכה אזרחית	3,781,123	480,302	4,261,425
שכר בארץ	2,295,319	424,788	2,720,107
קניות בארץ	1,275,818	46,309	1,322,127
שכר וקניות בחו"ל	209,986	9,205	219,191
צריכה בטחונית	9,017,495	-758,771	8,258,724
שכר	1,569,200	85,186	1,654,386
תשלומי העברה	293,400	47,831	341,231
קניות	2,954,400	-42,422	2,911,978
בינוי	231,200	-7,095	224,105
קניות בחו"ל	3,880,900	-886,000	2,994,900
הוצאות חרום והמנהל האזרחי	88,395	43,729	132,124
תשלומי העברה ותמיכות	7,593,631	783,252	8,376,883
לרשויות מקומיות	903,453	28,600	932,053
לפרטים ולמוסדות	4,811,008	181,296	4,992,304
תמיכות במחירי מצרכי יסוד	614,000	303,000	917,000
תמיכות אחרות	1,265,170	270,356	1,535,526
השקעות ומתן אשראי	2,266,695	384,692	2,651,387
השקעה ישירה	555,985	3,898	559,883
(מזה שיכון)	188,307	7,100	195,407
מתן אשראי	987,236	294,675	1,281,911
(מזה שיכון)	749,703	11,800	761,503
(מזה אשראי סיוע)			
מענקים	723,474	86,119	809,593
תשלומי ריבית	7,215,830	34,942	7,250,772
תשלומי ריבית בארץ	4,080,000	210,000	4,290,000
סבסוד אשראי	708,830	-93,058	615,772
תשלומי ריבית בחו"ל	2,427,000	-82,000	2,345,000
הוצאות שונות	903,090	-330,000	573,090
מרעון קרן לביטוח לאומי	900,000	-330,000	570,000
שונות	3,090		3,090
רזרבות	1,810,009	-800	1,809,209
פרעון חובות (קרן)	8,608,000	7,826,000	16,434,000
פרעון בארץ לציבור	4,848,000	3,092,000	7,940,000
פרעון קרן מניות בנקאיות	2,000,000	4,400,000	6,400,000
פרעון בחו"ל	1,760,000	334,000	2,094,000

אין תקציב לחיפושי נפט

בתקציב 1988 יש סכום של 25 מיליון ש"ח לחיפושי נפט, וזאת הפעם האחרונה שהממשלה תעמיד כספים למטרה זאת — הודיע אתמול שר האנרגיה והתשתית משה שחל במקום חנוכת באר הנפט "כוכב 30". מהיום מתבטלות כל החברות הממשלתיות שעיסקן בחיפושי נפט ומתחילות לפעול שתי יחידות שירכזו את כל הפעילויות הקשורות בנפט: יחידת חיפושי נפט, שתכלול את החברות חיפושי נפט והשקעות, (חנ"ה), לפידות חברת מחפשי נפט בישראל, מיצדה, החברה המאוחדת לקידוחי נפט, והמכון לחקרי נפט וגיאופיסיקה, תמוזגנה לחברה אחת (חברת התשתית). חברה זו תתוקצב בחלקה מתקציבי משרד האנרגיה והתשתית.

במהלך הביצוע ועד למיזוג המלא של החברות יהיו לחברות דירקטוריון משותף, מנהל כללי אחד ומנגנון מנהלי אחד. חברת הנפט הלאומית וחנ"ל תעסוק אך ורק בגיוס משקיעים לחיפושי נפט בחו"ל ובארץ.

לדברי השר שחל, יש התעניינות בקרב חברות הנפט הבינלאומיות בארה"ב בהשתתפות בחיפושים. עוד מסר, שקבוצת האמיר קיבלה אישור להתחיל בחיפושי נפט מצפון לשדות חלף ובכנבלת החוף. חלקה של הממשלה מתבטא בהגשת שירותים וביצוע עבודות. בראש קבוצת החברות שיחפשו נפט יעמוד יואל פישר ובראש קבוצת השירות לעבודות חיפושי הנפט יעמוד אלוף (מיל.) עמנואל סקל.

השר הדגיש, כי על שתי החברות יהיה לשאת עצמן כמתכונת עסקית. הן לא ייהנו משום סיוע ממשלתי. חברה שלא תעמוד בקריטריונים אלה — תיסגר. לדבריו, באה עכשיו עדנה לחיפושי נפט: יש כי שכובן להשקיע ויש לנצל את ההזדמנות ולהתחיל לפעול. הוא הזכיר, כי לקידוחי ים המלח הצטרפו שותפים שיכסו 20 אחוז מכל ההוצאות.

2 מיליון חביות מצפות להפקה בחלץ

2 מיליון חביות נפט גולמי נותרו במעמקי האדמה וכהבות להפקה. ההכנסה הנאמדת — 30 מיליון דולר. עלות הפקת חבית נפט גולמי היא כ־6 דולרים — מסר אתמול ד"ר יעקב גלבוע, הגיאולוג הראשי של חברות נפטא ולפידות. לדבריו, כדי לשאוב את הנפט הגולמי יש צורך בארבעה קידוחים נוספים, שאת הראשון שבהם יתחילו לבצע בימים הקרובים. עלות קידוח — כ־750 אלף דולר. עומק הקידוחים — בסביבות 1,750 מטר. ביצוע עבודת הקידוח בבאר "כוכב 30" נמשכה שלושה חודשים.

ד"ר גלבוע מסר, כי מאז תחילת העבודה בשדות חלץ, בשנת 1956, הפיקו 16 מיליון חביות. שטחי חלץ נחלקים לשלושה: "שדות חלץ". בהם בוצעו 38 קידוחים, מהם פעילים עכשיו רק 3 ומפיקים שם יותר מ־200 חביות ליום, ב"שדות ברור" בסביבות קיבוץ ברור חיל. בוצעו 11 קידוחים, אף אחד לא פעיל. ב"שדות כוכב" שתי בארות. "כוכב 29" ו"כוכב 30". "כוכב 29", הפעילה מחודש אפריל 1987, מפיקה 150 חביות ליום והפיקה עד עכשיו 32 אלף חבית. "כוכב 30", שהחלה לפעול לפני מספר ימים, מפיקה 100 חביות ליום. ד"ר גלבוע ציין, כי בשדות חלץ יש שיגרת הפקה, הנעה בין 100 ל־150 חביות ליום. שיגרת ההפקה נועדה לעצור חדירת מים לבארות הנפט: שאיבת־יתר מסכנת את שיווי המשקל בין נפט ומים. בשטח ישנן שתי חוות מיכלים, אליהן נשלח הנפט הגולמי ומהן משלחים אותו לבית הזיקוק באשדוד. במחירי הנפט הנוכחיים, 15 דולר לחבית, 360 ימי הפקה מחזירים את עלות הקידוח. באר "כוכב 29" ניתקרבת להחזרת ההשקעה והערכה היא כי ב"כוכב 29" ניתן להפיק עוד 250 אלף חביות.

מנכ"ל נפט"א ו"לפידות", אלישע רואי, מסר שחברת "נפטא", בעלת ההחזקות ב"שטח ערד", עומדת להשקיע בשנת 1988 כ־2.5 מיליון דולר בחיפושי נפט. מתנהלים מגעים עם חברות נפט כדי לגייס שותפים לקידוחים ב"שטח ערד" לדבריו, הוחלט להקצות לשותפים 30 אחוז בהחזקות.

יואל פישר, יו"ר מועצת המנהלים של חברת הנפט הלאומית (חנ"ל) וחברת נפט השקעות חנ"ה, מסר כי החברות הכינו תיק בסיסי על כל עבודות חיפושי הנפט בארץ שיוגש לשר האנרגיה בתחילת חודש מארס 1988. בידי שתי החברות 10 מיליון דולר שעומדים להשקיע בחיפושי נפט באיזור ים המלח. פישר הדגיש, כי איזור ים המלח הוא יעד מבוקש לחיפושי נפט. דיברו הרבה על ים המלח, אבל, עכשיו נגמר שלב הדיבורים ועוברים לשלב הקידוח בפועל, שיחל בימים הקרובים. הפרוספקטים לקידוח ולמימון כבר מוכנים. פישר הוסיף, כי שתי החברות משתתפות פעולה בפרוייקט הנגב של הארמנד האמר לדבריו, בינתיים אין תוצאות, אך התקוות רבות.

חיים מרגלית

הסכם בדיסקונט: 9.5% ל־87

לאחר מאבק ממושך, מלווה בעיצומים ודיונים בבית הדין לעבודה, נחתם אתמול הסכם שכר ל־1987 בבנק דיסקונט. בתום המו"מ הוסכם בין הצדדים כי עובדי הבנק יקבלו תוספת שכר של 9.5 אחוזים על טבלת השכר. כן עודכנו ההוצאות הנלוות שאינן צמודות לתוספות היוקר. תוספות אלה עודכנו לאחרונה לפני כשנה וחצי. כבה כמרכיבי השכר בבנק שלא נכללו בהפרשות לפנסיה הוכללו עתה בהפרשות.

בניגוד לבנקים אחרים שניהלו מו"מ על הסכם שכר לשנתיים: 87 ו־88, נחתם באשר בדיסקונט הסכם לשנה שעברה, ויש להניח כי לקראת אפריל יחלו העובדים ללחוץ על הנהלת הבנק לפתוח במו"מ חדש, ל־88.

א.נ.

הפיחות מול היין — כ־18%

בדצמבר 87, שוב נולם התיסוף של השקל ביחס לדולר, בשיעור ריאלי של 2.7 אחוזים לעומת פיחות ריאלי משמעותי של השקל כלפי רוב המטבעות האירופיים, מ־0.4 אחוזים כלפי המארק הגרמני ועד פיחות ריאלי של 5.9 אחוזים כלפי היין היפאני — כך עולה מבדיקת מומחי המכללה המינהלית.

סל המטבעות הכולל פוחת רק ב־0.5 אחוזים נומינלית, המשמעות היא תיסוף של 1.1 אחוזים ריאלית, בגלל היחס הגבוה של הדולר בהרכב הסל, לעומת היחס הנמוך של היין היפאני בסל.

המגמות האלה מודגשות יותר כשבוחנים את המגמה ב־11 החודשים האחרונים. כלפי שער הדולר חל תיסוף ריאלי של 10.5 אחוזים, לעומת פיחות ריאלי ממוצע של 12.4 אחוזים כלפי המטבעות האירופים והיין. מתוך קבוצה זו השיג היין את התשואה הגבוהה ביותר — 17.7 אחוזים.

א.נ.

מיפנה לטובת הדולר

מדד המניות הכללי עלה ב־0.23%. ללא בנקים שבהסדר עלה ב־0.10%. מניות ההסדר עלו ב־0.28% בממוצע. מגמת העליה התעוררה אתמול במניות ההסדר ונחלשה יותר במניות והתעשיות. הביקושים למניות ההסדר ולמניות התעשיות הסתכמו ב־5.6 מיליון ש"ח וב־3.2 מיליון ש"ח, בהתאמה. ההיצעים במניות ההסדר הסתכמו ב־558 אלף ש"ח בלבד ובמניות התעשיות התקרבו ל־4.3 מיליון ש"ח. בשוק המניות כולו עלו 185 שערים, לעומת 94 שירדו ו־161 שנשארו בלי שינוי.

בשוק איגרות החוב בלטו ביקושים לצמודות למדד המחירים לצרכן, בהסתמכות ישור הלוח והשקל. בקירבת המגמות מושקיע אתמול הציבור 3.5 מיליון ש"ח.

הביקושים המרשימים למניות ההסדר הוסברו אתמול בנטיית המגמה הנגדית שחל במאבק הבנקים המרכזיים של יפאן ומערב־אירופה לטובת הדולר. לאחר שהדולר נסקר ירד אתמול בבוקר ל־120.45 ין, התערבות הבנק המרכזי היפאני העלתה את שערו ל־121.65 תוך שעתיים ול־122.30 עוקלצ. המסחר בבורסה טוקיו, שהיתה סגורה ביום זה במקביל שעמד עד אתמול. החל בתנודה ספקולטיבית. תוך שעתיים איבדו המניות 2.5% מערכן הקודם. זה 8 שנים לא היה מצב דומה כזה ביום המסחר הראשון בשנה חדשה, אך עם שיפור שער הדולר חל גם שיפור בשערי המניות. הידיעות מטוקיו הביאו לירידות שערים גם בבורסות הונגקונג ואוסטרליה. אולם בשוק הזהב הסתמנה [illegible] במגמות במערב־אירופה, והחלו הבנקים המרכזיים של מערב־גרמניה ושוויץ להתערב לטובת הדולר, שערו עלה ל־1.5830 מ"ג, ל־128.20 פר"ש ול־5.3615 פר"צ. כך חל המיפנה. שוביב לפתיחת המסחר בבורסת לונדון במגמת עליה.

התערבות הבנקים המרכזיים לטובת הדולר הביאה גם להורדת מחיר הזהב ב־2.25 דולר לאונקיה בת 31.1 גרם. בהונג־קונג ירד אתמול מחיר הזהב ל־484.55 דולר לאונקיה.

במלווה קצר מועד נעו התשואות השנתיות בין 15.10% ל־18.10%, תוך מחזור של כ־2.8 מיליון ש"ח.

אלחנן דורוביץ

מסביב לגלובוס

מאת חנה איש־הורביץ

עונת היומנים

יומנים ממוחשבים הם להיטים של מתנות סוף השנה בארה"ב. ניתן להכניס לתוכם תאריכים, מספרי טלפון ותזכורות. כמה מהם מצלצלים כאשר מגיע הזמן לשיחת טלפון מסויימת. מחירו של יומן אלקטרוני מתוצרת קאסיו, בעל זיכרון גדול במיוחד, הוא 99 דולר. ב"סאקס פיפת' אבניו", חנות הנשים היוקרתית הניו־יורקית נמכרו בעונת החגים יומנים ממוחשבים מתוצרת "סייקו", במחיר 150 דולר.

עם זאת, מכירתם של יומנים מפוארים מהסוגים הישנים לא נפגעה, וב"סאקס" שרוחים על הצלחה גדולה של יומנים שמחירם 160 דולר.

תוסס ויקר

ליינות התוססים מתוצרת קליפורניה חסר "עומק האופי" שיש לשמפניה הצרפתית, טוען עיתון החדשות והמידע של שמפניה, היוצא לאור בארה"ב. אמריקנים אניני טעם עדיין יכולים להרשות לעצמם לקנות את המקור, סבור העיתון.

על אף ההתייקרות במונחים דולריים של השמפניה הצרפתית, המכירות של "דום פריניון" וסוגים נוספים של שמפניה מעולה, שמחירם 50 דולר, ויותר הבקבוק, ממשיכות לשגשג. רק מיעוט של צרכנים, בעלי תודעת חיסכון, עוברים ליין תוסס אמריקני, שמחירו נע בין 8 דולר ל־12 דולר הבקבוק.

סעודיה תופיק אג"ח

לראשונה בהיסטוריה המודרנית שופעת הנפט שלה, תיאלץ סעודיה, בעלת מרבצי הנפט הגדולים בעולם, ללוות כסף למימון תקציבה. באחרונה הודיע המלך פאהד בנאום משודר, שהכנסות הנפט של הממלכה הצטמקו בעקבות הירידה במחירי הנפט בעולם.

התקציב הסעודי לשנת 88 מסתכם בכ־38 מיליארד דולר, ירידה של 17% לעומת השנה שעברה. ההכנסות הצפויות הן 28 מיליארד דולר, כלומר קיים גרעון מתוכנן של כ־10 מיליארד דולר, שלכיסויו מבקשת סעודיה לקבל הלוואות. גיוס הכספים יעשה על־ידי הנפקת אגרות־חוב. טרם פורסם אם בית המלוכה הסעודי יפנה גם לשוק הבינלאומי או רק לשוק המקומי.

משבר פלדה בגרמניה

זמנים קשים באו לענקיות תעשיית הפלדה, ענקים כמו "קרופ" ו"טיסן" ירדו מגדולתם. ממעלי הברזל והפלדה של "קרופ" ברייננהאוזן, בני 100 השנים, עומדים להיסגר.

המשבר בתעשיית הפלדה הגרמנית נובע בין השאר, מירידה בשימוש בה בהקמתם של גשרים ופסי רכבת, עבור לשימוש בחמרים אחרים. הצרכנים העיקריים של פלדה הם יצרני קופסאות פח, מכונות ומכוניות, אבל גם הם צורכים כמות פחותה מכפי שצרכו בעבר. המכוניות, מכונות הכביסה והמיכלים עשויים כיום פח דק יותר.

שיקום כלכלת אנגולה

אנגולה עומדת לעשות מאמץ לאומי מקיף כדי לשקם את כלכלתה, שהתערערה בעקבות 12 שנות לחימה. הנשיא חוזה אדוארדו דוס סאנטוס הודיע, כי יבקש סיוע מקרן המטבע הבינלאומית וכן יורחב [illegible] של לוח התשלומים של החוב החיצוני של אנגולה.

המטרות העיקריות של תכנית השיקום הכלכלית — העלאת התוצר הלאומי, בנייה מחדש של חברות בבעלות ממשלתית, העלאת כח הקנייה על־ידי פיקוח על השוק השחור, שיפור [illegible]

מפוף ומשם

מה חדש?

תביעת פלגיאט נגד ה„בוס"

מאת עופר ניר

ברוס ספרינגסטין, ה„בוס", נתבע לדין באשמת הפרת זכויות היוצרים של שני אנשים, רון נגל וסקוט מתיוס, המאשימים אותו, כי השתמש ללא רשותם בשיר משלהם ואימץ אותו רשמית כאילו נכתב על־ידו.

השיר האמור הוא „אין לי אותך", מתוך אלבומו האחרון „מנהרת האהבה", לטענת התובעים, שיר זה דומה דמיון מחשיד לשיר פרי־עטם, שהעבירו בזמנו לספרינגסטין, כאשר הזמר היה עסוק באיסוף חומר לתקליט שהפיק עבור ידידו ועמיתו, קלרנס קלמנס, איש להקת „רחוב אי", המלווה את ה„בוס".

האיש שלנו ברוסיה...

בפופ הבריטי יש סוציאליסטים למכביר, כולם אנטי־תאצ'ר ופרו־לייבור וכולם נהנים מאוד להוסיף אפסים לחשבון הבנק ומכוניות למוסך הפרטי, אבל בילי בראג הוא איש־עמל אמיתי, סוציאליסט למופת, שמוכן לתרום מזמנו וכשרונו לכל מטרה טובה. בראג, המופיע כשהוא מלווה עצמו בגיטרה חשמלית ושר כמו שהוא מדבר, הופיע לא מכבר במופע מיוחד, למען 30 כורים, שאיבדו את מקום־עבודתם, כאשר נסגרו המכרות בהם עבדו. דין שלושים כדין אלפי כורים, לגביו.

חוץ מזה, בראג יוצא ונכנס לברית־המועצות כמו שג'ורג' מייקל טס מניו־יורק ללוס אנג'לס ולונדון. לא מכבר שב ממסע הופעות קצר בארצו של גורבאצ'וב וזו לו הפעם השלישית שהוא מופיע שם. הוא נתן ארבעה קונצרטים במוסקווה, יחד עם הרכבי רוק מקומיים. כמו־כן, הופיע בטאלין, באסטוניה. מה שהתמיה אותו, כך סיפר, היה טעמם המוסיקלי של האנשים איתם הופיע שם. הוא הביא איתו מלאי תקליטים, כמתנות, של תום ווייטס והרכבי „היפ־הופ" שחורים, והם רצו רק רוק כבד של שנות ה־70...

„אמנסטי" — רוק

ארגון אמנסטי חוגג בשנת 1988, ארבעים שנים להיווסדו ולציון התאריך החשוב הזה מתכונן הארגון להדק את הקשר עם הקהל הרחב, באמצעות שורה של מופעי רוק, בהשתתפות אחרים מן המפורסמים שבכוכבי הרוק, רובם ככולם תומכים מוצהרים, גם בפועל, במטרות „אמנסטי". כרגע ידוע על שני מופעי ענק שיתקיימו באנגליה, בשטח פתוח, בסוף חודש מאי, ועל מסע הופעות עולמי, שבו יטלו חלק סטינג, פיטר גבריאל ובריאן אדמס...

צמד ה„פט שופ בויס" החליט, שגם בעניין של טעם רע, העתון „סאן" עבר את הגבול וכאשר פנו אליהם מן הצהובון הזה, בהצעה שיוציאו את השיר „קינגס קרוס", מתוך אלבומם האחרון, למען משפחות הנספים באסון השריפה, בתחנת הרכבת התחתית בלונדון — השיבו בשלילה. בין היתר, בגלל שורה בשיר האומרת: „הרוגים ופצועים מכל הצדדים". כאמור, זה לא יהיה תקליטון הצדקה הראשון לשנת 1988...

בילי בראג – סוציאליסט למופת

בחודש פברואר יראה אור אלבומו החדש של לאונרד כהן, „אני הגבר שלך". התקליטון הראשון מתוכו הוא „תחילה נשתלט על מנהטן", שכבר הופיע לפני חודשים אחדים בביצוע של הזמרת ג'ניפר וורנס, שהוציאה תקליט שלם משיריו של כהן...

למעריציו של מארק אלמונד: בעוד חודשים אחדים יראה אור ספר שירה פרי־עטו. בינתיים מצפים לתקליטון החדש שלו, הראשון בחברת התקליטים הגדולה „אי.אמ.איי".

תקליטים

אדום

מאת יוסי וננו

בילי ג'ואל "KOHLIEPT" הדסמה מקומית סי.בי.אס.

דומה שכל אמן מערבי שהופיע, ביקר, היה ראה או שמע על בריה"מ דאג להקליט, לצלם ולהנציח. אגב, גם סין סובלת מהבעיה הזו. כיאה לתקליט שהוקלט בבריה"מ העטיפה אדומה, גם דף התמונות בפנים. ג'ואל, אמן מבוסס בדרך למטה, יכול בהחלט להשתמש בתקליט הזה כקרש קפיצה בחזרה לפיסגה. ואולי הוא באמת מאמין בצורך בשלום בין מזרח למערב וכו' וכו'. אולי...

האמת היא שאני לא מבין על מה הרעש, בסדר, הופיע בבריה"מ נו אז מה? אפשר היה להקליט את התקליט הזה גם בניו־יורק, ניו־דלהי או עפולה, יש משהו צבוע בכל העסק הזה. נשמע יותר כמו טריפ פרטי של כל מיני זמרי רוק משועממים ופחות כמו ניסיון אמיתי וכן לעשות משהו לקירוב לבבות בין מזרח ומערב ושאר מילים גדולות. וחוץ מזה העסקים כרגיל.

ג'ואל הוא זמר רוק סביר, שכתב כמה שירים טובים וחלקם נמצאים בתקליט (ללא טוב סייגון, רק הטובים מתים צעירים, אהם מפשע) וכמו שכתבתי הוא בנסיגה. אגב, בצד הרביעי יש קטע שבו מסביר ג'ואל, שיש לו הרגשה שהמצב בבריה"מ דומה למה שהיה בארה"ב בשנות ה־60. מעניין? ג'ואל, של אותן שנים, כנראה שמתגעגע בעצמו.

יש בתקליט שיר של החיפושיות „בחזרה לבריה"מ" (איך לא?), ויש שיר וקטע מתוך "ODOYA" (איך לא?) וכן הרבה סולו גיטרות. הפקה עמוסה מידי, מתיימרת. כדי „ללמד" את הרוסים איך מנגנים רוקנרול פשוט מהבטן, משחק ג'ואל בכל מיני גימיקים מיותרים.

אגב, ג'ואל יודע להופיע ואין ספק שאלה שהיו בהופעה נהנו, (עובדה: הם קיימים בתמונות שעל העטיפה). אבל מה אנו שיכולים להקשיב רק לתקליט, למה לא חשבו עלינו? תמהני. כמתאגרף לשעבר יש סיכוי שג'ואל יקום מהקרשים ויפתיע, בתקליט הזה הוא מתבזבז. אפשר לוותר.

בשביל מה?

ג'ורג' הריסון „ענן תשע" הד־ארצי

ג'ורג' הריסון יכול להרדם בשקט. סביר להניח, שהתמלוגים מה„ביטלס" יספיקו לו לגמור את החיים בצורה מכובדת. בכל זאת, הוא מתעקש לייצר תקליטים. מדוע? בשביל מה? עבור מי? הוא צריך עוד כסף? האזנה ראשונה לתקליט מבהירה, שהתקליט הזה יעשה כסף שיתוסף לכסף הרב שכבר יש לו, וכך אנחנו מוצאים את עצמנו מדברים הרבה על כסף ופחות על מוסיקה. ב„ענן תשע", עם כל הכבוד לעברו של יוצר התקליט, אין הרבה מוסיקה.

הריסון בחר בג'ף לין, יצרן כסף לא פחות מוכשר, להפיק לו את התקליט. לין, בעזרתו האדיבה של הריסון, יצר מסטיק לעוס, מלא שמאלץ, עטוף בכמו־מחוות מוסיקאליות לשנות החמישים, ריתם־אנד־בלוז, ביטלס, ואפילו לצליל המזרחי שהריסון היה פעם אחד ממבשריו (האומנם?).

מלבד ה„ראש נעול עליך", שאפשר בהחלט לרשום אותו כשיר מצוין ובהחלט מחודש כמו שצריך, הכל משעמם. כש„היו מופלאים" הוא מחווה מיותרת לביטלס, ו„בדיוק כמו שצריך" הוא בדיוק שמאלץ כמו שצריך. גם השימוש בנגנים כמו קלפטון לא עזר, הם סובלים מאותה בעיה שהריסון סובל ממנה, תקופת התייבשות יצירתית ארוכה מדי.

נכון, „ענן תשע" טוב מהאלבומים האחרונים של הריסון, שכבר הספיקו לעלות אבק, אבל זו לא חוכמה לעשות השוואה בין גרוע למעצבן. הריסון אינו מצליח לחזור אל ההישגים של „כל הדברים הם בני חלוף", ואולי זו היתה נבואה. כל הדברים שעשה הם חלפו, מלבד חשבון הבנק שהמשיך לתפוח והתהילה הביטלסית שתלווה אותו עד סוף חייו (מה שמגיע, מגיע), היא גם תעזור לו להוציא את התקליט הבא — אפשר לוותר.

י.ו.

פופ 87, מבט אחרון

מאת עופר ניר

1987 תיזכר לטוב ותיזכר לרע, כרגיל. היא תישאר בזיכרון בתור השנה בה הפכה להקת „יו. 2" לסנסציה עולמית. היא תיזכר, אצל מעריצי הלהקות „פרנקי הולך להוליווד" ו„הסמית'ס", כשנה בה התפרקו שני ההרכבים. 1987, כמו כל שנה, רשמה שמות על מצבות חדשות. הזדמנות אחרונה לזכור ולהיפרד מאנשים שעשו מוסיקה טובה, והלכו השנה לעולמם.

תאונות־דרכים תבעו שני קורבנות, שני מפיקי מוסיקה ידועים. באיי־הבאהמה נהרג אלכס סדקין („דוראן דוראן", בוב מארלי, גרייס ג'ונס) ובבירמינגהאם, אנגליה, נהרג ארל פלקונר, מפיק להקת „יו. בי. 40". באדי ריץ', מתופף הג'אז היהודי המפורסם, נפטר לאחר מחלה קשה, בגיל 69. בג'מייקה, נורה ונהרג הזמר פיטר טוש, במהלך שוד מזויין. איש־הראפ האמריקני, סקוט לה־רוק נהרג, ליברציה, בדרן של מועדוני־יוקרה לאס־וגאסיים, מת מאיידס.

וגם ג'אקו פסטוריוס מת, בפלורידה, לאחר

שלום לידידים

ג'אקו פסטוריוס – קטטה בבאר

שנפצע קשה בקטטה בבאר. פסטוריוס היה אחד הסיפורים הטרגיים של הג'זרוק, איש להקת „תחזית מזג־האוויר" לשעבר, אשף בגיטרה־באס שהתדרדר לשתיה וסמים. הירחון האמריקני "MUSUCIAN" הקדיש לו כתבת־הספד בגליון חודש דצמבר. ג'וני מיטשל נפרדה ממנו, ברשימה משלה, גם סטנלי קלרק, נגן באס גדול אחר, שכתב: „הפגישה הראשונה שלנו היתה כאשר ניגנתי בלהקת ,חזרה לנצח' (של צ'יק קוריאה), והוא בא לראות אותנו בפלורידה. הוא היה אז ילד טוב, ביישן כזה, אחר־כך לא יצא לנו להיפגש זמן רב, כשנפגשנו שוב, הוא היה שונה, אחר אף־על־פי־כן, יש לי זכרונות טובים ממנו. לפני שנה וחצי הייתי בהופעות וג'אקו בא לראות אותי, הוא היה פיכח. ניגנו ביחד והוא נשמע נהדר.

בחמש השנים האחרונות היינו קרובים מאוד. אנשים רבים האמינו שאנחנו אוייבים מושבעים או משהו כזה, משום שנחשבנו, שנינו, לנגני הבאס החשמלי הטובים בעולם. אבל היינו חברים. ג'אקו היה נדיב, מלא חמלה, אבל רבים לא הצליחו לגלות את הצד הזה באופיו. היתה לו בעיה גופנית קשה עם האלכוהול, אפשר למצוא נחמה במותו אם זה יהיה לקח למוסיקאים צעירים: אל תלכו בעקבותיו. אל תתפתו לעשות מה שהוא עשה. הוא היה גאון, עד שהתחיל להתעסק עם הסמים והשתיה, לפני שנים, פגשתי את חברי להקת ,אקורדי הסקס' וג'אקו הזכיר לי את סיד וישן שלהם, שמת מהרואין, כאשר שמעתי על מותו של ג'אקו לא יכולתי שלא לחשוב, שהוא היה הסיד וישן של הג'אז."

מדונה בג'ימל

מאזיני רשת ג'ימל, ששלחו אלפי גלויות למצעד הפזמונים והלהיטים השנתי, אהבו יותר מכל את מדונה (כמובן), ואת ה„פט שופ בויז" (וגם זו אינה התחנה מרעישה כליקין) שני הזוכרים הצעירים שני לחיצים, כל אחד, בין עשרת הראשונים במצעד השנתי. הדירוג הסופי הוא כדלקמן:

1. „לה איסלה בוניטה" — מדונה.
2. „זהו חטאי" — „פט שופ בויז".
3. „לוקי" — סוזן וגה (הופעתה הגדולה של השנה, בלי כל ספק)
4. „איתך ובלעדייך" — „יו 2".
5. „היאו וואדי" — ביטלס.
6. „ילוק עליך" — ג'ורג' הריסון.
7. „מי הנערה הזו" — מדונה.
8. „למה זה מגיע לי" — „פט שופ בויז" עם דסטי ספרינגפילד.
9. „כה קר הלילה" — „הקומונארים".
10. „תוכשת" — „מפלס 42".

נבחרי השנה של מאזיני רשת ג'ימל הם: מדונה, הצמד „פט שופ בויז" והזמר ג'ורג' מייקל.

ע.נ.

נרקוד, נשכח...

„בית הדיסקו" (פונוקול) יורופריוד 6" (סי.בי.אס).

שני תקליטי אוסף, לריקודים, בקצב טוב, שמכניס את הרגליים לפעולה וזה, בסופו של דבר, מה שחשוב בעניין.

בתקליט הראשון, להיטים של „הקומי־נאים" (לעולם איני יכולה לומר שלום), „בננהרמה" „סאן מאן" (גירסה חדשה ל„תני לי מעט אהבה" הידוע, נופל, כמובן, מן המקור, אבל גם אין לו יומרות כלשהן להתחרות), „ססטי ושירלי", אליסיה בריגים בלהיט דיסקו ידוע משנות ה־70', ושמו „אני אוהבת את חיי הלילה" וגם מיני סלט, מיקס של „מיראג'" הנקרא „ג'ק מיקס 4" והוא כולל ציטוטים מלהיטים ישנים וחדשים, החל ב„הגבר את הווליום", דרך „לה פריק" ועד „קרא לי", המילה „בית" בשם התקליט מתייחסת גם לסגנון ה„האוס" האמריקני המשלב ראפ־פאנקי ודיסקו ומיוצג בתקליט הזה.

„ג'ק מיקס 4" מופיע גם בתקליט השני כשלפניו, המקור: „נפח את הווליום" של „מארס", בכבודו בעצמו. עוד מיקס אחד מורכב מלהיטיה של מדונה.

עוד ב„יורופריוד 4", שני ביצועים שונים כמובן, ללהיט הידוע של טומי ג'יימס ו„השונדלס" — „מוני מוני" — אחד של בילי איידול ואחר של הצמד „אמאמאטי" שביקר לאחרונה בסינרמה: „קרא לי" של ספניה מאיטליה וגם הלהיט המשותף של ה„פט שופ בויז" עם דסטי ספרינגפילד „מה עשיתי?", יוצא־דופן בחבילה הזו הוא „מר מתיר" של קרל פיאלקה, לא שווה רע, פשוט יוצא־דופן ולא משתלב.

נרקוד, נשכח, עד המסיבה הבאה, עד לתקליטים הבאים.

ע.נ.

תקליט

מקרטני תעשיות

פול מקרטני

מאת יוסי וננו

פול מקרטני „כל הטובים", הדסמה מקומית סי.בי.אס.

יפה עשתה חברת התקליטים שצרפה את כל השירים של פול מקרטני יחד. לנו תהיה נחת, להם יהיה כסף, ומעמדו של מקרטני בספר השיאים של גינס רק יתחזק וילך. מקרטני היה הדבר היציב ביותר שיצא מהחיפושיות.

התקליטים שהוציא מקרטני אחרי הפירוק הוכיחו, שיש לו מה להגיד. נכון שבסופו של דבר לנון מוצלח יותר, אבל קשה לקחת ממקרטני את מה שתרם למוסיקה שאחרי החיפושיות, כך שצריך לתת לו את הכבוד המגיע לו.

בסיכום, והתקליט הזה הוא בהחלט סיכום, מפני שמה שמקרטני עשה בשנים האחרונות לא שווה סיכום, מקרטני הוא כותב מוכשר עם לחנים נעימים, הרבה הברקות מוסיקאליות והפקתיות. כותב שאחראי להרבה שירים יפים. חלקם הם מה שנקרא נכסי צאן ברזל של עולם הרוק. מקרטני מוסיף לתפקד אם כן, לא מעורר שערוריות, אם נשכח לו את גרם המריחואנה שמצאו אצלו פעם.

התקליט כפול, יש בו 30 שירים, ביניהם: ג'ט, להקה במנוסה, שירי אהבה מטופשים, חיה ותן למות, צוקי קינטייר ואפילו „אמור, אמור, אמור", הדואט עם מייקל ג'קסון שמאז הספיק להפוך לרע.

יש גם תמונות של מקרטני לבד, עם אשתו שהפכה לחלק בלתי־נפרד מהקריירה שלו וכמובן עם דני־ליין מ„כנפיים", ו אותת התקופות היותר יפות של מקרטני.

בדרך־כלל אני מעדיף את תקליטי המקור על תקליטי האוסף, אבל מקרטני כתב כל־כך הרבה שתקליט אוסף הוא פשוט במקום. מומלץ לחובבי מקרטני ולסתם כאלה שאוהבים שירים יפים.

נגד שפעת בדרך טבעית

הצטננות או חלית בשפעת? הפעם לא מוזכר בעצות סבתא אלא עצות של רחל אשכנזי, מנהלת „הקולג' הישראלי לרפואה טבעית". היא מציעה דרכים שונות לטיפול בהצטננות ושפעת. כדי למנוע אותן צריך להביא לדרגה גבוהה של חסינות הגוף לנגיפים. תזונה נכונה, פעילות ספורטיבית וערנות כל אלה מהווים יסוד לחסינות הגוף. חשוב גם מה אוכלים.

מזון המיוצר מחומרים מלאים, לא מזוקקים והרבה פירות, ירקות ותלבונים. יש להימנע ממסוכרים, צבעי מאכל, חומרים משמרים, אלכוהול, קפה, תה ועישון סיגריות. גם דיכאון ומתח נפשי ידועים כגורמים המחלישים את מערכת החיסונית. יש לשאוף למצב רוח משופר.. (לי נדמה שהחורף נהיה כולנו חולי שפעת. איך אפשר במצב כמו עכשיו לשמור על מצב רוח טוב? ח.י.)

אך מה עושים שהצרה ירדה אלינו והנזלת והשיעול מציקים? גם לזה יש לרחל אשכנזי עצות!

בשלב הראשון, ממליצים ב„קולג' הישראלי לרפואה אלטרנטיבית", יש לקחת טבליות אבץ — בבליעה או במציצה — עדיפה המציצה. כמו־כן ידוע ויטמין C כחיוני ביותר לחיזוק מערכת התנגודות — ולעתים נטילתו לבד, בשלבים מוקדמים של ההתקררות — תעצור את התהליך. מומלץ מאוד, ביומיים הראשונים, לא לאכול ולשתות דבר מלבד מיצי ירקות מהולים במים, או מים עם לימון ודבש — וכן תה צמחים בטעמי מנטה, סלביה, אכינציאה, סרפד, טרקסיקום. לגרון כואב מומלץ לגרגר עם מי־מלח ומיץ לימון.

בכל התקררות מומלץ להימנע ממוצרי חלב. השום, בצורתו הטבעית או בקפסולות — מומלץ ביותר. להורדת החום מומלצות רטיות קרות, עיסויים בעזרת שמנים ארומטיים של אקליפטוס ולבנדר, מעורבים בשמן צמחי. כמו־כן יועיל עיסוי עמוק ברפלקס של ההיפופיזה בכף הרגל — וכן אמבטיות עם שמנים ארומטיים של אקליפטוס אורן וסיפרס.

עושה רושם טוב וכדאי לנסות. להזיק זה בטח לא יכול. שתהיו בריאים!

שעשועי אופנה

אין ברירה, בנות. מי שרוצה להיות אופנתית, צריכה להוריד כל גרם מיותר של שומן מגופה. השמלות כאילו דבוקות לגוף ואולי אפשר היה במקום לתפור בגד כזה, לצייר ישר על הגוף את הדגם המבוקש.

בתצוגת קולקצית „סמאש" לחורף 88' של „גוטקס" ראינו הרבה שעשועים אופנתיים. נקווה שמזג האוויר יאפשר לנועזות להתקשט באחת מיצירותיה המקסימות של מעצבת הבית של גוטקס, יהודית גוטפריד. במקום חולצות כטיסט, משי או טפט, יהודית משתמשת בחלק העליון של בגדי הגוף בכותנת לייקרה ובאמצעות שינוי צורת המחשוף מתקבל בגד יוקרתי ואופנתי. המחשוף גולש מעבר לכתפיים, מקושט בפייטים או פרוות נמר, כנראה אמיתית. אך מה זה חשוב — העיקר שזה מושך את העין ובמיוחד כשמוסיפים לחולצה כזאת חצאית גזרת עם גימור של אותה פרווה.

הנועזות יכולות גם להוסיף לזה כובע ומחממי ידיים וכמובן, אסור לשכוח את חגורת הגומי הרחבה. השמלות בעלות המחשוף, שמתחיל בצוואר ונגמר מתחת לטבור מלפנים או מאחור... ממש בחצי הישבן, מגלה אך ורק את צבע העור הטבעי, כי השמלות עשויות מחומר אלסטי. זה מונח על הגוף ולא זז ולא מסתיר שום כלום.

לערב עיצבה יהודית גוטפריד חצאיות מיני בעלות שתיים או שלוש וולנים מטפט, בצבעי יין, נחושת או ירוק עתיק. יהודית אוהבת, כמו מעצבים רבים אחרים, את הוורדים ומקשטת את החצאיות או את קצה המחשוף בוורדים בצבעים שונים. גם חצאית הבופון, הדומה לבלון, התגנבה לקולקציה ואפילו שמלות ערב בעלות חצאית טפט שחורה ותחתונית טול. למרות השרוולים הצרים מתקבל רושם של נועזות על־ידי צווארון הטפט שמרחיב את משושי הכתפיים ומגלה גם מה שלא רואים בדרך־כלל.

יהודית לא יכולה בלי הליפה מתויטת או. הפעילים הקצרים בעלי הצווארון, שבקלות אפשר להפוך אותו לכיסוי ראש.

בקיצור, הרבה זהב, שחור מבריק, פייטים, משי, תחרה והרבה פרובוקציה. חגיגה לעיניים ולא זול: חולצות: 160 ש"ח, דיגמי ערב: 600־300 ש"ח ויש גם דגמי פוטר לבוקר: 130־50 ש"ח.

חיה יוסף

כשאהייה גדולה

יש רגעים בהם אני רוצה להיות חריפה ושנונה, לומר את דברי באופן נינוח, כשאני מקרינה ביטחון עצמי ושאננות — דווקא אז קורה לי ההיפך. אני שוכחת את הטקסט, אותו שיננתי לעצמי שעות רבות לפניכם. אני מחווירה או מאדימה, מגמגמת או שותקת כדג או כמי שלשונו דבקה לחיכו. יושבת מול פקיד או בעל תפקיד כזה או אחר ומרגישה שאני זקוקה לעידוד, לאיזו מילה חמה שתחזיר אותי למסלול. אני מוכנה לקבל מבט מבין שאומר: „גם אני הייתי פעם במצבך — מן הצד השני של השולחן."

אבל לרוב זה לא כך. אותו פקיד שהמשרה „עלתה לו לראש", תוקע מבט קר ומזלזל ושואל את עצמו: „מה האידיוטית הזאת רוצה ממני"?

וכך, במו ידי אני, משמיטה מעצמי את סיכויי לזכות במשרה אותה רציתי או את ההכרה בכשרוני.

יושב לו הפקיד־קר המבט ובוצר רגישות בוחן אותי מכף רגל ועד ראש — מנסה לאמוד נתונים שאינם שייכים לצורך קבלת המשרה. שואל כמה שאלות שלא לעניין ואומר: „נתקשר אלייך".

כמה שאני שונאת את המשפט: „נתקשר אלייך". משפט זה כשלעצמו מגלה לי את גזר הדין.

לא פעם התקשרתי לפקיד כזה ושאלתי: „קיבלת את החומר?" הפקיד מודה שאכן קיבל ושואל: „מה, לא קיבלת את המכתב ששלחנו אלייך?" ואני יודעת ששום מכתב לא נשלח ונשארת „תלויה באוויר". הייתי מוכנה לקבל אפילו תשובה שלילית — רק שיגיבו.

לא נורא, פקידים קטנים. אני מתנחמת בעובדה שגם גדולים ממני ומכם נהדפו על־ידי בירוקרטיה — אם בשביס־זינגר נדחה בצעירותו, אז מי אני שאבוא בטענות...

סימה טלמון

ספרים למדף

אלף קלוריות ליום

דיאטת הצירופים
מאת ברוריה טל
הוצאת זמורה ביתן

למדף ספרי הדיאטה מצטרף אחד חדש. הצורה — מעוררת שימוש בו, יכולת התמדה — זה משהו אישי שיקבע, למעשה את מידת ההצלחה, מקריאה בלבד, כולנו יודעים, לא מפסידים אפילו גרם אחד. ברוריה טל היא דיאטנית קלינית, המשלימה עתה תואר שני ומעבדת את המחקר בנושא השמנה יותר לתקידם. היא אינה מאמינה בנסים רק בדיאטה שיטתית ורצופה. הדיאטה שלה מבוססת על אלף קלוריות ליום, ועל הנחה שקל יותר לאכול מעט — הרבה פעמים — מאשר הרבה (יחסית לדיאטה) בארוחה אחת או שתים. (הכי קל לאכול הרבה אוכל הרבה פעמים...) לדעתה גם הגוף מעכל בקלות ושורף מהר יותר כמויות קטנות המגיעות במנות תכופות. יש כמה פטנטים איך לרמות את המעיים, כמו למשל, כוס מים, חצי שעה לפני כל ארוחה, או ירקות בקליפה.

מרבית הספר הוא הסבר והפעם באמת כדאי לקרא, כי הוא ענייני, מתייחס הן לסיבות ההשמנה, הן לאפשרויות הרזיה, למאכלים מומלצים ולשיטת הדיאטה עצמה. אין מירשמים — פרט למבחר סלאטים, דיאטטיים, כמובן.

החלק החשוב והמעשי של הספר הם התפריטים היומיים, דפים כחולים ודפים ורודים, נייר עבה, כל דף מחולק בפרפורציה לשש רצועות, כל רצועה היא ארוחה אחת. הספר כולו מחובר בספירלה, המקילה על המשחק ברצועות התפריט.

איך זה עובד? ובכן מותר לנו לאכול ביום שלש ארוחות ושלוש ארוחות ביניים פלוס 2/3 כוס חלב. לכל ארוחה ערך קלורי קבוע. בבוקר — 150, בצהרים — 350, בערב — 250, ושלוש ארוחות ביניים של 50 קלוריות כל אחת. פלוס החלב — זה יוצא קצת מעל אלף, אבל נעגל. למי שלוחץ, מאפשרת המחברת להפחית את מספר הקלוריות ל־800 ביום (מוותרים על החלב ועל שתי ארוחות ביניים) (אף ל־640. לא מומלץ, אבל אפשרי, לזמן מוגבל. ובכן, בספר, עשרה תפריטים כחולים, לדיאטה מאוזנת ו־עשרה ורודים, „חלבוניים" (של ממליצה להתחיל בדיאטה חלבון שהשפעתה מהירה, אבל לא להתמיד בה יותר משבועיים). כל תפריט הוא ליום שלם הוא מחולק, כאמור, לארוחות, כל ארוחה על רצועה נפרדת, מחוברת לספירלה. מותר לאכול ארוחת בוקר מדף אחד, צהרים מדף אחר, ערב מעוד אחר וגם להפש את ארוחות ביניים לפי הנחות. זה לא רק עניין של גיוון, אלא בעיקר של האפשרות להתאים את הארוחות לטעם האישי ולתנאים. ארוחת ביניים יכולה להיות שתי כפות שטוחות של גבינת קוטג' מרוחה על ירק חי, אבל אם בשעה זו אתה בישיבה תחליף אותה בחצי כוס חלב (בתוך שני ספלי קפה שבכוס תשתה בישיבה זאת) מבלי לשנות את יתר הארוחות של אותו יום. ארוחת ביניים של הלילה יכולה להיות „יחידת פרי" (יש הסבר מה זה „יחידה"), אבל גם בחצי כוס שמפניה, לצנופים בסלוניות בחברת מצנתים אחרים. המשחק בספר־ארוחות גורם הרבה מאוד אטרקטיביות של צירופים וגם אם אין לערבב דפים כחולים בוורודים — זה משחק מאוד מאוד, אבל כולנו יודעים שהמשחק בלבד וכו'..

צב"ש

תפריט לדוגמה:

בהמשך היום: 3/4 כוס חלב. ★ ארוחת בוקר: ירקות — בקליפתם (200 גרם) או יחידת פרי 1 פרוסת לחם מחיטה מלאה (30 גרם); 2 כפות גבינה לבנה כחושה (30 גרם). ★ ארוחות ביניים: 1 יחידת פרי; שתיה ללא סוכר ★ ארוחת צהרים: ירקות בקליפתם (400 גרם), שלמים או בסלט. או כמרק או כתבשיל; שוק עוף (115 גרם לפני הבישול); יחידת פרי: 1 כפית שמן ★ ארוחות ביניים: 10 גרם חלבה; שתיה ללא סוכר ★ ארוחת ערב: ירקות — בקליפתם (200 גרם) 1 גביע יוגורט עם שתי כפות גרנולה עם סוכרין; כפית שמן; שתיה ללא סוכר ★ ארוחות ביניים: כ־3/1 כוס יין שולחני יבש.

שלושים שנות חנות־הספרים הפולניים בתל־אביב

שלושים שנות בית־מסחר לספר הפולני בישראל — מה זה אומר? האם זה מצביע על משר התפתחות מגוון של העולה מפולין או על אי־רצון מלהיפרד מתרבות שבה חונכת וגדלת?

על הקמת חנות לספרים פולניים בתל־אביב חשב ארמונד נוישטיין עוד לפני עלייתו לארץ בשנת 1947 — כי מה יעשה בישראל איש, שעד לפני מלחמת העולם השנייה עסק בזה וגם אשתו אדה עוסקת במקצוע מאז 1945 עם כל הספקות שכבדו סכך נוישטיין על הקהל כי רבים הקוראים פולנית בישראל, וביחוד על העלייה ההמונית שבאה לכאן מפולין אחרי המלחמה. ולא התבדה.

אחרי המודעה בעתון, שפירסמה את פתיחת החנות ביום 1 בינואר 1958, הסקרנים הגיעו לראות את הפלא. זה התחיל ברגל ימין. הביקוש היה רב מאד. עם זאת במשך חמש השנים הראשונות אי־אפשר היה להתוים על חוזה לייבוא ספרים מפולין. גם ליזה לפולין אי־אפשר היה להשיג. רק ביריד הספרים בירושלים, בשנת 1963, נשבר הקרח והספרים החלו לזרום מוארשה לתל־אביב באופן ישיר ומסודר. הביקוש הגדול ביותר היה לספרים מקצועיים — מוגרסים, רומאנים פוליטיים, מתימטיקאים. העולים החדשים מפולין היו זקוקים לספרי לימוד.

עם זאת גם הספרות היפה קצרה הצלחה גדולה: ספרים מבריימים זכו להתורת של 400 ולפעמים אף שמונה מאות טפסים. „ליסטוי האנידי" של קסירובסקי נמכרו 1.500 ספרים — ספר חוגה להשתלמות בתורה לשלה החדש...

„עליית גומולקה" הביאה עמה את הביקוש לספר הפולני לשיאו, והחנות הפכה להיות לא רק משר לרכישת תרבות פולנית, אלא גם למקום מפגש חברתי. ניתוק היחסים הדיפלומטיים עם פולין הפגה את בעלי החנות להתאמות לאור של האמיגרציה הפולנית בפריס ובלונדון. אך נוישטיין לא ויתר על פולין לכשנגע את השלטונות הישראלים בחשיבות הספר הפולני להפצת עליה חדשה, וגם לעזור. משבחים בישראל.

ואכן, אחרי שנתיים של החלנות והנה בהיתר יבוא עקיף דרך הולנד ואחר־כך דרך אנגליה, דבר שייקר מאוד את הספר הפולני הזול. אלא שאחרי זמן־מה הכירו אנשי מ־קבוד הספר והתעשיה בבנק „הלביאכרינא הזה" בנוישטיין קיבל רשות יבוא ישיר מפולין. אך בינתיים נשתנה משהו בציבור העולים מפולין. אנשי המקצוע עברו לשפה העברית או האנגלית, רבים מנו עורף לספר הפולני באופן הפגנתי וכן הטבע עשה את שלו, כאשר הדור המבוגר ביותר החל ללכת לעולמו... בית־המסחר לספרים הפולניים לא חזר עוד לשיאי ביקושו הקודם.

עם זאת, כתגבורת בלתי־צפויה, באו הוצאות ה„יודאיקה" הפולניות. במשך חמש השנים האחרונות הופיעו בפולין לא פחות מ־300 ספרים על נושאים יהודיים — כמות שיא במידה עולמית של הוצאות יפהפיות כמו האלבומים „יהודי פולין" או „עת האבנים" על בתי־הקברות היהודיים, המרגש ביותר, וגם ספרים חשובים כמו „קורות היהודים וספרותם" של מאיר באלאבן. ספרי זכרונות של עמנואל רינגלבלום, של ראש מועצת היהודים בגיטו ורשה אדם צ'רניאקוב, מיסך בובר על חסידים, ספרים על תלמוד, תנ"ך, על השואה, וגם בלטריסטיקה על נושאים יהודיים — וכל זה ביחד עם ההסרה כיוסי פולין־ישראל גם לגל חוזר של התעניינות בספר הפולני.

אך כל זה לא היה אולי מחזיק את העסק אלמלא הרחבתו במדור נוסף: מדור ספרים אנטיקוואריים לייצוא. וכך רכש לו נוישטיין לקוחות חדשים — באנגליה, אוסטרליה, גרמניה, יפאן, קוריאה (!!) ומדינות אחרות. לקוחותיו הם בעיקר אנשים ומוסדות המתעניינים בספרות על נושאים יהודיים או סלאביים. זה כולל, כמובן, את האוניברסיטאות הישראליות, יד־ושם ומוסדות אחרים להנצחת זכר השואה.

אכן, חייב יהודי להתערות בתרבות הארץ ולחיות אותה, אך כי זה אומר שצריך להשליך את ביטוי התרבות האחרת, שרכשת בחו"ל?

נתן גרוס

מקום ישן בהנהלה חדשה

ברחוב בן יהודה בין רחוב גורדון ופרישמן נמצא השופר־סל של השכונה. בזמן האחרון הוא עבר מסמורות, שינה את מראהו, הוסיפו לו קומה, הרחיבו את המעברים, שיפצו את המקום, והוסיפו, והוסיפו, והוסיפו — חזיל בקפטריה, מאפיה, מעדניה משוכללת לגבינות, אחת לאוכל מוכן וסלטים ואחרת למאכלי דגים.

יהודה ארוך בן 33 יליד הארץ מנהל את השופר־סל ברחוב בן יהודה והוא סוחר, מוכר בין הרשתות בעיר והסופרמרקטים הפרטיים. זה יותר בוורדניים. יותר נקיים ויותר יעילים. ועשיתי בעבודתי כאן לפני שש שנים כסגן מנהל. עבדתי בהשתלמויות שונות. באוגוסט 87 התחלתי בתכנית הקיפשה כלוחר. השופר יהיה פתוח עד 10 בלילה ובחודש מארס 1988, החנות תהיה פתוחה עד חצות.

צמוד לקפטריה בשל תנור מיקרוגל. תיירים רבים קונים אצלנו. מזון ועכשיו פה מבשר גדול. אנחנו מחממים את האוכל ללא תשלום נוסף והתייר יכול לקחת את הארוחה המוכנה למלון שלו. במאפייה אופים ללא הפסקה בגשם והקונים מקבלים אותם עדיין חמים. השבוע התחיל למכור לחם ערפתי בעל נפח דומה ללחם הכפרי השחור, משקלו כ־600 גר' ומחירו 3.50 ש"ח. יקר לעומת לחם אחיד השוקל 750 גר' ומחירו המסובסד — 47 אגורות. אבל הקהל אוהב לרכוש לחמים שונים, מרותה מכובן. בוודאי שיכולים להרשות לעצמם. כמו בכל הסופר־מרקטים למיניהם אפשר גם כאן יהודה לרכוש כלי בית, קוסמטיקה, יינות תוצרת הארץ וגם תוצרת חוץ, ביצור של כגון ביגוד תחתון, גרביים ועוד.

איכות החיים עולה, ויתוכו, והצעירים לשמו את הענייניים ליידים וכנראה שטוב כך.

חיה יוסף

צביה בן־שלום בחופש
את המדור עורכת חיה יוסף

ההפתעות נמשכות בגביע: מכבי נתניה ניצחה בירושלים 77:80 בהארכה

דרבי נתנייתי בחצי־הגמר

מכבי חיפה הכניעה את אליצור נוה־דוד רמלה 73:85

● כדורסל

אחרי נשירת הפועל חולון והפועל ת"א מרבע־גמר המדינה בכדורסל, נרשמה אמש הפתעה נוספת בבירה כשמכבי נתניה, האחרונה ללא נצחון בליגה, ששיחררה את שני הזרים האמריקנים שלה, גברה בבירה על הפועל ירושלים — 77:80 בהארכה.

במשחק נוסף ברבע־הגמר, שהיה ברוממה, הכניעה מכבי חיפה את אליצור נוה־דוד רמלה — 73:85.

משחקי חצי־הגמר ב־22 בפברואר ביד־אליהו
✦ אליצור נתניה — מכבי נתניה.
✦ הפועל הגליל־העליון — מכבי חיפה.

בלאט הדהים את ירושלים

מכבי נתניה — הפועל ירושלים 77:80 (70:70, 35:37)

דייוויד בלאט, לשעבר בהפועל ירושלים וכיום מאמן־שחקן במכבי נתניה, הצעיד אמש את קבוצתו לנצחון מפתיע ברבע־גמר הגביע בבירה על הפועל ירושלים — 77:80, בתום הארכה.

מכבי נתניה, ששלחה את שני שחקניה, יוז ובראון לארה"ב, גילתה רוח־לחימה ונאבקה על כל כדור. בלאט החזיק במושכות המשחק, קלע שלושה סלי 3 נקודות והנהיג את חבריו. את ההפתעה הגדולה זימן מייקל קרטר, ששלט מתחת לסלים, ודייק בקליעות.

את משחקה של הפועל ירושלים אפשר לסכם במילה אחת: בזיון. הקבוצה שיחקה בשאננות כאילו הנצחון מונח־בכיסה. בעיקר היו גרועים שני שחקני התיגבור הזרים, האריסון ובראון. גם המשחק הקבוצתי של ירושלים היה לקוי.

מכבי נתניה הוליכה בהפסקה 35:37. גם במחצית השנייה היה המשחק שקול וכל זמן שירושלים שיחקה בזלזול ובחוסר התלהבות גברה לחימתם של הנתנייתים. המשחק בזמנו החוקי הסתיים בתיקו 70:70. גם בהארכה המשיכה הפועל ירושלים במשחקה החלש ומכבי נתניה, שהדהימה את הצופים, זכתה בתשואות של 800 הצופים שהיו באולם במנחת.

שפטו: קמינר וגלילי.

● קלעו למכבי נתניה: בלאט 26; קרטר 20; דובריש 15; שלכטר 13; רוס 4 ווייס 2.

● קלעו להפועל ירושלים: חון 22; בדיארי 21; אריסון 15; בראון 14 וקנו 5.

דאוסן ואורנג' לוועדת המשמעת

כדורסלני הפועל חולון, האמריקנים ג'ו דאוסן וקני אורנג', שלא חזרו אמש עם קבוצתם מהמשחק בבלגיה ובהולנד יעמדו בפני ועדת המשמעת של האגודה.

השניים נעדרו לילה מהמלון. ראשי המשלחת החולונית ציינו כי הקבוצה לא היטיבה לשחק.

הנוער ניצח את אוניברסיטת ברנדייס 71:73

נבחרת הנוער של ישראל בכדורסל, המתכוננת למוקדמות אליפות אירופה באפריל ביוון, גברה אמש בקיבוץ נצר־סירני במשחק־ידידות על קבוצת אוניברסיטת ברנדייס מארה"ב — 71:73 לאחר 38:42 במחצית.

המשחק היה שקול ומתוח. הישראלים הוליכו לכל אורך 40 הדקות בהפרש שנע בין 8 ל־10 נקודות אולם לקראת הסיום חל רפיון בין הישראלים והאמריקנים צימצמו.

לישראלים הירבו לקלוע: דב הרמן 20; גיא גורס 18; אמיר כץ 10 ושני כהן 8.

אליצור נתניה — היום לצרפת

קבוצה ישראלית נוספת שתמריא היום למשחק־חוץ באירופה תהיה אליצור נתניה, שתתמודד מחר עם הקבוצה הצרפתית, מונקו, בבית רבע־הגמר בגביע־קוראץ'.

הצרפתים ניצחו את אליצור, במשחק שהיה בנתניה (82:88).

האיטלקים יבואו היום

יריבת הפועל ת"א, ארקסונס קאנטו בגביע־קוראץ', ויריבת הפועל הגליל־העליון, סקבוליני פזארו, במחזיקות־גביע, יגיעו היום ארצה, כדי להתמודד מחר עם היריבות הישראליות.

אואיטה לפני גאליס

סעיד אואיטה ממרוקו, שיאן העולם בריצות 1500 ו־5000 מטר ואלוף העולם ב־5000 מ', נבחר כספורטאי השנה של מדינות אגן הים־התיכון. אואיטה צבר 43 נקודות במשאל שערכה סוכנות הידיעות היוגוסלבית, טנויוג. השני, ב־18 נקודות: את הכדורסלן היווני ניקוס גאליס. שלישי: היה אלוף העולם ב־3000 מכשולים, האיטלקי פרנצ'סקו פנטה, לפני הכדורגלן האלג'יראי ראבאח מאדג'ר.

מהפכים דרמטיים ברוממה

מכבי חיפה — אליצור רמלה 73:85 (45:37)

מאת יוסף גלזר

כדורסלני מכבי חיפה העפילו אמש בפעם השלישית בארבע השנים האחרונות לחצי־גמר גביע־המדינה, לא לפני שעברו עליהם דקות־חרדה ארוכות, במשחקם הביתי נגד אליצור נוה־דוד רמלה — 73:85.

כוכבי מכבי חיפה, ג'ו ביניון וארי רוזנברג, נקלעו ליום־שחור, ואילו עדי גורדון שהיה גרוע במחצית הראשונה היה מצויין לאחר ההפסקה. הטובים בחיפה היו ג'ון פלאוארס (מצויין) ותומר שטיינהאואר, נטל עשרה כדורים חוזרים.

רמלה חסרה את שני רכזיה המצוינים, שמואל גנדלמן ומשה סניור, ואת המחליף בועז רימון, אולם הדבר לא ניכר במשחקה במחצית הראשונה, כה היטיב מקנזי לקלוע.

מכבי חיפה פתחה בביטחה — 0:11, 7:22 ו־28:15. כאן הוטל למערכה הצעיר בן ה־18, שי ורניק, שריכזו היטב את משחק רמלה, שקלעה 24 נקודות לעומת 2 של מכבי חיפה, וביצעה מהפך — 30:39 ו־37:45 במחצית.

לאחר ההפסקה היו אלו הדקות הגדולות של גורדון, שהוליך את מכבי חיפה למהפך נגדי של 14 נקודות לעומת 2 של רמלה — 47:51. יתרון זה נשמר עד לסיום — 53:61, 62:75 ו־73:85.

הנצחון החיפני הושג בעיקר בזכות השמירה היעילה על מקנזי, שקלע רק שתי נקודות במחצית השנייה.

שפטו, מצויין, ערן עמית ונמרוד ברין, לעיני 1000 צופים, ברוממה.

● קלעו למכבי חיפה: פלאוארס 24; גורדון 22; שטיינהאואר 13; רוזנברג 12; ביניון 11 ואופיר 3.

● קלעו לאליצור רמלה: מקנזי 18; וובסטר 18; חרוז 12; פולאק 10; ויליאמס 10; ורניק 3 וברוילי 2.

בהפועל ת"א ניתחו ההפסד: הגבוהים נכשלו!

מאת יצחק ויסהוף

קבוצת הכדורסל של הפועל ת"א קיימה אתמול אחה"צ אימון, לאחר ההפסד הצורב שלשום — 91:90 — לאליצור נתניה, ברבע־גמר גביע־המדינה. המאמן משה וינקרנץ ניתח יחד עם השחקנים את המשחק בנתניה.

הכל הגיעו למסקנה שהנצחון "ברח מהידיים". "כאשר הגבוהים קולעים יחד 18 נקודות וקולטים רק 8 כדורים חוזרים אין סיכויים לנצח" — ציינו השחקנים והמאמן.

חיים זלוטיקמן אמר כי הפועל ת"א החמיצה שלשום הזדמנות להמשיך בגביע: "הפסדנו באחד המשחקים החשובים שלנו העונה. הפסדנו משחק שהיינו צריכים לנצח, אך כרגע שלא התעלינו מתחת לסל שמטנו נצחון. היה צירוף מקרים בסיום לטובת אליצור והיא ניצלה זאת".

כוכב הפועל ת"א הפריך את הדיעה כאילו בעיות כספיות הרובצות על האגודה השפיעו על חלק מהשחקנים: "מי שאומר זאת — מדבר שטויות. אני יודע שהשחקנים, כולל אני, קיבלנו את כל מה שמגיע לנו. לדעתי חייבים במציאות של הכדורסל הישראלי לא להתרפק על תוצאות־עבר. כל משחק הוא מלחמה חדשה וצריך להיערך בהתאם".

מכבי ת"א תתאמן הבוקר — תמריא אחה"צ

מאת יצחק ויסהוף

דורון ג'אמצ'י, כדורסלן מכבי ת"א, לא נטל אמש חלק באימון האלופה ערב יציאתה היום אחה"צ למערב־גרמניה, שם תתמודד מחרתיים נגד סאטורן קלן בבית־הגמר בגביע־אירופה לאלופות.

ג'אמצ'י שלא חש בטוב הבריאות ישב על הספסל וצפה באימון חבריו. עובדה זו לא מנעה ממנו להתערב עם עוזר המאמן, ברוס ויקטור, על ארוחת־ערב אם הוא יקלע סל מהספסל. דורון קלע, ואז התחרט ויקטור ואמר: "אני מקבל את השכר הנמוך ביותר באגודה ואין לי כסף לארוחה". ג'אמצ'י ניסה לבצע עיסקה, ואמר לויקטור שאם יזרוק מהספסל כדור שרק יפגע בטבעת, הוא מוותר על הארוחה. אבל אם ויקטור לא יפגע תצטרף רעייתו של הכדורסלן, מירב, לארוחה... ויקטור הסכים, זרק לסל ולא פגע בטבעת.

הבוקר תקיים מכבי ת"א אימון בהיכל־הספורט ביד־אליהו, ואחריו ייצאו השחקנים לבתיהם ומשם לנמל־התעופה.

* אנגליה הודיעה שתתמוך במועמדות ארה"ב לארח את משחקי גביע־העולם בכדורגל ב־1994 — זאת מסר בלונדון טד קרוקר, מזכיר התאחדות הכדורגל האנגלית.

מאמן מתפטר צבי רוזן

רוזן אמר שלום למכבי פ"ת
המועמדים: פרלמן, שינפלד ואלי כהן

מאת משה רוזנברג

צבי רוזן, מאמן מכבי פתח־תקוה, הודיע על התפטרותו מאימון הקבוצה. רוזן שהספיק להדריך את מכבי פ"ת חמישה מחזורים בלבד, נפגש שלשום במשך חמש שעות עם חברי הנהלת הקבוצה שניסו לשכנעו לא להתפטר. "אין צ'אנס, החלטתי נחושה" - אמר רוזן.

פגשתי אתמול את רוזן. בתשובה לשאלה מדוע נטש "ספינה טובעת", השיב: "גיבשתי את החלטתי, כבר לאחר ההפסד להפועל חולון, לפני שלושה מחזורים, הרגשתי שאינני יכול לתרום יותר למכבי פ"ת, השחקנים זילזלו, לא התאמצו במשחקים וזו הסיבה להתפטרותי. לא הירידה למקום האחרון בטבלה הניעה אותי להתפטר. אם היו השחקנים משקיעים את כל יכולתם במגרש לא הייתי מתפטר".

גם אתמול ניסו חברי הנהלת מכבי פ"ת לשכנעו להישאר. רוזן לא הסכים. "חפשו לכם מאמן אחר" – הודיע המאמן ליו"ר מחלקת הכדורגל, יעקב מרמור.

את האימון אתמול העביר מאמן הנוער, חזי אדן, שיהיה מאמן הקבוצה במשחק הקרוב בשבת, נגד מכבי ת"א.

השחקנים שלא ידעו על התפטרותו לפני האימון אתמול, ציינו באסיפה סגורה עם היו"ר: "ניתן את הנשמה בשבת כדי לנצח ולהראות לצבי רוזן שהחלטתו היתה חפוזה".

אמש התאספה הנהלת מחלקת הכדורגל של מכבי פ"ת אך עדיין לא הגיעה להחלטה מי יאמן במקומו של רוזן.

המועמדים להחליף את צבי רוזן הם: שמואל פרלמן, אלי כהן ומיקי שינפלד. נרמז שלמוטל'ה שפיגלר לא תפנה האגודה הפתח־תקוואית.

מיחיץ' העדיף אימון ללא כדור בגלל הגשם

מאת ראובן חנניה

הנבחרת הלאומית של ישראל בכדורגל קיימה אתמול אחה"צ אימון באיצטדיון ברמת־גן בגשם שוטף, לפי הוראותיו של המאמן מיליינקו מיחיץ'. כדי לא לסכן את השחקנים, ולמנוע פציעות, ערך מיחיץ' אימון כושר גופני, ללא כדור.

היום תקיים הנבחרת עוד שני אימונים, בבוקר ואחה"צ. מאימונים אלה ישוחררו שחקני מכבי חיפה, שיופיעו במדי קבוצתם מול קבוצת בריז' הבלגית, במשחק לזכרו של שוער מכבי חיפה, אבי רן ז"ל. מיחיץ' גם הודיע שישחרר מחר את שלום תקווה ממכבי נתניה למשחק קבוצתו, מכבי נתניה, מול הקבוצה הבלגית.

חמשת שחקני הפועל כפר־סבא והפועל תל־אביב מהנבחרת הלאומית — אריק שמיר וירון פרסלני מכפר־סבא: אלי כהן, משה סיני ויהודה עמר מהפועל תל־אביב — ישוחררו מאימון מחר, מאחר שקבוצותיהם יקיימו משחקי ליגה כבר ביום שישי (הפועל לוד — הפועל כפר־סבא: הפועל צפריירים חולון — הפועל ת"א).

מאימון אתמול נעדרו ליאור רוזנטל, דניאל בראיילובסקי, שלום תקווה ומנשה שמעונוב המצוננים.

במשחק לזכרו של אבי רן – היום בחיפה

רוזנטל — מחצית במדי בריז' ומחצית במדי מכבי חיפה

מאת יוסף גלזר

זכרו של שוער מכבי חיפה ונבחרת ישראל, אבי רן, יועלה היום ב־8 אחה"צ במשחק בין־לאומי לאור־זרקורים באיצטדיון קרית־אליעזר בין מכבי חיפה ופ.צ. בריז' הבלגית, בשורותיה מופיע חברו של רן, החיפאי רוני רוזנטל, שישחק מחצית בכל קבוצה.

כהצדעה לשוער המנוח ישתתפו בהרכב מכבי חיפה כוכבי שנות האליפות המופיעים בקבוצות אחרות: ברוך ממן (בני־יהודה ת"א); משה סלקטר (בית"ר ירושלים); ירון פרסלני (הפועל כפר־סבא); אלי כהן (הפועל צפריירים חולון) ויוסי קרמר (הפועל חיפה).

על ספסל מכבי חיפה ישבו, בין היתר, המאמן באותן שנים, שלמה שרף, וחברי ההנהלה אז, צבי וייצנר, פרדי שביט ועו"ד רני שירון.

בריז' הובאה ארצה על־ידי משה רן, אביו של אבי ז"ל, והיא תקיים בארץ משחק נוסף נגד מכבי נתניה. הקבוצה תשהה בארץ כשבוע ותקיים מחנה־אימונים.

בריז' הגיעה בהרכבה החזק ביותר שכולל בין־לאומיים רבים, בהם הקפטן יאן קולמנס, הנחשב לכדורגלן מספר 1 בבלגיה, ליאו ואן־דר־אלסט, ומלך־השערים מארק דה־חריזה, וכמה כדורגלנים זרים, ביניהם מאמדו טו מסנגל: דניס ואן־ויק מהולנד וקנט בריל מדנמרק.

המשחק ייערך לאחר שהושגה סולחה בין משפחת רן ומכבי חיפה, וכל ההכנסות יועברו לקרן־הנצחה.

ישראל — צרפת 2:3 בקט־רגל

נבחרת הקט־רגל של ישראל גברה על צרפת — 2:3, באליפות אירופה בספרד.

השוער הצרפתי עצר ארבעה כדורי־7 מטר.

הבית האוקיאני בגביע העולמי – בשיטת בית וחוץ

המשחקים המוקדמים בגביע העולמי בבית האוקיאני בכדורגל, בו משתתפת נבחרת ישראל, יתקיימו בשיטת בית וחוץ.

המשחקים ייערכו בין ה־1 בינואר וה־15 באוקטובר 1989.

ההתאחדות לכדורגל קיבלה אתמול הודעה על כך מפיפ"א.

מנסדורף ישחק היום באוקלנד

בפתיחת טורניר־הטניס באוקלנד, ניו־זילנד, הפתיע הטניסאי היהודי מארה"ב, גלן גראב, בנצחון על המדורג 4, קרל אובה שטב ממערב־גרמניה — 6:7, 2:6.

עמוס מנסדורף, המדורג 1, ישחק היום נגד טניסאי שלה מהמשחקים המוקדמים.

● ליגה אזורית

מסילות מוליכה

קבוצת נוה־אור, שעדיין לא נוצחה בליגה האזורית בקעת בית־שאן/גלבוע בכדורסל (14 נקודות מ־7 משחקים), נאלצה להתאמץ במחזור האחרון כדי לגבור על חמדיה — 64:68, לאחר שתי הארכות.

מסילות, שניצחה במאבק צמרת את בית־השיטה — 56:64, ממשיכה להוליך עם 20 נקודות מ־10 משחקים, לפני בית־השיטה 18 מ־10.

תוצאות נוספות: יזרעאל — רשפים 45:51; תתיקי נירדוד — כפר־יחזקאל 55:60; בית־אלפא — גבע 56:65. במשחקים דחויים: בית־השיטה — נוה־איתן 42:77; חמדיה — גבע 40:53.

מחזור 10 בליגת העמקים

משחקי המחזור ה־10 בליגת העמקים בכדורגל נערכו בשבת. הקרב המרכזי בין תענך והזורע נדחה בגלל אבל.

התוצאות: בני־ברין — גבע 3:5; אלונים — גזית 0:1; בית־יוסף/ירדנה — תל־יוסף 2:3; גבעת־עוז — חפציבה/בית־אלפא 0:1; רמת מנשה — בני־נעורה 0:3 (הופסק).

במשחק־השלמה ברבע־גמר הגביע ניצחה בית־יוסף/ירדנה את הזורע — 0:2.

גן־יבנה הביסה את כרמיה 4:9

במחזור העשירי בליגה האזורית יואב הביסה קבוצת גן יבנה את כרמיה — 4:9.

גלאון — רבדים 1:3; ויקים — נגבה 4:8.

הטבלה: 1. גן יבנה 18 2. ויקים 13 3. גלאון 12 4. יכיני 9 5. כרמיה 8 6. גת 5.

* הכדורגלן הקולומביאני קרלוס ולדרמה נבחר ככדורגלן־השנה בדרום־אמריקה.

כפר־סבא — בת־ים במשחק מסקרן הערב

● כדורעף

קבוצות הפועל כפר־סבא והפועל בת־ים יתמודדו הערב ב־7 בכפר־סבא במשחק־צמרת במחזור ה־15 בליגה הלאומית בכדורעף.

כפר־סבא, ביתית, תשתדל לנצל עובדה זו ולהכניע את יריבתה. כפר־סבא ניצחה בסיבוב הראשון — 2:3. ישפטו: גבי קראוס ודרו רוזנטל.

● המוליכה, הפועל מטה אשר, תתמודד ב־7 באולמה עם הפועל רמת־אביב. צפויה תוצאה, כמו בסיבוב הראשון — 0:3 למטה אשר. ישפטו: אבי זלצברג ואלכס רוזנברג.

● השנייה בטבלה, הפועל קרית־אתא, תארח את הקבוצה המתאוששת של הפועל שריד. האורחים, על־אף שקצרו לאחרונה מספר נצחונות נאים, יצטרכו להיכנע לקבוצה עדיפה, שגם בסיבוב הראשון זכתה — 0:3. ישפטו: הדי זבורשטיין ועוזי בן־צבי.

● הדרבי של עמק־חפר ייערך הערב ב־7.30 בעין־החורש, בין קבוצות הפועל המעפיל והפועל העוגן. צפוי נצחון להמעפיל, כמו בסיבוב הראשון — 0:3. ישפטו: אסא זינגר וזאב שוהם.

● מאבק של מרכז הטבלה יתקיים הערב ב־7 בכפ"ח, כשמכבי פ"ת תנסה לנצל את ביתיותה במשחקה על מכבי חיפה. בסיבוב הראשון הפתיעה מכבי פ"ת בנצחון חוץ — 0:3. ישפטו: אורי טמפלהוף ואהרון קמל.

● קבוצת הפועל איחוד עירון תארח ב־7 את סוגרת הטבלה, א.ס. רמת־השרון, עם סיכוי טוב לנצח כמו בסיבוב הראשון — 1:3. ישפטו: מיכאל סלע ואברי ברדוה.

טבלה

1.	הפ. מטה אשר	14	1:42	28
2.	הפ. קרית־אתא	13	7:37	25
3.	הפ. כפר־סבא	14	19:36	24
4.	הפועל המעפיל	14	18:29	23
5.	הפועל בת־ים	14	20:30	23
6.	הפ. רמת־אביב	14	28:24	20
7.	מכבי חיפה	14	32:23	20
8.	הפועל שריד	14	31:22	20
9.	מכבי פ"ת	14	30:22	19
10.	איחוד עירון	14	35:19	16
11.	הפועל העוגן	14	39:8	15
12.	רמת־השרון	13	37:6	14

בריה"מ מתכוונת להשתתף בסיאול

ברית־המועצות מתכוונת להשתתף במשחקים האולימפיים בספטמבר בסיאול — זאת הודיע אמש במסיבת־עיתונאים שר הספורט הסובייטי. הוא הוסיף כי ההחלטה הסופית תתקבל בשבוע הבא.

מראט גראמוב אמר במסיבת־עיתונאים כי הוועד האולימפי הסובייטי, בראשו הוא עומד, יאשר ב־11 – 12 בינואר את ההחלטה.

קארל גברסון מאליצור נתניה קולע לסל הפועל ת"א מול לינטון טאונס. מאחור: קארל אייזמוס ועמוס פרישמן (תצלום: מאיר פרטוש)

פיקנטריה — ישראל פז

הפועל ת"א בין הפטיש הנתנייתי והסדן של קאנטו

הפועל תל־אביב ספגה שלשום מהלומה כבדה בהפסדה ברבע־גמר הגביע לאליצור נתניה (91:90). כיצד ישפיע הכשלון על משחק מחר נגד ארקסונס קאנטו בבית רבע־הגמר בגביע־קוראץ'? הפועל ת"א, שאיבדה "חצי עולמה", תצטרך לחזור במהירות לעשתונותיה, ואין זה דבר קל.

להדיח את מכבי ת"א מהגביע ולהפסיד לאליצור נתניה — זה מוכיח שהפועל ת"א עדיין אינה קבוצה "בשלה" לעמוד באתגרים הגדולים הניצבים בפניה.

מחר יהיה מבחן נוסף. תיאורטית יש עדיין להפועל ת"א סיכוי לעלות לחצי־הגמר בגביע־קוראץ', ציינתי תיאורטית, אם־כי אני סבור שצריך להתרחש נס גדול כדי שחניכיו של המאמן משה וינקרנץ, שגאוותם נפגעה והסובלים מבעיות בספסל, יצליחו לחזור למיטבם.

גמול בגומלין

מחר ומחרתיים — עם חידוש המאבקים בזירה האירופית — יחזרו כל ארבע הנציגות הישראליות לזירה. מחר ייערכו שלושה משחקים. אתחיל דווקא בגביע־קוראץ', הגביע מספר 3 בחשיבותו. הפועל ת"א תארח בקולנוע־שלושה את קאנטו, ואילו אליצור נתניה, שדרכה לגמר־הגביע נראית סלולה (אם־כי יכולות להיות עוד הפתעות...) תצא למונקו שבצרפת למשחק־הגומלין.

מה צפוי לשתיים במשחקי־הגומלין? אנטונלו ריבה, פייר־לואיג' מרזורטי וחבריהם מארקסונס קאנטו, שהנחילו להפועל ת"א תבוסה במשחק הראשון (78:94), יודעים היטב את כוחם. קאנטו עם שתי זכיות בגביע־האלופות, ארבע זכיות בגביע למחזיקות־גביע ושלוש זכיות בקוראץ' — היא קבוצה מנוסה מאוד, קבוצה עם אופי, במיוחד בזירה הבין־לאומית. אני בספק אם הפועל ת"א תוכל, במקרה זה, לנצל את אולמה, כמו שעשתה עד כה. אם אכן יעלה הדבר בידה יהיה זה הישג גדול ותרופה לכשלון־הגביע בנתניה.

אליצור נתניה, אמנם ב"דרך הנכונה" בגביע־המדינה הישראלי אבל אולי סיכוייה לעלות לשלב חצי־הגמר בקוראץ' — היא מגיעה למונקו עם מטען של שלושה הפסדים, מהם שניים ביתיים למונקו (88:82) ולריאל מדריד (80:67). בניגוד לבית של הפועל ת"א שם אין לאף קבוצה — קאנטו, סרגוסה ויוגופלסטיקה ספליט — נצחון־חוץ סיפקה אליצור נתניה לזירה־ביתיה. אליצור נתניה, עם מוראל גבוה, תוכל לשחק — בניגוד להפועל ת"א — בצורה חופשית ללא מתח. אולי דווקא דבר זה יסייע לה לגמול למונקו באולמה, אם־כי מבחינת הסיכויים יש לנציגה הישראלית, להערכתי, 20־30 אחוז בלבד...

נצחון יוקרה

הקבוצה הישראלית השלישית מחר היא הפועל הגליל־העליון, בגביע אירופה למחזיקות־גביע, שתארח את הקבוצה האיטלקית החזקה, סקבוליני פזארו, שניצחה אותה בסיבוב הראשון באיטליה — 81:96.

בניגוד לבתים בגביע־קוראץ', מהם עולה רק קבוצה אחת לחצי־הגמר הרי שבגביע־המחזיקות עולות שתיים, אולם להגליל־העליון, שנוחלה הפסד לחוכנטור בדלונה (101:91), סיכויים קלושים להיות בין השתיים שיזכו בכרטיסי־עליה.

הגליל־העליון חייבת לעלות הערב נגד פזארו העריפה ללא רגשי־נחיתות. גם אם לא תעפיל הרי שנצחון על יריב איטלקי בעל־מוניטין יהיה הישג בלתי־רגיל. האולם בכפר־גלעדי, בו כשלו העונה קבוצות צמרת ישראליות, יכול להעניק מקדמה רצינית למארחים מהגליל. התנאי: עליהם לשחק בשאפתנות וללחום על כל כדור. ברור מראש שמבחינת כדורסל סקבוליני פזארו טובה מהגליל, אבל הביתיות, תוספת לחימה, וכמובן משחק טוב, יאזנו את הכוחות, ואולי נזכה מחר לנצחון ישראלי.

מכבי ת"א תשחק מחרתיים מול סאטורן בקלן. רלף קליין נגד העיכוי הגרמנים בשנים האחרונות. מאבק מסקרן. על משחק זה ברשימה אחרת.

תצוגה מרהיבה של ספורט נכים

מאת אברהם תשובה

תצוגה מרהיבה של ספורט נכים נערכה אתמול באולם המדרש של מרכז הספורט אילן ברמת־גן.

מגוון של ענפי ספורט. במהלך האירוע, בירכו: נשיאת אילן, כמי דוכינר, מנהל מרכז הספורט, משה רשקס, וסמנכ"ל משרד הבטחון וראש אגף השיקום, אריה פינק. ציפורי אמר: "זה מוסד ומפעל שנותן טעם לחיים לילדים שהגורל התאכזר אליהם. אני מבטיח שכל מה שהביטוח הלאומי יוכל לעשות — נעשה בלב שלם".

קהל רב, ביניהם מנכ"ל המוסד לביטוח לאומי, מרדכי ציפורי, ואורחים מהארץ ומחו"ל, חזו באירוע שבמהלכו הדגימו ספורטאי אילן...

יעקב גרונדמן, מאמן שמשון ת"א, שבע־רצון

כאשר נשפר את יכולת ההבקעה נוכל לרוץ לאליפות

תמעלה של שחקני שמשון: אהבת המועדון ★ קבוצה צנועה עם שאיפות גדולות העונה ★ מכבי נתניה פייבוריטית – אבל העניין לא סגור

מאמן גרונדמן

מאת יצחק ויסהוף

רק שני המסדרי־ליגה ספגו שחקני שמשון תל־אביב ב־17 מחזורים. הגנת הקבוצה והשוער הלאומי אבי חדד יכולים להתגאות בספיגת 10 שערים בלבד, אולם לדעתו של מאמן הקבוצה, יעקב גרונדמן, לוקה יכולת־ההבקעה של קבוצתו בחסר. "רק 17 שערים הבקענו וזה לא מספיק" — סבור גרונדמן, שלא מסתיר את סיפוקו מיכולות הקבוצה וכל הסובב אותה.

לאחר הנצחון המרשים בשבת — 1:3 על מוליכת הטבלה, מכבי נתניה בחוץ — יכולה שמשון להתגאות בהישג מיוחד. נצחונות על הגדולות בכדורגל הישראלי, עם פתיחת משחקי הסיבוב השני: מכבי ת"א (וכבר לא כל כך גדולה), הפועל ת"א, הפועל כפר־סבא (תיקו) ומכבי נתניה.

בעונה שעברה סיימה שמשון את הליגה במקום החמישי. הקבוצה זכתה בגביע־הטוטו, הישג שהעשיר את קופת המועדון הצנוע והם ב־127.500 שקל. גם השנה שמו להם אנשי שמשון כמטרה לזכות בגביע־הטוטו, בנוסף אולי לתארים נוספים (אליפות וגביע־המדינה).

מאמן עם קבלות

את הקבוצה השמשונית מאמן, זו העונה השנייה, יעקב גרונדמן (48), שחקן־עבר מצטיין בבני־יהודה (13 שנה) ומאמן עתיר־נסיון בליגה הלאומית. הוא אימן לא פחות מעשר קבוצות בלאומית. גרונדמן זכה בתארי אליפות עם מכבי ת"א (1977) ומכבי נתניה (1980) ובגביע־המדינה עם הפועל חיפה (1974) ומכבי נתניה (1980).

— מה סוד הצלחת שמשון? — שאלתי את גרונדמן.

● גרונדמן: ההצלחה היא פועל־יוצא של עבודה מסורה של כולם. השחקנים רציניים ביותר. במשחק קיימת תנועה מתמדת במגרש, מלווה בכושר גופני מעולה. עובדות אלו מקשות על הקבוצות היריבות שלא מסתדרות עם היכולת שלנו.

— אם כן, מדוע אתם רק במקום החמישי?

● גרונדמן: יכולת ההבקעה שלנו עדיין לא טובה. למרות שנגד מכבי נתניה הבקענו 3 שערים אינני מרוצה. קשה לנו לבקוע. הרבה משחקים לא הבקענו. סיימנו בתיקו 0:0, ואלו הנקודות החסרות לנו כיום כדי להיות קרובים־קרובים לפיסגה.

— האם אי־היכולת לבקוע נובעת ממחסור בחלוצים?

● גרונדמן: לא. שמשון סובלת מאי־שקט נפשי ברחבת שער היריב. ייתכן שעם הנצחונות יבואו גם השערים. יש לנו קבוצה טובה ויש כלים; אנו לא משחקים הגנתי. הכדור נע במהירות ואנו מנסים לנצח. כדי ללכת על המקום הראשון חייבים שיפור בהבקעה וזה יבוא.

— כיצד מצליחה קבוצה כשמשון במה שאחרות נכשלות?

● גרונדמן: כושר גופני מוקנה בעבודה רבה וברצינות של השחקנים. כמו־כן בשמשון השחקנים אוהבים את המועדון ולכן הם משחקים בהתלהבות רבה. כולם קשורים לכל מה שסובב את הקבוצה. בשמשון אין דבר שההנהלה אינה מוכנה לתת לשחקנים גם כאשר אין כסף בקופה. לכן כולם נותנים את כל הלב למועדון שהוא יקר להם.

תורת השלבים

— מה המטרות העונה?

● גרונדמן: אנו עובדים לפי שלבים. המטרה הקרובה היא לסיים עד ה־25 במחזור בין שמונה הקבוצות הראשונות כדי להשתתף במפעל האינטרטוטו בקיץ. מטרה שנייה: להימנות על הקבוצות שיתחרו בפלייאוף. מטרה שלישית לזכות באחד, או יותר, מהתארים המוענקים בכדורגל הישראלי — אליפות, גביע וגביע־הטוטו.

— כולם כבר הכתירו את מכבי נתניה, האם גם אתה שותף לכך?

● גרונדמן: מכבי נתניה מוליכה את הטבלה וזה לא מיקרי. כיום יש לה יתרון על כל קבוצות הליגה. רק במידה שיהיה לה פנצ'ר רציני ייתכן שיהיה שינוי. מכבי נתניה היא קבוצה טובה עם שחקנים מנוסים, בעלי יכולת טכנית גבוהה, שתוך שניות יכולים להכריע משחק. כיום נתניה פייבוריטית, אבל לא הייתי סוגר עניין כבר בשלב זה.

— האם משפיעה העובדה שקבוצות בעלות שם כמכבי ת"א, בית"ר ירושלים ומכבי חיפה בינתיים מחוץ לתמונה?

● גרונדמן: העובדה שקבוצות אלו מחוץ למאבק הצמרת בשלב זה של העונה לא אומרת שהליגה במשבר. יש קבוצות אחרות שתפסו את מקומן והן אשר מושכות כיום את מירב תשומת־הלב: הפועל כפר־סבא, בית"ר ת"א, הפועל באר־שבע ושמשון ת"א. העניין הוא שברגע שהגדולות לא מדורגות בצמרת מגיע פחות קהל. מכבי חיפה, ביכולת טובה, מסוגלת לסחוף לקרית־אליעזר 17 אלף צופים. כיום הקבוצה מצליחה להביא 1000 צופים בלבד. גם מכבי ת"א לא מושכת קהל, אך ניצחון טוב אחד יכול למלא איצטדיון שבוע לאחר־מכן. אם יהיו משחקים טובים הקהל יבוא. אני מאמין בקהל. אין ספק שהוא חסר לכדורגל.

מאמן השחייה דוד סיבור מסכם את שנת 1987:

אירופה שולטת בשיאי העולם

אירועים יוצאי־דופן בשנה החולפת: אושר תקנון תשלומים לשחיינים; השחיינית הנמוכה ביותר בארה"ב קבעה שיא עולמי; לראשונה עימות ישיר בין מזרח ומערב גרמניה

● שחייה

מאת דוד סיבור

היה כדאי לחכות עד לסיום אליפות ארה"ב הפתוחה שנערכה בסוף דצמבר 1987 באורלנדו כדי להשלים כתבה זו. עצם קיום אליפות פתוחה של ארה"ב בעונה זו של השנה, שמריצה קבוצה גדולה של שחיינים מצטיינים מהעולם, מעידה על שינוי משמעותי מאוד בשחייה העולמית.

ניקח לדוגמה את ג'אנט אוונס, האמריקנית הצעירה בת ה־15, שקבעה שיא עולמי ב־800 מ' חופשי באליפות ארה"ב וכעבור חודשים מגיעה שוב לפיסגה העולמית!

באותו הזמן נערכה באירופה תחרות חשובה גביע־אירופה לאומות, אמנם בבריכה של 25 מטר, אבל בכל זאת תחרות למניבה תוצאות מצויינות. תחרויות אלה ממחישות את השינוי הגדול שחל, הוא קיום שלוש עונות תחרותיות מובהקות. פירוש הדבר, קיצור תהליכי האימון ולעומת זאת איזכני סיביות גדולה יותר בחיי השחיין. לא אתפלא אם בעתיד נגיע לקיום ארבע עונות תחרותיות בעולם.

דמיון לאתלטיקה

התכונות באירועי השחייה הגדולים שנערכו ב־1987 בעולם מביאים אותי למסקנה נחרצת: אין יותר שטפון בשיאי־עולם. רק שחיינים בודדים, שהם בחזקת "עילויים" מצליחים לשבור שיא עולמי, וכאלה יקבעו רק מעטים. לעומת זאת יותר ויותר שחיינים מצטיינים־רגילים מפלסים את דרכם לפיסגה, הודות לשיטות אימון מתקדמות, תכנון מדעי ותנאים סביבתיים מתאימים. 1987 הביאה לחדירה כמותית מאוד של שחיינים נציגי ארצות רבות לפיסגה העולמית. לאור המצב שנוצר מתחילה השחייה להידמות לאתלטיקה. כלומר, המאבקים על מדליות יהיו חריפים יותר ובעיקר מפתיעים.

טבלת 25 התוצאות הטובות ביותר השנה בעולם רק מאמתת הנחה זו.

בין המקום הראשון למקום ה־25 הפרשי הזמנים זעירים ביותר. 33 ארצות שונות מיוצגות בטבלאות אלו ו־28 בין הבנים ו־23 בין הבנות, וביניהן ארצות קטנות כמו סורינם, פאלויה, אירלנד, יוון, דנמרק, קוסטה־ריקה ואחרות.

באליפות אירופה, למשל, זכו נציגי 12 ארצות במדליות השונות.

במאבק הבין גושי (אמריקה — אירופה), יש לאירופה עליונות הולכת וגוברת. מתוך 32 שיאי עולם, מוחזקים כיום 12 ע"י שחייני ארה"ב (11) וקנדה (1), ו־20 שיאי עולם ע"י שחייני אירופה — מזרח־גרמניה (11): מערב־גרמניה (4); הונגריה (2); ברה"מ (2) ורומניה (1).

שמונה שיאי־עולם

8 שיאי עולם חדשים נקבעו ב־1987, שנים מהם 800 מ' חופשי לנשים ו־400 מ' מעורב אישי לגברים תוקנו פעמיים.

במקביל נקבעו גם 11 שיאי אירופה חדשים וחלקם מהווים שיא עולמי.

בספר אירועים שלבטח ירשמו בהיסטוריה של השחייה היו ב־1987:

● שבירת שני שיאים "עתיקים" של טרייסי ויקהאם האוסטרלית, בריצי 400 ו־800 מטר חופשי, שנוצרו עוד בשנת 1978.

● התקיימה תחרות בין־ארצית ראשונה, לאחר ההפרדה, בין מזרח ומערב גרמניה, שנערכה מייד לאחר אליפות אירופה באוגוסט בבינגן.

● אושר תקנון־תשלומים לשחיינים ע"י ההתאחדות הבין־לאומית.

● השחיינית הנמוכה בהיסטוריה של השחייה האמריקנית, ג'אנט אוונס (161 ס"מ) קבעה שיא עולם.

(רשימה ראשונה בסדרה)

שיאי העולם ואירופה ב־1 בינואר 1988

גברים

גברים		שיא עולמי		שיא אירופי	
50 מ'	חופשי	טום ג'ייגר (ארה"ב)	22.33	יורג וויטה (מז. גרמניה)	22.47
100 מ'	חופשי	מאט ביונדי (ארה"ב)	48.74	סטפן קרון (צרפת)	49.35
200 מ'	חופשי	מיכאל גרוס (מער. גרמניה)	1:47.44	מיכאל גרוס (מער. גרמניה)	1:47.44
400 מ'	חופשי	מיכאל גרוס (מער. גרמניה)	3:47.80	מיכאל גרוס (מער. גרמניה)	3:47.80
1500 מ'	חופשי	ולדימיר סלניקוב (ברה"מ)	14:54.76	ולדימיר סלניקוב (ברה"מ)	14:54.76
100 מ'	גב	ריק קריי (ארה"ב)	55.19	איגור פוליאנסקי (ברה"מ)	55.24
200 מ'	גב	איגור פוליאנסקי (ברה"מ)	1:58.14	איגור פוליאנסקי (ברה"מ)	1:58.14
100 מ'	חזה	סטיב לונדקויסט (ארה"ב)	1:01.65	אדריאן מורהאוס (בריטניה)	1:02.13
200 מ'	חזה	ויקטור דיוידס (קנדה)	2:13.34	יוזף סאבו (הונגריה)	2:13.87
100 מ'	פרפר	פאבלו מורלס (ארה"ב)	52.84	מיכאל גרוס (מער. גרמניה)	53.08
200 מ'	פרפר	מיכאל גרוס (מער. גרמניה)	1:56.24	מיכאל גרוס (מער. גרמניה)	1:56.24
200 מ'	מ.א.	טמש דרנאי (הונגריה)	2:00.56	טמש דרנאי (הונגריה)	2:00.56
400 מ'	מ.א.	טמש דרנאי (הונגריה)	4:15.42	טמש דרנאי (הונגריה)	4:15.42
100x4 מ'	חופשי	ארצות־הברית	3:17.08	מזרח־גרמניה	3:19.17
200x4 מ'	חופשי	מערב־גרמניה	7:13.10	מערב־גרמניה	7:13.10
100x4 מ'	מעורב	ארצות־הברית	3:40.28	ברית־המועצות	3:41.51

נשים

נשים		שיא עולמי		שיא אירופי	
50 מ'	חופשי	תמרה קוסטשה (רומניה)	25.28	תמרה קוסטשה (רומניה)	25.28
100 מ'	חופשי	קריסטין אוטו (מז. גרמניה)	54.73	קריסטין אוטו (מז. גרמניה)	54.73
200 מ'	חופשי	הייקה פרידריך (מז. גרמניה)	1:57.55	הייקה פרידריך (מז. גרמניה)	1:57.55
400 מ'	חופשי	ג'אנט אוונס (ארה"ב)	4:05.45	הייקה פרידריך (מז. גרמניה)	4:06.39
800 מ'	חופשי	אנקה מהרינג (מז. גרמניה)	8:19.53	אנקה מהרינג (מז. גרמניה)	8:19.53
100 מ'	גב	אינה קליבר (מז. גרמניה)	1:00.59	אינה קליבר (מז. גרמניה)	1:00.59
200 מ'	גב	בטסי מיטשל (ארה"ב)	2:08.60	קורנליה סירש (מז. גרמניה)	2:09.91
100 מ'	חזה	סילקה הורנר (מז. גרמניה)	1:07.91	סילקה הורנר (מז. גרמניה)	1:07.91
200 מ'	חזה	סילקה הורנר (מז. גרמניה)	2:27.40	סילקה הורנר (מז. גרמניה)	2:27.40
100 מ'	פרפר	מרי ט. מאגר (ארה"ב)	2:05.96	תמרה קורניליבה (ברה"מ)	59.41
200 מ'	פרפר	מרי ט. מאגר (ארה"ב)	2:05.96	קורנליה גרסלר (מז. גרמניה)	2:07.82
200 מ'	מ.א.	אוטה גווינר (מז. גרמניה)	2:11.73	אוטה גווינר (מז. גרמניה)	2:11.73
400 מ'	מ.א.	פטרה שניידר (מז. גרמניה)	4:36.10	פטרה שניידר (מז. גרמניה)	4:36.10
100x4 מ'	חופשי	מזרח־גרמניה	3:40.57	מזרח־גרמניה	3:40.57
200x4 מ'	חופשי	מזרח־גרמניה	7:55.47	מזרח־גרמניה	7:55.47
100x4 מ'	מעורב	מזרח־גרמניה	4:03.69	מזרח־גרמניה	4:03.69

עד ההגנה של ואנונו: כל העולם יודע, שלישראל יש נשק גרעיני

"ארצות הברית, ברית המועצות ומדינות ערב יוצאות מתוך ההנחה הבסיסית, כמו יתר מדינות העולם, שלישראל נשק גרעיני, ומדיניותן מודרכת על־ידי הנחה בסיסית זו". דברים אלה אמר אתמול פרופסור ג'ורג' קוואסטר, מרצה למדעי המדינה באוניברסיטת מרילנד בארה"ב, ומומחה למירוץ החימוש הגרעיני בעולם.

קוואסטר הופיע כעד מומחה מטעם ההגנה במשפטו של מרדכי ואנונו בבית המשפט המחוזי בירושלים. עדותו הושמעה כשעתיים מאחורי דלתיים סגורות אך השופטים התירו בתום הדיון לפרסם פרטים על תוכנה. העד אמר, כי גילוייו של ואנונו לא השפיעו על מעמדה הביטחוני של ישראל ואף חיזקו אותו.

בעולם האקדמי היתה סברה לאחר גילוייו של ואנונו, שהגילויים היו מכוונים, אמר העד. עם זאת, לגבי מדינות ערב לא שינה הפרסום דבר, כי הכל היה ידוע קודם לכן. העדות לכך היא, מדינות ערב לא נקטו בשום פעולה מדינית ב־14 החודשים שחלפו מהפרסום.

לאחר סיום העדות דן בית המשפט בשאלת הרלוונטיות של עדותו של עד מומחה נוסף אותו ביקשה ההגנה להעלות על דוכן העדים. המדובר בפרופ' ריצארד פאלק מומחה למשפט בינלאומי, שאמור היה להעיד על חוקיות החזקת נשק גרעיני. בית המשפט ברעת רוב של שופטים ואליהו נעם ושלום ברנר, ובניגוד לדעתו של שופט אחר (צבי טל), פסק כי העדות אינה רלוונטית, ואין טעם שתישמע.

שמעון פרס אמור להעיד מחר, לאחר שהוזמן להעיד לבקשת הסנגוריה. התביעה הציגה אתמול תעודת חיסיון חתומה בידי יצחק שמיר, המתייחסת ל־4 נושאים, והקובעת שפרס לא יוכל להישאל או להעיד על נושאים אלה. עם תום עדותו של פרס יסתיים פרק הראיות במשפט.

ועד הפעולה שנבחר, מימין לשמאל: יוסי גולדברג, ראש עיריית מטולה, שאול עמור, ראש עיריית מגדל העמק, יצחק קעטבי, ראש עיריית קרית עקרון, אלי חללי, ראש עיריית דימונה, מקסים לוי, ראש עיריית לוד (צילום: יונתן סלינגר)

ראשי הרשויות של הליכוד: להינתק מהבחירות לכנסת

מאת אשר שילוני, כתבנו לעניינים מוניציפאליים

21 ראשי רשויות מקומיות מהליכוד, שהם כ־90 אחוז מכלל ראשי הרשויות של הליכוד, החליטו אתמול ברוב גדול בלשכתו של ראש עיריית לוד, מקסים לוי, לפעול להפרדת הבחירות לרשויות המקומיות מהבחירות לכנסת ה־12, 1988.

החלטה זו היא בניגוד לנטייה הבלתי רשמית עדיין, במוסדות העליונים של הליכוד, להצמיד את שתי מערכות הבחירות והיא תואמת יותר את עמדת מפלגת־העבודה.

הכנס בחר בפורום מצומצם יותר, בראשותו של ראש עיריית נתניה, יצחק אלרועי, אשר ייפגש בשבוע הבא עם ראש הממשלה, יצחק שמיר, ועם מזכירות הליכוד, ויביא בפניהם את החלטת הכנס.

בראש המצדדים בעד הפרדת הבחירות עומד ראש עיריית לוד מקסים לוי, ובדברי הנמקה שלו אמר, שהמצביעים במישור המוניציפאלי אינם מתעניינים בנושאים פוליטיים כגון מדיניות בינלאומית או בעיית יהודה ושומרון, אלא בבעיות לוקאליות, והצמדת הבחירות המוניציפאליות לבחירות הפוליטיות עלולה להרתיע מצביעים מלהצביע בעד ראש עירייה טוב שירוץ בשם הליכוד.

יצרני בשר מזייפים תוויות ומוכרים פיגולים לציבור

הווטרינר המחוזי של משרד הבריאות באזור השרון, ד"ר ישראל גלאס, התריע אתמול כי יצרני בשר מזייפים תוויות תאריך של מוצרי בשר, וכך מגיעים לשולחן הצרכנים כמויות גדולות של בשר בלתי ראוי למאכל.

40 ק"ג בשר טחון מתוצרת מפעל "מאק טורו" מתל אביב הושמדו ביום שני בבוקר על ידי ד"ר גלאס בכניסה לרעננה, כיוון שלא היה ראוי לצריכה. המדבקות עם תאריך התפוגה הוחלפו לתאריך מאוחר יותר, כאשר בפועל הבשר היה ראוי לשימוש רק עד יולי 1987.

הווטרינר המחוזי קרא לציבור להקפיד לבדוק את המדבקות עליהן מצוין תאריך התפוגה. לדבריו, המדבקות צריכות להיות בלתי־ניתנות להסרה. אם נמצא שהן ניתנות להורדה, זוהי הוכחה שהיצרנים שינו את התאריך והבשר, למעשה, פסול לאכילה. "ברור בשוק ידוע לווטרינרים, ובשיטה זו נכנסים למערכת השיווק מאות קילוגרמים בשר שאינו ראוי לשימוש", התריע.

"לצערי", אומר ד"ר גלאס, "רק מעט מאד אנו מצליחים לתפוס, וברור לנו שכמויות גדולות של בשר בלתי ראוי לשימוש מגיעות לשולחן תושבי ישראל".

משרד הבריאות פתח במבצע לשמירת התברואה בכל המסעדות והתעשיינים בארץ. טפסים להצטרפות מחולקים בכל המסעדות והתעשיינים המעניקים שירותי דרך למטיילים. כל מסעדה שתירשם, תדבק עליה תווית המציינת כי עמדה בתנאי התברואה. מסעדות שלא יעמדו בתנאי התברואה ייסגרו בפקודת משרד הבריאות.

ד"ר שלמה אבני, ראש שירותי בריאות הציבור במשרד הבריאות, פנתה ביום שני למפיקי התוכנית "כלבוטק" בבקשה לקבל לידיה את ממצאי הבדיקות שערכו במסעדות הצמחים.

ד"ר אבני הודיעה, שאם ממצאי הבדיקה שיערוך משרד הבריאות יהיו זהים לממצאים שהועלו בתוכנית, יוגשו כתבי אישום נגד המסעדות, ותישקל הוצאת צו סגירה למסעדות שהתופעה תחזור בהן.

"טעות לחשוב שבדבר רק בתנובה" אמרה ד"ר אבני, "חיידקים מסוכנים עלולים להימצא גם בבשר ובמזונות המוחזקים בשיטת קירור לא נכונה". לדבריה, הוגשו במהלך השנה החולפת 750 כתבי אישום נגד מסעדות בהם נמצאו תנאי תברואה לקויים. הציבור עצמו, לדבריה, חייב לגלות ערנות יתר במקומות בהם הוא סועד ולדווח למשרד הבריאות על תנאי תברואה ירודים. (עתים)

שערי המטבעות בנק הפועלים — 4.1.1988

	יחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שער יציג
סל המטבעות	1	—	—	1.7052	1.7264	1.7162
דולר אמריקאי	1	1.50	1.56	1.5275	1.5465	1.5378
מרק גרמני	1	0.95	1.00	0.9674	0.9779	0.9722
לירה שטרלינג	1	2.81	2.94	2.8571	2.8928	2.8611
פרנק צרפתי	1	0.27	0.29	0.2855	0.2890	0.2873
ין יפני	100	1.23	1.29	1.2508	1.2664	1.2584
גילדן הולנדי	1	0.84	0.88	0.8571	0.8678	0.8646
פרנק שוויצרי	1	1.17	1.23	1.1969	1.2068	1.1991
כתר שבדי	1	0.25	0.27	0.2639	0.2672	0.2656
כתר נורבגי	1	0.24	0.25	0.2456	0.2487	0.2481
כתר דני	1	0.25	0.26	0.2509	0.2548	0.2523
מרק פיני	1	0.38	0.40	0.3903	0.3951	0.3926
דולר קנדי	1	1.15	1.21	1.1757	1.1903	1.1839
דולר אוסטרלי	1	1.06	1.14	1.1032	1.1170	1.1107
ראנד דרום אפריקאי	1	0.48	0.81	0.7966	0.8065	0.8010
פרנק בלגי	10	0.45	0.48	0.4617	0.4675	0.4643
שילינג אוסטרי	10	1.35	1.41	1.3721	1.3892	1.3814
לירה איטלקית	1,000	1.24	1.32	1.3106	1.3272	1.3182

ראש מינהל הבטיחות בדרכים התפטר: 33 גופים נלחמים בתאונות — ללא תיאום

לדברי איתן בן יהושע, 90 אחוז מתקציב המועצה הלאומית למניעת תאונות מוצאים למינהל

מאת יוסף שמי, כתב "על המשמר"

"33 גופים שונים מטפלים בבטיחות בדרכים ואין גורם מתאים ביניהם," אמר אתמול איתן בן יהושע במסיבת עיתונאים, שבה כינס, להודיע על התפטרותו מתפקיד מנהל המינהל לבטיחות בדרכים.

"לפי החלטת הממשלה מאוגוסט 81', כשהקימו את המינהל, היה על גוף זה לתאם פעולות משרדי הממשלה ולקבוע סדרי עדיפויות. במצב הקיים התרוקנו סמכויות המינהל," אמר. לדבריו, התפטר מתפקידו בשל חוסר יכולת לקיימו כראוי, בגלל העדר סמכויות.

בן יהושע התלונן על פיצול תקציבי בין גופים שונים: משרד התחבורה, מע"צ, רשויות מקומיות וטען, כי גופים שונים מטפלים בנושא הבטיחות בדרכים ולכל גוף סדרי עדיפויות משלו ולא תמיד מנוצלים הכספים למלחמה בתאונות.

בירושלים למשל העירייה יכלה להוציא את הכסף לבניית האיצטדיון; למינהל הבטיחות אין תקציבים להסברה. פקיד האוצר אמר שזה דבר לא חשוב: גם לתיקצוב הסברה בבתי ספר אין כסף. המועצה הלאומית למניעת תאונות מוציאה 90 אחוז מתקציבה לכיסוי הוצאות מינהל, ורק עשרה אחוז לפעילות הסברה.

בן יהושע מסר כי שלח מכתב אל שר התחבורה, ובו כתב: "הסיבה המרכזית היא יחסו לנושא המלחמה בתאונות והפער בין ההכרזות הציבוריות לבין סדר העדיפויות שמקבל הנושא בממשלה. הסיבה השנייה היא במבנה המערכת, שממנה תובעים אחריות ואין מקנים לה סמכות מחד ומשאבים מאידך והיא איננה יכולה להגיע להישגים שמצפים ממנה.

"לרגל העלייה החדה בתאונות הדרכים, התקיימו דיונים בממשלה בנושא הבטיחות בדרכים, שתוצאותיהן היו קומץ המלצות בלבד שאינן מחייבות, דבר המצביע על התייחסות בלתי הולמת של הממשלה לנושא הבטיחות בדרכים," כתב.

בן יהושע סיים את מכתבו: "אינני חושב שבנושא, שעניינו דיני נפשות, יכול להימשך מצב שבו איש מהגורמים האחראים אינו נוטל אחריות אישית. לכן אין לי ברירה אלא להסיק מסקנות אישיות, ולהיות שלם עם מצפוני."

האוניברסיטה המורמונית — על אדמה שהופקעה

מאת מוטי בסוק, כתב "על המשמר" בכנסת

האוניברסיטה המורמונית על הר הצופים בירושלים הוקמה על אדמה ערבית. בעלי הקרקע המופקעת לא קיבלו כל פיצוי על רכושם, הודה שר החקלאות, בתשובה לשאילתה ישירה של ח"כ מתי פלד (המתקדמת).

מדובר ב־93 דונמים. מרביתם היו שייכים לווקף המוסלמי והשאר לאוחזים ערביים. "המינהל לא שילם פיצויים לבעלי הקרקע הקודמים, ועד כמה שאני יודע הם גם לא תבעו פיצוי."

בבית המשפט המחוזי בירושלים — **תיק הצהרות מוות 100/87**

בענין: חוק הצהרות מוות תשי"ב – 1952
ובענין: הצהרת מותם של נספי השואה המפורטים להלן
המבקש: אהרן דוד ארליך מרח' הרצל 15 א' בני־ברק

ה ו ד ע ה

להווי ידוע כי המבקש פנה אל בית המשפט המחוזי בירושלים בבקשה להצהיר על מותם של נספי השואה המפורטים להלן: שנעלמו ומשערים שהם מתו וכי בית המשפט ידון בבקשה הנ"ל ביום 23.2.88 בשעה 08.30.
וזה תיאור הנספים לפי הצהרת המבקש:

שם הנספה מקום לידתו תאריך לידתו	מקום מגורים רגיל	מקום מגורים אחרון	התעסקות	אזרחות	תאריך ידוע בו נראה הנספה לאחרונה בחיים והמקום בו נמצא אז
1. יהושע אשכנזי ויעלפאלע – פולין לא ידועה השנה	ויעלפאלע – פולין	ויעלפאלע – פולין	סוחר	פולנית	1942, בעלזץ
2. חיה אשכנזי ויעלפאלע – פולין לא ידועה השנה	ויעלפאלע – פולין	ויעלפאלע – פולין	עקרת בית	פולנית	1942, בעלזץ
3. לייבוש אשכנזי ויעלפאלע – פולין לא ידועה השנה	ויעלפאלע – פולין	ויעלפאלע – פולין	תלמיד	פולנית	1942, בעלזץ
4. יששכר אשכנזי ויעלפאלע – פולין לא ידועה השנה	ויעלפאלע – פולין	ויעלפאלע – פולין	תלמיד	פולנית	1942, בעלזץ
5. לאה אשכנזי ויעלפאלע – פולין השנה לא ידועה	ויעלפאלע – פולין	ויעלפאלע – פולין	תלמידה	פולנית	1942, בעלזץ
6. באשע אשכנזי ויעלפאלע – פולין השנה לא ידועה	ויעלפאלע – פולין	ויעלפאלע – פולין	תלמידה	פולנית	1942, בעלזץ
7. דוד וברכה אשכנזי וילדיהם ירוסלב, פולין השנה לא ידועה	ירוסלב – פולין	ירוסלב – פולין	מסחר ועקרת בית	פולנית	1940, ירוסלב
8. לייבוש ולאה ארליך ויעלפאלע – פולין השנה לא ידועה	ויעלפאלע – פולין	ויעלפאלע – פולין	מסחר ועקרת בית	פולנית	1942, בעלזץ
9. אלתר ושיינדל ארליך ויעלפאלע – פולין השנה לא ידועה	ויעלפאלע – פולין	ויעלפאלע – פולין	מסחר	פולנית	1941, קרוסנה
10. אלחנן־זאב ארליך ויעלפאלע – פולין 1922	ויעלפאלע – פולין	ויעלפאלע – פולין	תלמיד ישיבה	פולנית	1942, בעלזץ
11. שרה ארליך ויעלפאלע – פולין 1924	ויעלפאלע – פולין	ויעלפאלע – פולין	תלמידה	פולנית	1942, בעלזץ
12. רחל ארליך ויעלפאלע – פולין 1925	ויעלפאלע – פולין	ויעלפאלע – פולין	תלמידה	פולנית	1942, בעלזץ
13. לייבוש ארליך ויעלפאלע – פולין 1926	ויעלפאלע – פולין	ויעלפאלע – פולין	תלמיד	פולנית	1942, בעלזץ
14. חנה ארליך ויעלפאלע – פולין 1927	ויעלפאלע – פולין	ויעלפאלע – פולין	תלמידה	פולנית	1942, בעלזץ
15. לאה ארליך ויעלפאלע – פולין 1929	ויעלפאלע	ויעלפאלע	תלמידה	פולנית	1942, בעלזץ

בן משפחתם הקרוב ביותר: אהרן דוד ארליך מרח' הרצל 15 א' בני־ברק, אחיהם של הנספים 10־15 ובנם של הנספים מס' 8, בן אחיהם של הנספים 3־6.
כל מי שיש לו ידיעות על הנספים הנ"ל מתבקש בזה להמציאן לבית המשפט בכתב עד ליום הדיון וכל אדם מעוניין הרוצה להתנגד להצהרת המוות יתייצב לפני בית המשפט במועד הנקוב לעיל, אם בעצמו ואם ע"י בא כוחו, וינמק את התנגדותו, ואם לא כן יחליט בית המשפט כטוב בעיניו. [illegible] הצהרה בשבועה שניתנה על ידיו שבה יפורטו טעמי ההתנגדות.
ד"ר אליהו צ' בן־זמרה, רשם
3.12.87

תושבת עומר נפצעה בנופלה לבור שנפער בחצר ביתה

מאת שלי יחימוביץ', כתבת "על המשמר"

בחצר ביתם של בני משפחת כרמי בעומר, הממוקם על שפת ואדי, נפער בור בעומק של 1.5 מ'. סכנה דומה צפויה לשאר הבתים ברחוב ארז בישוב, הממוקמים לאורך הוואדי.

ציפורה רדנר בת 75, אמה של גברת כרמי, צעדה על המשטח המרוצף שבחצר ביתה כשלפתע התמוטטה הקרקע תחתיה. היא נחבלה באורח קל ובני המשפחה חילצו אותה מן הבור.

מסתבר, כי מקרים דומים כבר ארעו בעבר ברחוב זה. לפני מספר חודשים נפערו בורות בחצרות בתים אחרים, אולם אז היו הבורות קטנים יותר. לפני כ־3 שנים נפער מכתש בעומק של כ־10 מ' באיזור הכרם של הישוב.

מהנדס המועצה המקומית, זכריה קיני, אמר, כי האיזור שעליו נבנו הבתים מולא באדמה בשל קרבתו לוואדי. לדבריו, חלחלו ככל הנראה מים מן הוואדי אל הקרקעית וגרפו עימם אדמה. כך נוצרו חללים שהתרחבו וגרמו לקריסת שכבת הקרקע העליונה.

לדבריו, קיימת סכנה למקרים דומים בחצרות נוספות, ויש לבדוק בדחיפות אם גם ליסודות הבתים נשקפת סכנת התמוטטות. בינתיים גודר האיזור בו נפער הבור.

נעמת תגביר מאבקה להקמת בתי־דין לנושאי המשפחה

תנועת נעמת תגביר את מאבקה למען הקמת בתי־דין מיוחדים לנושאי המשפחה, עקב מקרים מתרבים והולכים המעידים על תהליך התחרדות של בתי־הדין הרבניים — אמרה אתמול מזכירת נעמת בתל־אביב־יפו, עדה רבון, במסיבת עיתונאים עם תא הכתבים לענייני משפט בתל־אביב.

עדה רבון טענה, כי באחרונה מתרבים מקרים שבית־הדין הרבני בתל־אביב פוסק משיקולים שלא ממין העניין וגורם בכך לאומללותם של ילדים ומשפחות.

במפגש עם העתונאים נכחה מרים ברסלאוור, אשר סיפרה על סבלה הרב וסבל בתה בת ה־8 עקב החלטה של בית־הדין הרבני. היועצת המשפטית של נעמת בתל־אביב עו"ד שושנה גלס, שטחה בפני העתונאים את תלאותיה של מרים והודיעה כי תפנה הבוקר לבג"ץ בעניין זה.

מרים ברסלאוור, צעירה דתית המתגוררת בבני־ברק היתה נשואה בשעתו לאדם חרדי, שלטענת גרושתו הינו קנאי ביותר והיא סבלה במחיצתו מכות, התעללות ואף חרפת רעב, כיוון שלא הקפידה יותר על השמירה, לטעמו, על מנהגי הדת. לבסוף התגרשו השניים. לטענת פעילות נעמת נאלצה מרים לחתום על הסכם גירושין חד־צדדי ומפלה, "המתאים אולי לימי הביניים ולא לחברה כשלנו". הסכם זה אושר על־ידי בית־הדין הרבני.

האשה הכניסה את הבת ללמוד בבית־ספר דתי בתל־אביב, אך לדבריה, הדבר לא התקבל על דעת האב, אשר הגיש בקשה לבית־הדין הרבני להעביר את הילדה לבית־ספר חרדי. לטענת הדוברות, קיבל בית־הדין את דרישת הבעל, כאשר בפסק־הדין לא פורטו נימוקים כלשהם לכך. בעקבות החלטה זו מוגשת עתה עתירה לבג"ץ למנוע העברת הילדה.

עדה רבון הטעימה, כי נעמת תגביר מאבקה למען זכויות של נשים הסובלות מפסיקות כאלה ואחרות של בית־הדין הרבני, המתעלמות למעשה מכלל משפטי בסיסי במדינה — שטובת הילד היא מעל הכל. "המקרה הזה של מרים ברסלאוור מחזק את דרישתנו להקמת בתי־דין מיוחדים לנושא המשפחה" — אמרה. (עתים)

עיריית הרצליה
חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק הנ"ל, כי לועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה הוגשה על ידי כהן שולמית ודוד, רח' גורדון 34 הרצליה, בקשה המתייחסת לקרקע שבמקום: הרצליה, רח' דוד המלך, גוש 6666 חלקה 795 מגרש כ' ומהווה הקלה לגבי המותר באזור בו מבוקשת ההקלה האמור, דהיינו: בקשה להקלה 6% כאחוזי בניה דהיינו 42% במקום 36% המותרים.

כל המעונין יכול לעיין בבקשה הנ"ל במשרדי הועדה המקומית, ברחוב סוקולוב 10 הרצליה בימים ובשעות שהמשרד האמור פתוח לקהל, וכל הרואה עצמו נפגע ע"י אישור הבקשה הנ"ל יוכל להגיש התנגדות מנומקת - למשרדי הועדה המקומית האמור בכתובת הנ"ל תוך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

אלי לנדאו, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב הרצליה

ועדת המשנה לתכנון ולבניה מרחב תכנון מקומי ראשל"צ
הודעה לפי סעיף 149(1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזאת הודעה, כי הוגשה לועדת המשנה לתכנון ובניה בראשל"צ, בקשה למתן הקלות, חלקה 25 גוש 4241 רחוב שביל מתוכנן לפי תוכנית מתאר במגורים א' ומותר לבנות עליה בית פרטי, דירה אחת 2 קומות.

בקשת בעלי החלקה: הסטה 10% בקיר בנין צדדי (המגרש פינתי).

לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל יואיל להגישה לועדה תוך מועד של 15 יום חול מיום פרסום הודעה זו.

באם לא תתקבל כל התנגדות הנ"ל תובא הבקשה לאישור.

מ. נרקין, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ובניה — ראשל"צ

חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב—יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

הננו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב—יפו בקשה ליתן אשור להקלה להגדלת דירת גג ב־23 מ"ר ברחוב אסתר מס' 12 גוש 7222 חלקה 45.

תיק בנין 012—1/2114
בקשה מס' 871130

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב—יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתבתו המדויקת וטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי, סגן ראש העיריה, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב—יפו

הועדה המקומית לתכנון ולבניה נתניה

ניתנת בזה הודעה כי לוועדה הוגשה בקשה לאישור תוספת/בניית מגורים לבית על חלקה 1 (חלקו) בגוש 8266 רח' סימטת פינס בחריגה של 11.05% מאחוזי הבניה ובניה על הגג.

את התכנית מס' 356/87 ות.ב. 6696 ניתן לראות במשרדי הועדה.

התנגדויות אפשר להגיש משך שבועיים מיום פרסום מודעה זו.

י. אלרואי, יו"ר הועדה המקומית

טלוויזיה

08.00 עד כאן חדשות קול ישראל. 08.05 שעת כושר. 08.15 חשבון פשוט ד' המבנה העשורי וכו'. 08.40 ראשית הקריאה כלי סורות ט"כל. 09.00 אנגלית ה'. 09.20 טבע מערכת העיכול והתרגום לערבית. 10.10 אנגלית ו'. 10.30 רחוב סומסום קיפי סופר רעמים. 11.00 צרפתית על יסודי. 11.15 חשבון ה' תיבת נוח. 11.30 ארץ מולדת אבן מאסו הבונים היתה לראש פינה (וכו). 12.00 גיאוגרפיה כללית ו'־ט' קריאת מפות קריאת קווי רוחב. 12.25 ספרות על יסודי ביאליק בתל־אביב. 13.00 מוסיקה על יסודי העשרה המוסיקה השחורה של ברזיל חלק א'. 13.30 מדעי הטבע התנינים. 14.00 עד כאן חדשות קול ישראל רצף דפי הטלטקסט. 14.05 סרט קלנוע רב התכל סינבאד. סינבאד נמלט ללב־ים מפחד אויבו של אליקארים, השליט האכזר של בארייטאן. 15.25 גנן על הגג. 15.45 שעת כושר. 16.00 [illegible]. 16.25 רובוטריקים. 17.00 ערב חדש מנחה: רפי רשף. 17.30 "רובבים" שם הפרק: "מסע אל העתיד". 17.40 "שלוש, ארבע, חמש וחצי" "הנסיך צפרדע" סיפורם של האחים גרים. 18.05 "אלף". 18.30 קיצור החדשות וערבית. 18.32 "תרבות המערב" 19.30 חדשות. 20.00 כותרות מבט. 20.02 "מישהו מטפל בך?" הפרק השלישי: "השור" בלילה של ספינת מלאי בכלבו, קפטן מיקום וצוות מחלקתו עומדים מול שני שודדים ומשתדלים להראות תושיה. 20.30 "כלבוטק" מגזין לצרכנות ולאיכות חיים. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 תשדירי שירות. 21.40 מבט שני. 22.20 "גן העדן המזוהם" הפרק השישי: "המנהיג האבוד" ד"ר סולטר נאבק [illegible] עקב ניסיון ההתאבדות שלו. לסלי מצליח להצנת את ראוטי סרוגה. ריב קשה פורץ בין הנרי לאנגס. לסלי מודיע על כוונתו להיות מועמד השמרנים של הארטסקומב בבחירות, ובעזרתה האדיבה של שרלוט הוא אכן זוכה לכך. 23.10 "קלי קלות" שם הפרק: "הגנן המטורף". 23.35 "מסוקי של מקום" מבט אל הגלבוע. חדשות הלילה.

ערוץ 2

08.30 משפט דמיאניוק שידור ישיר. 18.30 הרפתקאות הדבורה מאיה. 19.00 בן המלך והעני. 19.30 שעה טובה. 20.30 תקציר משפט דמיאניוק. 21.00 פוס 2 להיטים של ניק קרשאו, סנטנה, פאול יאנג, דריל הול.

רדיו

קול המוסיקה

06.01 צלילי בוקר. 07.05 בהאזנה נינוחה. 09.00 קונצרט בוקר. 11.57 פינת השיר – משירי יוסף שרון. 12.00 מן הפרטיה – סטפאנו גרונדונה – גיטרה. באך: סויטה במי מינור; גוליאני: רוסיניאנה – פנטסיה על נושאים מאת רוסיני; וולטון: 5 באגטלות לגיטרה; [illegible]. 13.05 בהאזנה נינוחה – עם ישה הפך – מיצירותיו: סרדנס, שוסון, מוצרט, רכמנינוף. 15.00 מוסיקה צעירה. 16.00 קונצרט קאמרי – רסיטל של הפסנתרן ארתורו ניקולייבסקי. 17.00 קולות. 18.00 ממורף התקליטיה. 19.00 פניני אופרה. 20.05 אינטרלוד. 20.27 פינת השיר. 20.30 התזמורת הסימפונית ירושלים רשות השידור. 22.30 ג'ז קלאסי. 23.00 מתאורי יצירות. [illegible]

רשת א'

07.30 רדיויקל – תכנית יומית בעברית קלה. 08.05 הפוגה מתוגה. 09.05 מלדריו – שירות מידע למאזינים. 10.05 שיריקור – מתולות ושירים משלנו. 11.05 פניני בוקר – מגיש גדעון הוד. 12.05 מעורב ירושלמי – עם משה גיאת. 13.00 חדשות ותוכניות באנגלית. 13.30 חדשות ותוכניות בצרפתית. 14.05 בראש צעיר – מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.30 האוניברסיטה המשודרת. 16.05 מעורון שעון הזהב – מעולמו של האדם המבוגר. 17.10 צבעי הקשת: שירים ממזרח אירופה. 18.05 מינחת ערב – משדר יומי לקהל דתי ומסורתי. 19.05 סיכום המשנה היומית. 19.30 שידורים לעולים. 22.05 שניים יחד וכל אחד לחוד – [illegible].

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה. 08.05 עושים עניין. 09.05 ביקור בית – עם רבקה מיכאלי. 10.05 כל צבעי הרשת – מגזין יומי. 12.10 אלף־אלף ב־בית – עם אהוד מנור. 13.05 בחצי היום – חדשות ופזמונים. 14.06 לראות או לא לראות – יומן חדשות לתרבות ולאמנות. 14.30 בת צחוק – חוויי והומור. 15.05 שירים ושערים. 15.55 קריאת ספר. 16.05 יומן כלכלה. 16.30 על מספרים ואנשים. 17.05 צבעי קשר. 18.05 [illegible]. 19.00 היום הזה. 19.35 עולם חדש – מגזין חדשותי לענייני האדם והסביבה. 20.05 פרקי חזנות בבקשה – מזמור שיר. 22.05 צריך לצלצל. [illegible]

עבריים. 00.15 להאזין בחלום – שירים לסיומו של יום.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת – כוכבים כפולים – נובות וכפילי קרני X. מרצה: פרופ' אליה ליבוביץ. 06.30 מוקדים. 07.07 שבע אפס שבע – עם איתן ליפשיץ. 08.00 בוקר טוב ישראל. 09.05 אילה בוקר – עם אלי ישראלי. 10.05 עשר – שירים עבריים. 11.05 נכון לעכשיו – עם רפי רשף. 13.05 רו רח יומי. 13.55 40 לאחור – סיפור היום בתש"ח – עורך ומגיש: רונן רייין. 14.05 פגישה יומית – עם יצחק בדנר. 15.05 שירים לחג – עם ארז טל. 16.05 ארבע אחרי הצהריים. 16.54 באופן מילולי – פינתו של אבשלום קור. 17.00 ערב טוב ישראל. 18.05 שעה קלה על כלכלה. 18.45 חמש עשרה קטנות. 19.05 ספר וסיפא – ירחון לענייני ספרות צבאית. עורך ומגיש: איתן גלבוע וש"ח. 19.57 הודעות לחיילים. 20.05 בעיקר מוסיקה – המכללה המוסיקלית המשודרת של גלי־צה"ל. פרופ' יצחק סדאי מגיש הרצאה בנושא יסודות ההכרה של המוסיקה. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת – כוכבים כפולים – נובות וכפילי קרני X. מרצה: פרופ' אליה ליבוביץ. 22.05 על הדבש ועל הכיפאק. 23.05 עשרים וארבע – היום שהיה – עם ירון וילנסקי. 23.55 שיחת חצות – עם ד"ר אמנון כהן־מורחן. 00.05 ציפורי לילה – עם אביהו מדינה. תכנית מוסיקלית בנימה אישית. 02.05 לא רוצים לישון. 05.05 צלילי בוקר.

שידורי צה"ל 2

19.05 רדיו רדיו – עם יואב קוטנר. 20.05 צו – 8 – תכנית יומית לחיילים – עם אבדי גלעד. 21.57 הודעות לחיילים. 22.05 הפסקת עשר – עם מיכל ניב. 23.05 הג'אז הזה – עורך ומגיש דני קרפל.

רשת ג'

06.04 בחזרה לאושר – להיטים ותיקים. 07.07 שיר בבוקר בבוקר – שירים עבריים. 09.05 מה, כבר תשע? – עם אבי אתגר. 10.05 דברים טובים – עם שמידה אימבר. 11.05 שבעים מי יודע? – שירי שנות השבעים. 12.05 אהבה יומיומית – עם יוסי סיאס. 13.05 רק בימי חול – עם מנחם פרי. 14.05 לי ולך – שיר וברכה. 15.05 חדש, חדיש ומחודש – עם שוש עטרי. 16.05 הצגה יומית – עם יקיר אביב. 18.05 מקום בצמרת – מצעד הפזמונים הישראליים עם מנחם פרי. 21.05 ארוס עתיק – שירים שלא נס ליחם – עם דן עומרי. 23.05 פניני ג'או – עם לאה ליאור.

קולנוע

תל־אביב
4.30, 7.15, 9.30
אסתר: הבטלנים מאישתר 5, 7.15, 9.40
אורליי: שגעון בחלל 3, 7.15, 9.30
בן־יהודה: אבא גנוב 4.30, 7.00, 9.30
גת: הקיסר האחרון 3.15, 6.15, 9.15
גורדון: נקמתו של חייל 7.00, 9.30
דקל: נאריג, אהבה משוריינת 5, 7.15, 9.30
דרייב אין: לה במבה 7.45
דורי: ריקוד מושחת 5, 7.15, 9.30
לימור חדש: ללא מוצא 4.30, 7.15, 9.30
סינמה 1: סגור לרגל שיפוצים
סינמה 2: ילדים חורגים לאלוהים
פאר: יופיו של החטא 5, 7.15, 9.30
פאריס: לא יכולה בלי זה 12, 2, 7.15, 9.30
רב־חן:
חן 1: יום במלכודת 5, 7.30, 9.30
חן 2: מטאל ג'אקט 5, 7.25, 9.45
חן 3: מלון חדר המיטות 11, 2, 4, 7.40, 9.45
חן 4: המכשפות מאיסטוויק 11, 2, 5, 7.40, 9.45
חן 5: חנות מעבר לפינה 11, 2, 5, 7.30, 9.40
שחף: הבלתי משוחדים 4.30, 7.00, 9.30
תל־אביב: ספורט תרמיס 5, 7.15, 9.30
תכלת: כשהרוח נושבת 4.30, 7.00, 9.35
לב 1: טמפוסו 2, 5, 7, 10.00
לב 2: המשפחה 2, 4.30, 7.15, 9.50
לב 3: זקוף ת'אוזן 2, 5, 8, 10.00
לב 4: מגדל הדבורים 2, 5, 7.50, 10.00

רמת־גן
אראזים: יום במלכודת 4, 6.40, 9.30
לילי: יופיו של החטא 7.15, 9.30
רב־גן:
גן 1: מלון חדר המיטות 5, 7.20, 9.40
גן 2: לה במבה 5, 7.20, 9.40
גן 3: גברים גברים 5, 7.30, 9.40
גן 4: ללא מוצא 6.15, 9.15

ירושלים
אוריון: ריקוד מושחת 4.30, 7.15, 9.30
אורנע: יום במלכודת 4.30, 9.15
רון: לה במבה 4.30, 7.00, 9.00
בית אגרון:
וולט דיסני — במבי 16.30
לבירנט 18.00
להיות או לא להיות 20.00
דיווה 21.45
שלת הדרקון 24.00
כפיר: ללא מוצא 4.00, 7.00, 9.30
אורגיל: הקיסר האחרון 4.30, 7, 9.15
מיטשל: שגעון בחלל 7.00, 9.00
סמדר: מגדל הדבורים 7.00, 9.15
חבירון: סגור לרגל שיפוצים
אוריון:
אור 1: יופיו של החטא 4.30, 7.15, 9.15
אור 2: בוקר טוב בבילוניה 4.30, 7.15, 9.30
אור 3: הבלתי משוחדים 4.30, 7.00, 9.00
אור 4: לאבד הבתולים בסיתואנה 4.30, 7.00, 9.00
אור 5: היצאנית המכובדת 4.30, 7.00, 9.00
עדן: אבא גנוב 4.30, 7, 9.00
תיאטרון ירושלים:
מאנון + ז'אן דה פלורט 18.45, 21.45

חיפה
אורה: ריקוד מושחת 4.30, 7.00, 9.15
חן: ז'אן דה פלורט 4.30, 7.00, 9.00
עצמון 1: ללא מוצא 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 2: תקוה ותהילה 4.30, 7.00, 9.15
עצמון 3: הבלתי משוחדים 4.30, 7.00, 9.15
רון: אבא גנוב 4, 6.30, 9.00
אורלי: מלון חדר המיטות 6.45, 9.15
קרן אור המחודש: מלך ליום אחד 7.40, 9.15
פאר: יום במלכודת 5.00, 7.30, 9.30

נתניה
שרון: אבא גנוב 5, 7, 9.15
סטודיו: יום במלכודת 5, 7, 9.15

חולון
סביון: לו הייתי כאן 5, 7.15, 9.40
מגדל: יום במלכודת 6.00, 9.00
ארמון: אבא גנוב 5, 7.30, 9.30

בת־ים
עצמאות: המכשפות מאיסטוויק 5, 7.15, 9.30

הרצליה
היכלי: אבא גנוב 5.00, 7.15, 9.30
מלון דניאל – האודיטוריום:
סיפור אמיתי 7.15, 9.30

באר־שבע
חן: מלחמות 4 4.30, 7.30, 9.30

פתח־תקוה
היכל 1: אבא גנוב 5, 7.15, 9.30
היכל 2: ללא מוצא 5.00, 7.15, 9.30
היכל 3: ריקוד מושחת 7.15, 9.30

עפולה
מוסתרון: הבטלנים מאישתר

גבעתיים
חורי: הבלתי משוחדים 7.15, 9.30

ראשון־לציון
רון 1: אבא גנוב 7.30, 9.30
רון 2: ריקוד מושחת 7.30, 9.30

תיאטרון

הבימה – התיאטרון הלאומי
הערב יום ג', 5.1
מירלה אפרת 10.00, 20.30
אנשים קשים: 20.30

צוותא – לתרבות מתקדמת
יום ג' 5.1 בשעה 20.30
נוצות

שרותים ● עזרה ● תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים – מור — חביבה רייך 20
חולון – אסותא — טרומפלדור 4
ירושלים – קופ"ח — מרפאה רוממה, רח' המ"ג 28
נתניה – פורת — ס"ת 76
פתח־תקוה – סופר־פארם — שפירא 43
רמת־גן – יהלום — קריניצי 63
תל־אביב – הקריה — אבן גבירול 19; השל"ה — קופ"ח מכבי השל"ה 7
חיפה – מגן דוד — גאולה 13

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה – טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת – טל' 100. אילת – 244; חדרה – 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה: בימים א'–ה': 16.00; בימי ו' וערבי חג 11.30.
מחיפה לבני־ברק וירושלים: א'–ו': 7.00.
מתל־אביב לחיפה: בימים א'–ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.
מתל־אביב לנהריה: בימים א'–ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.
מחיפה, בנתיבים, לתל־אביב: [illegible]

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב – בימים ב', ד', ו' – כירורגיה ופנימית. ילדים – כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב – בימים א', ג', ה' שבת – כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון – כל המחלקות – כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא – כל המחלקות – כל השבוע.

נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים – כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים
שערי צדק – ילדים, כירורגיה, אורטופדיה, עיניים. בקור חולים – פנימית, נשים, א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית
המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'–ה' 08.00–20.00, בימי ו' 08.00–15.00. טלפונים: 03־433500.
יד ביד – ארון קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה: ירושלים – 02־243358; ת"א – 226027 (24 שעות); חיפה – 04־229488 (11.00–20.00); גליל מערבי – 04־922222.
קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ה' – טל. 222782.
"קו פתוח" – ארון קשבת לילדים ובני־נוער 08־221680 (24 שעות).

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים של ההסתדרות לרפואת שיניים בישראל: בתל־אביב — בימים א'–ה', בין השעות 21.00—23.00, בלילות שבת וערבי חג בין השעות 18.00—24.00, בשבתות ובחגים בין השעות 15.00—21.00. הכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649. בחיפה: רחוב הנמל 26, קומה ג', טל' 521566. פתוחה מדי יום, כולל ערבי שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה: המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00–9.00. אחרי חצות בהזמנה טלפונית בלבד. טל': 03־285822, 294869.

מרכז סיוע לקורבנות אונס: א'–ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03־5461111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' [illegible]
ער"ן חיפה — טל' 04־672222
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111
ער"ן נתניה — טל' 053־56316

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. [illegible]

טלקס

● מערכת חדשנית לבדיקת תיפקוד הלב מופעלת ב„סורוקה"

מערכת שנימשה את האסטרונאוטים בחלליות „אפולו", מופעלת בבית־החולים „סורוקה" לבדיקת תיפקוד הלב וכלי הדם ולאיבחון פגיעה במערכת הלב בחולים הסובלים מיתר לחץ דם.

מדובר במערכת חדשנית ממוחשבת, המשמשת עוד 4 מרכזים בעולם בלבד. היא פותחה ע"י סוכנות החלל האמריקנית נסא"א במטרה לבדוק את תיפקוד הלב ומצב כלי הדם של האסטרונאוטים השוהים בחלל.

יתרונה של המערכת בכך שהיא מאפשרת בדיקה חיצונית בלי דקירה ותוסכת אי־נעימות וכאב לחולה. במהלך הבדיקה מניחים אלקטרודות על בית החזה והצוואר.

עד כה נבדקו בשיטה זו 60 איש בבאר־שבע ובנגב. בגופם של 11 מהנבדקים הושתלו קוצבי לב.

שלי יחימוביץ'

● מגבית ויצ"ו למען מעון לנערות במצוקה

סכום של 2.5 מיליון שקל מצפים לאסוף השנה במגבית ויצ"ו כדי לממן הקמת מעון לנערה במצוקה בתל־אביב, שיקלוט 250 נערות, ומבנה חדש לאישה המוכה שישמש בית דירות ויקל על האישה המוכה לעבור ממעון לנשים מוכות לחיים חדשים.

יו"ר ויצ"ו ישראל, רות תקוע, מסרה, כי השנה נאלצת ויצ"ו לדחות 7000 ילדים שביקשו להיקלט במעונות היום שלה ולפיכך תתמקד פעילות ויצ"ו השנה בכל נושאי החינוך וקידום הילד.

בראש מגבית ויצ"ו השנה יעמוד שלום זינגר, מנכ"ל הבנק הבינלאומי הראשון. (עתי"ם)

● סקר על נשירת תלמידים מבתי־הספר

מנהל אגף התלמידים במשרד־החינוך, שמעון נחמה, ערך בשנת הלימודים תשמ"ז סקר ב־80 ישובים שבהם פועלים קציני ביקור סדיר. לפי הסקר, למעלה ממחצית התלמידים המטופלים ע"י קציני ביקור סדיר הם בעלי פרופיל חברתי והתנהגותי בעייתי.

ב־70 ישובים אין כלל קציני ביקור סדיר (קב"סים). משרד־החינוך מעסיק השנה 88 קב"סים ושר־החינוך התנגד לאחרונה לצימצום מספרם. (שע"ח)

● אורי מובשוביץ — נשיא תנועת נוער לנוער

אורי מובשוביץ בן 17 מירושלים, תלמיד כיתה י"א בבית־הספר רנה קאסן, נבחר כנשיא ארצי של תנועת נוער לנוער.

הוא שימש בעבר כיו"ר סניף ירושלים וכנשיא איזור הדרום של התנועה. עם בחירתו הוא אמר, כי לבני נוער יש כוח להשפיע וכי עליהם לנקוט עמדה בנושאים חברתיים ופוליטיים. (שע"ח)

● דיור חינם לחיילים משוחררים בנהריה

חיילים משוחררים חסרי מקצוע, שיבקשו לבנות את עתידם בנהריה, יוכלו לקבל דיור חינם, ללמוד מקצוע על חשבון העיריה ולאחר מכן להשתלב במעגל העבודה באחד מהמפעלים שבעיר.

נהריה תהיה מוכנה להעניק גם דיור לחיילים בעלי מקצוע שהשתחררו לא מכבר ולסייע להם לקבל עבודה במקצועם במפעלים שבעיר.

ראש העיריה, חיים לבב, אמר, לנוכח העובדה שאין כיום עלייה לצפון, ובעיר ישנן יותר מ־100 דירות קטנות וריקות בשכונת טרומפלדור, החליט לאמץ את הרעיון של קליטת חיילים משוחררים.

העיריה באה כבר במגע עם משרדי הממשלה השונים וחלק מהם נתן את הסכמתו לסבסד את הפרוייקט. (עתי"ם)

מערכות בטחון מתוחכמות מותקנות בבתי־הסוהר

שר־המשטרה, חיים בר־לב, נהנה ממעשה ידי אסירי כלא איילון, המייצרים משחקים חינוכיים וצעצועים במפעל „דירון לילד" בכלא (צילום: ישראל סימיונסקי / י.ב.פ.א)

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר" וסוכנות עתי"ם

אמצעי בטחון מתוחכמים מותקנים בבתי הסוהר ובין היתר מתקדמת התקנת סורגים הידראוליים המגיבים באיתות אלקטרוני על נסיון ניסור. כמו כן, מוקמות מערכות שמירה היקפיות, הפועלות גם על בסיס קרני לייזר. זאת גילה אתמול שר המשטרה חיים בר־לב במהלך סיור עיתונאים בכלא איילון ברמלה. קצב הפעלת המערכות המתוחכמות, תלוי בתקציב, אמר השר.

להלן ציין השר, כי ביום השביתה הכללית במגזר הערבי היו הפרות סדר יזומות רק בארבעה ישובים והם אום־אל־פחם, ערערה, לוד ונצרת. בשני מקומות נוספים היו הפרות אלימות, אך הן לא היו יזומות ממניעים לאומניים. בשפרעם היו הפרות סדר בתגובה על כניסתם של חברי תנועת „כך" לבית־הכנסת וביפו נוצל יום השביתה על־ידי גורמים עבריינים לחיסול חשבונות עם המשטרה.

השר הוסיף כי הנוכחות המשטרתית המאסיבית תרמה לכך שיום הפת"ח עבר בשקט בשטחים. הוא ציין, כי האסירים הבטחוניים שמרו על השקט במהלך המהומות ביו"ש.

17 שנות מאסר למשתתף בתיכנון רצח שאלתיאל

17 שנות מאסר גזר אתמול בית־המשפט הצבאי בשכם על אחד המשתתפים בתיכנון רצח החייל עקיבא שאלתיאל, שנחטף בשעתו כשנסע בטרמפ במכונית באיזור המרכז.

הנאשם, נועף נעיף עבדל ראחים עצות, המכונה „חוסייני" (28), הורשע בכך שהחל מאפריל 1985 היה חבר ב„פתח". אל ה„פתח" התקבל בעקבות תמונה בה נראה עם ראש החוליה שרצחה את שאלתיאל, עבדאללה לאטיף, כשעליו דובה גליל ולמותניו אקדח איטלקי.

עבדאללה לאטיף וחבר נוסף בחוליה נשפטו כבר בעבר ע"י בית המשפט למאסר עולם בגין רצח שאלתיאל.

באפריל 1985, נאמר בכתב האישום, תיכנן הנאשם ביחד עם שותפיו לחטוף ולרצוח את שאלתיאל ז"ל באמצעות סכינים. הנאשם לא השתתף ברצח בפועל עקב כך ששני חבריו למעשה התעצלו לאוספו מביתו ביום הרצח.

כמו־כן הורשע עצות בכך, שביולי 1985 תיכנן ייחד עם שותפיו לרצוח את צאריק כילי על רקע חשד, שהינו משתף פעולה ומוכר קרקעות, לישראל. עם הגיע יום הביצוע נמנעו מלרוצחו עקב כך שסביב בילי עמדו אנשים רבים בעת בה תיכננו לבצע את זממם.

באוגוסט 1986 יידה הנאשם רימון 26 צה"לי לעבר אוטובוס „אגד" בעת שחלף ליד כיכר השעון בשכם. הרימון לא התפוצץ.

בעקבות עיסקת טיעון שנערכה בין ב"כ הנאשם עורכת הדין לאה צמל ואנשי התביעה סוכם לבקש מבית המשפט עונש 17 שנות מאסר.

את זכות המלה האחרונה, שהוענקה לו ע"י בית המשפט, ניצל הנאשם לנאום לאומני בו הוא אמר שהוא שליח ואין לראות את מעשיו כמעשי פשע. נשיא בית המשפט רס"ן מוריאל מטלון הפסיק את נאומו של הנאשם והזהיר לו כי יש בידו הסמכות לא להענות לבקשת עיסקת הטיעון, כפי שהוגשה על ידי ב"כ התביעה סגן גיל סופר.

בגזר־דינם הביעו השופטים את מורת רוחם מדבריו של הנאשם ואמרו כי שקלו בכובד ראש לחרוג מעיסקת הטיעון עקב כך שהנאשם כלל לא הביע חרטה למעשיו, ולא עוד אלא שניצל את בית המשפט כבמה להשמעת דבר שיטנה. למרות זאת אמרו השופטים, החלטנו להענות לעיסקת הטיעון ולהסתפק ב־17 שנות מאסר בלבד.

משפחתו של הנאשם הקימה זעקות עם הישמע גזר־הדין, אולם הנאספים התפזרו לאחר שעה קלה. משפחתו של הנרצח עקיבא שאלתיאל לא נכחה בעת הדיון בבית המשפט. (עתי"ם)

3 בני משפחה נכוו בדליקה בקריית־מלאכי

מאת עזרא אבירן, כתב „על המשמר"

שלושה בני משפחה נכוו אתמול בבוקר בשריפה שפרצה בדירתם ברחוב הרצל בקריית־מלאכי.

השלושה הועברו לבית־החולים „קפלן" ברחובות ואם המשפחה, נרקיס דניאל בת 63, שנכוותה קשות, הועברה להמשך טיפול בבית־החולים בתל־השומר.

חקירת המשטרה העלתה, כי האש פרצה בתנור חימום בעת שניסו להדליקו בנפט.

בית תנובה
אבל
על פטירתו של
בנימין דרור ז"ל
לשעבר חבר מזכירות מרכז תנובה ומפעילי ונאמני הקואופרציה החקלאית
השתתפותנו בצערה של המשפחה וקיבוץ בית אלפא

במלאת שנה לפטירת יקירנו
חיים גרינשטיין ז"ל
נתייחד עם זכרו ביום רביעי 6.1.88
המשפחה

בפלילים

סוהרת העידה על מכות בין יערי לחברתה לתא

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

„אני לא אלימה" — אמרה אתמול האסירה חוה יערי בבית־המשפט לתביעות קטנות ברמלה, שם היא נתבעת על־ידי חברתה לתא, אורלי סוסטר, לשלם לה 660 ש"ח עבור זוג עדשות מגע שנעלמו בעת קטטה בין השתיים.

הקטטה פרצה לאחר שחוה יערי הסתירה במיטתה חולצה השייכת לאורלי סוסטר, בטענה שבחולצה היו סמים.

אתמול העיד רופא בית־הסוהר, ד"ר ויקטור בן־ארי, שאישר כי אורלי סוסטר משתמשת בעדשות מגע.

כן העידה הסוהרת רינה בן־אריה, שהיתה עדה לקטטה בין השתיים. הסוהרת אמרה, כי אורלי תקפה את חוה יערי כאשר גילתה את חולצתה במיטתה והשתיים החליפו מהלומות במהלכן נפלו, כנראה, עדשות המגע שהיו על הארון ולא נמצאו עוד.

שופט השלום הרי פס הבטיח לחרוץ את פסק דינו תוך ימים ספורים.

עובד עיריית ראשל"צ הושעה בשל חשד לשוחד

מאת זהבה מוזס, כתבת „על המשמר"

עובד עיריית ראשון לציון, תושב העיר בן 42, החשוד בקבלת שוחד, הושעה מתפקידו עד גמר חקירת המשטרה בעניינו.

העובד, שתפקידו לאשר מקלטים שנבנו בעיר מקבלן ביקש לפי החשד מקבלן לרכוש אצלו חלקים הכרחיים לתקינות המקלט בשווי 240 ש"ח ובתמורה לכך יאשר את תקינות המקלט. הוא קיבל מהקבלן צ'ק על שמו ופרע אותו בבנק.

הקבלן פנה בתלונה למבקר העיריה. זה בדק את העניין והחליט להעביר את הפרשה למשטרה ולהשעות את העובד עד שתסתיים החקירה.

סניף הדואר בנוציירת נשדד באקדח צעצוע

מאת עזרא אבירן, כתב „על המשמר"

2500 ש"ח נשדדו אתמול בבוקר בסניף הדואר במחנה הפליטים נוציירת מדרום לעזה על־ידי צעיר רעול פנים שאיים על הקופאי באקדח צעצוע.

הצעיר נכנס לסניף הדואר בצהריים, התייצב מול הקופאי, כיוון אליו אקדח ודרש: „את הכסף".

הקופאי המבוהל אסף 2500 ש"ח מהקופה ומסר את הכסף לידי השודד.

הלקוחות בסניף הדואר ניסו לתפוס את השודד, אך הוא הצליח לחמוק מידם בהותירו במקום את אקדחו. להפתעת רודפיו התברר שהיה זה אקדח צעצוע מפלסטיק.

חשד שפורצים מחיפה משתמשים בחומר הרדמה

תרסיס הרדמה רפואי נתגלה ברשותם של שני חיפנים, החשודים בהתפרצות.

שני החשודים, עופר לוי, (28) וישראל (לוי) — (34), הובאו אתמול לפני שופט השלום החיפני ראובן בן־חורין, שציווה על מעצרם ל־10 ימים.

בא־כוח המשטרה טען, כי השניים נעצרו במוצאי שבת על הכרמל, כשברשותם תרסיס הרדמה רפואי וכן כלי פריצה ומקלט רדיו־טייפ ומסמכים שנגנבו באותו לילה ממכונית שחנתה ברחוב פנסקר.

שני החשודים כפרו בחשדות וטענו, כי מצאו את כל החפצים ברחוב.

מהמשטרה נמסר, כי זו הפעם הראשונה שהם תפסו תרסיס הרדמה ברשות חשודים, אף כי לאחרונה הגיעו למשטרה תלונות על פריצות שבוצעו בדירות בעת שבני הבית נמו את שנתם והועלה חשד שהם סוממו על ידי פורצים, שעשו אחר־כך בדירה כבתוך שלהם.

עם המשפחה וקיבוץ בית אלפא
אבל
הקיבוץ הארצי
עם פטירתו של
בנימין דרור ז"ל
ממייסדי הסתדרות העובדים
מראשוני הקיבוץ הארצי ומפעיליה הנאמנים
המזכירות

לחברנו מאיר לוי ומשפחתו
משתתפים בצערכם על מות
האם
סניף „על־המשמר" ירושלים

1.67 מיליון ש"ח תעלה אבטחת השר אריאל שרון בשנה הקרובה

ועדת הכספים אישרה העברת 70 אלף ש"ח מתקציב משרד התמ"ס לשיפוץ ביתו של השר ברובע המוסלמי בירושלים

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

ועדת הכספים של הכנסת אישרה אתמול העברה של 70 אלף ש"ח מתקציב משרד־התעשייה־והמסחר לצורך ביצוע עבודות שיפוצים בביתו של השר אריאל שרון ברובע המוסלמי שבעיר העתיקה בירושלים.

ממסמך של אגף התקציבים במשרד־האוצר עולה, כי אבטחתו של השר שרון בשנה הקרובה תעלה 1,670,000 ש"ח. סכום זה יוקצה לאבטחת השר בביתו החדש בעיר העתיקה ובחוותו שבנגב.

מן המסמך של אגף התקציבים עולה, כי אבטחת ביתו של השר בירושלים תעלה 1,270,000 ש"ח, מתוכם יוקצו רק 70 אלף ש"ח מתקציב משרד־התעשייה־והמסחר. שאר התקציב יהיה מקופת המשטרה, שתקצה 40 מישרות לאבטחת השר במקום מגוריו החדש בעיר העתיקה.

אבטחת חוותו של השר שרון בנגב תעלה 400 אלף ש"ח, מהם 100 אלף מתקציב משרד־התעשייה־והמסחר ו־300 אלף ש"ח מתקציבה של המשטרה. לצורך אבטחת הבית שבנגב דרושות למשטרה 10 מישרות.

תקציב משרד התמ"ס, שהעברתו אושרה אתמול, מיועד לביצוע שיפוצים מיוחדים במבנים שבלב העיר העתיקה, סביב דירתו החדשה של שרון, כדי להתקין במקום אמצעי בטחון מתאימים. תקציבה של המשטרה מיועד לשמירה ולאבטחה השוטפת על השר בביתו החדש.

מהאוצר נמסר, כי התקציב משמש גם לתשלום הוצאות אבטחת השר אריאל שרון בנסיעותיו לחו"ל. עד היום שולם סך של 33 אלף ש"ח להוצאות אבטחה בחווה וסך של 27 אלף ש"ח לאבטחת השר בשהיותו בחו"ל.

אחדים מחברי ועדת הכספים של הכנסת טענו אתמול, כי לפי מסמכים שבידיהם עולה אבטחת השר שרון פי שמונה מעלות אבטחתו של ראש הממשלה יצחק שמיר, המגיעה ל־200 אלף ש"ח בלבד.

הפרגיות שיבשו את התנועה בצומת

3 שעות בגשם שוטף עמלו שוטרי לשכת התנועה במרחב השרון בחילוץ משאית „סמיטריילר" שעלתה על אי תנועה בצומת בני־דרור. אלפי פרגיות שהיו בתוך הכלובים התפזרו על הכביש ושיבשו את התנועה.

שוטרי לשכת התנועה עסקו במירדף אחר הפרגיות ורק לאחר השעה 3 פונה הכביש וה„סמיטריילר" המשיך בדרכו לאחר שאלפי הפרגיות הוחזרו למקומם.

על נסיבות התאונה מסר ראש לשכת התנועה במרחב השרון, רב פקד יצחק לורן לכתבת עתי"ם, כי סמוך לשעה 12 בצהרים נסעה מכונית „סמיטריילר" לכיוון חיפה. בצומת בני־דרור ליד הכניסה למושב אבן־יהודה בלם לפתע הנהג בלימה פתאומית בגלל התחלפות רמזור. ריכבו הסתובב, טיפס על אי תנועה וכל המטען, שכלל כלובי פרגיות, התפזר על הכביש.

השוטרים נרטבו על לשד עצמותיהם ובגשם שוטף רצו אחר הפרגיות ולא נטשו אף לא פרגית אחת. אחה"צ פונה הכביש והפרגיות המשיכו בדרכן, כשהן רטובות גם הן. (עתי"ם)

החזאי: אשתי תלתה כביסה אתמול...

„אשתי תלתה היום כביסה על־סמך תחזיות שלי, שלא יורדו גשמים עד יום ד'" – התבדח אמש החזאי אורי בץ, שהתנצל על התחזית שהשמיע אור ליום אתמול.

החזאי, שרואיין ביומן גלי צה"ל, ציין, כי שירות החיזוי יכול לדייק כאשר הוא מקבל נתונים מאירופה, אך במקרה זה התפתח אפיק ים־סוף, שבא מאיזור סודאן, ומאיזור זה אין ישראל מקבלת נתונים על טמפרטורות ורוחות, שיאפשרו לה תחזית מדויקת.

לדבריו, מתאמתות התחזיות אצלנו ביותר מ־80 אחוז, קצת יותר מאשר בארה"ב.

גובה מיפלס הכינרת הגיע למינוס 210.63 מטר מתחת לפני הים. עד תחילת הגשמים האחרונים, היתה עלייה של 33 ס"מ במיפלס הכינרת, מאז החלה עונת הגשמים.

כל ס"מ בעליית מיפלס הכינרת משמעותי: תוספת של מיליון ו־700 אלף מטרים מעוקבים מים באגם. ה„קו האדום", כלומר, הקו בו יואלצו לפתוח את הסכרים מחשש הצפות, הוא מינוס 209 בקירוב.

שלושה אנשים נהרגו בתאונות דרכים אתמול

שלושה בני־אדם — הולך־רגל ושני נוסעים — נהרגו אתמול בתאונות דרכים במקומות שונים בארץ.

● תושב נתניה בן 43, שלמה הרשקוביץ, נשוי ואב לשניים, נהרג כאשר משאית שנסעה לכיוון טול־כרם התנגשה חזיתית ברכב שבו נסע, טנדר „סימקה". למעלה משעה וחצי עמלו מכבי האש עד שהצליחו לחלצו. לרופא הנט"ן לא נותר אלא לקבוע את מותו. נהג המשאית, תושב רפיח, נטש את מקום התאונה ונמלט רגלי מהמקום, ובשעה מאוחרת הסגיר את עצמו למשטרת שכם.

● יעקב כוזו, תושב נתניה בן 50, נהרג מפגיעת רכב פרטי בכביש דורה, בנתניה. צוות ניידת טיפול נמרץ של מד"א ניסה להחיותו, אך הוא מת במהלך פעולת ההחייאה.

● צעיר נהרג ושני צעירים נפצעו — אחד מהם קשה — בתאונת דרכים במחלף־עתלית, בכניסה לחיפה. שלושת הצעירים נסעו במכונית „פיאט", ומסיבות שטרם הובהרו, התנגשו מאחור בסמי־טריילר, שעמד בצד הדרך. הצעיר שישב ליד הנהג נהרג, הנהג נפצע קשה והצעיר שישב מאחור נפצע קל, עזב את מקום התאונה וטרם אותר.

השמועות על פיחות התגלו כחסרות בסיס

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

השמועות, כאילו ינוצל סוף־השבוע הארוך (בשל סיום השנה האזרחית) לביצוע הפיחות בישראל נותרו אתמול חסרות־בסיס, לאחר שפורסמו השערים היציגים על־ידי בנק ישראל והתברר, כי כמעט לא חלו שינויים משמעותיים בשערו של השקל מאז פורסמו השערים באחרונה, ב־31 בדצמבר.

השערים לא פורסמו ב־1 בינואר, משום שהבנקים היו סגורים. גם לא ב־2 בינואר, משום שהיה שבת, וגם לא ב־3 בינואר, משום שהיה זה יום א' שבו סגורים הבנקים בחו"ל.

שער סל המטבעות פוחת אתמול ב־0.1 אחוזים, שערו היציג של הדולר נותר ללא שינוי כמעט, שערו היציג של המארק הגרמני פוחת אתמול לעומת השקל ב־0.2 אחוזים, שערה היציג של הלירה שטרלינג תוסף לעומת השקל ב־0.1 אחוזים ושערו היציג של הין היפאני פוחת לעומת השקל ב־0.7 אחוזים.

גורמים כלכליים בירושלים הטעימו אמש, כי אין לפי שעה כל כוונה לבצע פיחות בישראל והפצת השמועות אינה מועילה למשק.

פסק בוררות לסכסוך הכבאים בחיפה

מאת קובי מגדל, כתב „על המשמר"

בית־הדין האזורי לעבודה בחיפה חייב אתמול את איגוד הערים לכבאות באזור חיפה, האחראי על שירותי־הכבאות באזור, ליישב את חילוקי־הדעות על התוספות שדורשים הכבאים בדרך של בוררות עם מועצת פועלי חיפה ועם ועד הכבאים.

בית־הדין נמנע מהוצאת צוו־מניעה נגד הכבאים, כפי שביקשו נציגי איגוד הערים לכבאות.

הסכסוך בין איגוד הערים לכבאות לנציגי הכבאים החל לאחר שהכבאים נקטו בעיצומים בתחילת דצמבר, עקב דחיית תביעותיהם להשוות את תנאי שכרם לאלה של כבאי ת"א וירושלים. המדובר בתוספות בעבור הטיפול במיטרדים, השוואת השתתפות באחזקת־רכב ותיקון עיוותים שונים, שהצטברו במרוצת השנים לחובת כבאי חיפה. הנהלת האיגוד דחתה את תביעות הכבאים בנימוק, שמתן תוספות־שכר מחייב את אישור משרד האוצר, ופנתה לבית־הדין האיזורי לעבודה בחיפה בבקשה להוצאת צוו־מניעה נגד הכבאים.

60 אורחים מחו"ל ישתתפו בסמינר בינ"ל לסוציאליזם

מאת אבשלום קורה, כתבנו לענייני עבודה

סמינר בינלאומי על „סוציאליזם בארצות מתועשות" יפתח ביום ה' בגבעת חביבה ויימשך עד יום ג' הבא. פרטים על תוכן הסמינר, הנערך בשיתוף־פעולה של שלושת מרכזי־הלימוד של תנועת־העבודה ובעזרת ההסתדרות, נמסרו אתמול במסיבת עיתונאים בתל־אביב על־ידי היוזם והרכז של הסמינר יצחק פיש וכן יוסף גורני (בית ברל) דן כרמון (אפעל) ואברהם אלון (הסתדרות).

בסמינר ישתתפו כ־60 נציגים מחוץ־לארץ, וביניהם אורחים מיוגוסלביה, מהונגריה ומפולין.

פיש אמר, כי הסמינר יעסוק בשאלת האלטרנטיבות ושמירת הדרישנים של התנועות הסוציאליסטיות וינסה להתוות קווים אפשריים להתקרבות. לדבריו, מה שמייחד את הסמינר הוא היותו מקום־פגישה בלתי־אמצעי בין אנשי מחקר ואקדמיה לבין אנשי איגודים מקצועיים.

כ־60 ישראלים יטלו חלק בסמינר, רובם אנשי מחקר מהאוניברסיטאות בארץ, מהתנועה הקיבוצית ומההסתדרות הכללית. הסמינר יסתיים בירושלים בפגישה עם נשיא המדינה חיים הרצוג וראש העיר טדי קולק.

מזג אוויר

הטמפרטורות החזויות: ירושלים 5־11, רמת־הגולן 6־9, נהריה 10־15, צפת 5־8, חיפה 10־13, טבריה 11־15, נצרת 7־10, עפולה 9־13, שומרון 7־11, תל־אביב 11־15, לוד 9־14, יריחו 11־16, עזה 12־18, באר־שבע 9־15, אילת 10־19 (עתי"ם)

הרופאים המרדימים שובתים היום — יבוצעו רק ניתוחי חירום

מאת יוסף שמי, כתב „על המשמר"

הרופאים המרדימים יעבדו היום במתכונת שבת בכל בתי־החולים ובשל כך יבוצעו רק ניתוחי חירום. בשבוע הבא ישביתו הרופאים המרדימים את בתי־החולים לסירוגין.

הרופאים המרדימים שובתים במחאה על הסחבת שנוקט, לדבריהם, משרד־האוצר במציאת פתרון למשבר הקשה הפוקד את תחום ההרדמה בבתי־החולים. לטענתם, קיים מחסור חמור בתקנים והם אינם יכולים לעמוד בדרישות הרפואיות נוכח מצוקת כוח־האדם.

מזה 4 חודשים עובדים הרופאים המרדימים בשיטת „הרפואה הבטוחה" ועקב כך הצטמצם בכ־40 אחוז מספר הניתוחים בכל בתי החולים וקרוב ל־4000 ניתוחים נידחו.

רבע מתקציב בתי־החולים קוצץ רישמית הורידו 65 מיליון ש"ח מתקציב משרד־הבריאות, אך למעשה מדובר בקיצוץ רבע מתקציבי בתי־החולים הממשלתיים, אמר לכתבנו פרופ' דן מיכאלי, מנהל בית החולים איכילוב ומנכ"ל משרד־הבריאות לשעבר.

70 אחוז מתקציב בתי־החולים מוצא למשכורות, ומזה אי־אפשר לקצץ, נותר סכום של 250 מיליון ש"ח ומזה הורידו 65 מיליון ש"ח, אמר פרופ' מיכאלי.

נחתם הסכם שכר בבנק המזרחי — העובדים יקבלו 6.5% תוספת

מאת אורי נחשון, כתבנו הכלכלי בתל־אביב

הסכם שכר לשנים 1987 ו־1988 נחתם אתמול בבנק המזרחי, לאחר שהתפוצצות המגעים ביום ראשון בלילה הובילה אתמול להשבתת כל מערכות הבנק.

בשלבים הסופיים של המו"מ נותר במחלוקת רק הסעיף המתייחס לפתיחה אפשרית של הסכם השכר ב־1988. הדרישה של ההנהלה להכניס סעיף כזה בהסכם נדחתה בתחילה. קודם כל סוכם, כי העובדים יקבלו תוספת של 6.5 אחוזים ל־87 ותוספת של 5.4 אחוזים ל־88.

אשר לפתיחה אפשרית של ההסכם, דרשה הנהלת הבנק כי הדבר יוכרע בידי נציג ההנהלה, נציג העובדים ונציג ההסתדרות. אולם עובדי הבנק מנהלים מאבק בהסתדרות ודרשו להפקיד בידיה את הסמכות לפתיחת ההסכם. ההנהלה היתה מוכנה להתפשר על מינוי השופט יצחק ברנזון במקום נציג ההסתדרות, אבל העובדים רצו את השר יוסף שפירא. בגלל המחלוקת הזו התפוצץ המו"מ ואתמול כבשו העובדים את משרדי ההנהלה הראשית.

יתרות מטבע החוץ עלו ב־13 מיליון ד' בדצמבר

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

יתרות מטבע החוץ של ישראל בסוף שנת 1987 עמדו על 5.888 מיליארד דולר, ב־13 מיליון דולר יותר מאשר בסוף חודש נובמבר.

עלייה ביתרות מט"ח הביאה לשינוי ביתרות, ולפי שעה אין סימנים ל„בריחה" במטבע־חוץ מחשש לפיחות.

משרד־האוצר מסר אתמול עוד, כי הזרמת הממשלה בחודש דצמבר הגיעה ל־286 מיליון ש"ח. הזרמה גבוהה זו הוסברה בהקדמת תשלום משכורות חודש דצמבר מראשון לינואר ל־31 בדצמבר. בנוסף נרשם סכום של 260 מיליון ש"ח בצד ההרחבה בחודש דצמבר.

בחודש דצמבר הסתכם הגרעון המקומי של הממשלה ב־516 מיליון ש"ח. הגרעון מומן ע"י גיוס הון לזמן ארוך נטו של 112 מיליון ש"ח, בפק"מ (נטו) בסכום של 138 מיליון ש"ח ובהזרמה של 286 מיליון ש"ח.

בחודש דצמבר שעבר, במסגרת מכירות המט"ח, מקורות בשוק ההון כולל מכירות בסך של 640 מיליון ש"ח.